

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání

Školní vzdělávací program

**Základní školy Huslenky,
okres Vsetín**

zpracovaný podle RVP ZV

Obsah

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
1.1	Název vzdělávacího programu	4
1.2	Předkladatel	4
1.3	Zřizovatel	5
1.4	Platnost dokumentu	5
2.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1	Úplnost a velikost školy	6
2.2	Vybavení školy	6
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	6
2.4	Charakteristika žáků	6
2.5	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	7
2.6	Spolupráce s rodiči žáků	7
2.7	Spolupráce s dalšími subjekty	7
2.8	Organizace výuky	8
2.9	Nepovinné předměty	8
2.10	Zájmové kroužky	8
2.11	Školní družina	8
3.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	9
3.1	Zaměření školy – základní filozofie ŠVP	9
3.2	Cíle vzdělávání a výchovné a vzdělávací strategie	10
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	13
3.4	Průřezová témata	14
4	UČEBNÍ PLÁN	23
4.1	Učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání	23
4.2	Poznámky k učebnímu plánu	24
4.3	Poznámky k vyučovacím předmětům	24
4.4	Poznámky k dalším vzdělávacím a zájmovým činnostem	24

5.	UČEBNÍ OSNOVY	26
5.1	Český jazyk a literatura	28
5.2	Anglický jazyk	50
5.3	Matematika	58
5.4	Informatika	75
5.5	Prvouka	81
5.7	Přírodověda	94
5.6	Vlastivěda	102
5.8	Hudební výchova	110
5.9	Výtvarná výchova	120
5.10	Tělesná výchova	126
5.11	Praktické činnosti	139
6.	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	148
6.1	Hodnocení žáků	148
6.2	Autoevaluace školy	161

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP ZV)

Základní školy Huslenky, okres Vsetín

1.2 Předkladatel

Základní škola Huslenky, okres Vsetín

Základní údaje o škole

Adresa školy:

Bařiny 290, 756 02 Huslenky

Ředitelka školy:

Mgr. Jiřina Chromčáková

Kontakty

Telefon:

571 445 047

E-mail:

zs.huslenky@tiscali.cz

Web:

<http://www.zs.huslenky.cz>

Zařazení do sítě škol

IZO:

102 768 099

RED_IZO:

600 149 862

IČO:

70918988

1.3 Zřizovatel

Název: Obec Huslenky
Adresa: 756 02 Huslenky 494
Telefon: 571 445 075
E-mail: obec@huslenky.cz

1.4 Platnost dokumentu

Platnost od: 1. 9. 2021

Kontaktní osoba:

Mgr. Jiřina Chromčáková

ředitelka školy

Podpis ředitelky školy

Mgr. Jiřina Chromčáková

Razítko školy



1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Huslenky je základní škola, která poskytuje základní vzdělání žákům 1. stupně (1. – 5. ročník). Vyučuje se v 5 učebnách. Kapacita školy je 150 žáků. V posledních letech se počet žáků pohybuje kolem 90 – 100. Škola se stala právním subjektem – příspěvkovou organizací od 1. 7. 2001. Její součástí je školní družina, která má 2 oddělení a její kapacita je 50 žáků.

Základní škola je důležitou součástí obce. Navštěvují ji žáci z Huslenek, kteří se sjíždějí +ze 13 okolních údolí, někteří dojíždějí ze sousedních obcí. Z tohoto důvodu je provoz školy, školní družiny přizpůsoben autobusové dopravě. Autobusová zastávka se nachází v bezprostřední blízkosti školy.

Škola sdružuje:

ZÁKLADNÍ ŠKOLU	IZO 102 768 099	kapacita: 150 žáků
ŠKOLNÍ DRUŽINU	IZO 120 400 014	kapacita: 50 žáků
ŠKOLNÍ JÍDELNU	IZO 103 108 572	kapacita: neuvádí se

2.2 Vybavení školy

V budově je 5 tříd, 2 oddělení školní družiny, tělocvična, počítačová učebna, knihovna, školní kuchyně a školní jídelna a 3 kabinety pro uskladnění pomůcek. Budova školy je světlá, útulná, esteticky a účelně vybavená, maximálně přizpůsobená vzdělávání a potřebám žáků. Využívá všech prostor v budově. Třídy jsou dostatečně velké. Škola má kvalitní hygienické zázemí. Na vzhledu školy se podílejí i žáci školy.

K pohybovým aktivitám škola využívá tělocvičnu, zahradu, na které je vybudované dětské hřiště. Součástí oploceného areálu je multifunkční hřiště – tenisový kurt, volejbalové a basketbalové hřiště, betonové stoly na stolní tenis a fotbalové hřiště s atletickým koutkem, které se nachází opodál.

V době přestávek a volna žáci mohou využívat prostory školy. V případě vhodného počasí také prostory areálu zahrady, tzn. dětské hřiště a multifunkční hřiště.

Učitelé mají společnou sborovnu, kde je umístěna učitelská knihovna, PC sestava s tiskárnou a skenerem.

Prostory školy využívá i veřejnost, např. cvičení pro ženy, pro rodiče s dětmi, kurzy pro veřejnost. Materiální vybavení je dostatečné.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Průměrný počet členů v pedagogickém sboru je 9 pedagogů, v němž jsou mladí i zkušenější učitelé. Z toho někteří pedagogové pracují na nižší pracovní úvazek nebo dohodu. Pedagogický sbor je plně kvalifikovaný. Ve školní družině jsou 2 vychovatelky.

2.4 Charakteristika žáků

Převážná část žáků je z naší obce, jen malá část dojíždí z okolních obcí.

Škola vzdělává i žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří vyžadují podpůrná opatření. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni v běžných třídách.

2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Každoročně se škola zapojuje do projektu Bezpečně do školy a Ovoce do škol. Pedagogové vzájemně spolupracují na různých školních projektech, vyjíždějí se žáky na exkurze. Pořádají kulturní, sportovní a společenské akce. Žáci se každým rokem účastní školních výletů.

2.6 Spolupráce s rodiči žáků

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek. Jednou ročně škola pořádá den otevřených dveří, kdy se rodiče mohou zúčastnit výuky. Během roku škola organizuje pravidelné akce, do kterých se mohou zapojit nejen rodiče ale i veřejnost (Drakiáda, Huslenký slaviček, Adventní koncert, Živý Betlém, Vánoční jarmark, Karneval, Školní ples, Vynášení Morény, Koncert pro maminky, Den dětí, Rozloučení s pátáky, Pasování prvňáků na čtenáře).

Rodiče pomáhají s organizací akcí, poskytují škole finanční dary a věcné dary do tomboly.

Škola je připravena poskytovat distanční výuku a jiné vzdělávací služby v případě uzavření školy z důvodu mimořádných opatření.

2.7 Spolupráce s dalšími subjekty

Škola spolupracuje s dalšími subjekty. Tyto organizace pomáhají v organizování školních i mimoškolních aktivit jako jsou besedy, přednášky, vycházky, exkurze.

Spolupráce se zřizovatelem – s Obcí Huslenky (OÚ)

Starosta obce se aktivně zajímá o činnost školy. Zahajuje nový školní rok. OÚ pomáhá při přípravě a organizaci školních akcí. Škola naopak pomáhá OÚ při zajišťování kulturních programů a různých akcí.

Spolupráce se ZŠ Halenkov, ZŠ Hovězí, ZŠ Vsetín a s Masarykovým gymnáziem ve Vsetíně

Konají se setkání ředitelů, pedagogů, kde se mj. řeší otázka návaznosti výuky, kompatibility ŠVP, a předávání informací o žácích. Spolu organizujeme vzájemná sportovní utkání, společné koncerty, filmová představení.

Spolupráce s TJ Orel a s TJ Sokol

Škola poskytuje oddílům prostory pro tréninky dětí, prostřednictvím školy funguje šachový oddíl TJ Sokol Huslenky.

Spolupráce se sborem dobrovolných hasičů (SDH)

SDH nám pomáhá připravovat a organizovat Den bezpečnosti.

Spolupráce s MŠ Huslenky

ZŠ a MŠ pořádají besedu pro rodiče předškoláků, děti z MŠ jsou zvány na výchovné koncerty a divadelní představení. V tělocvičně ZŠ Huslenky mívají předškoláci pohybovou výchovu. MŠ využívá dětské hřiště v areálu školní zahrady. Pedagogové spolupracují při řešení otázek týkajících se předškoláků.

Spolupráce s Policií ČR

Policie ČR pořádá názorné ukázky své práce a organizuje besedy o bezpečnosti v silničním provozu a v životě.

Spolupráce se školskou radou

Schvaluje školní řád, výroční zprávu. Vyjadřuje se k koncepci a hospodaření školy.

Spolupráce s knihovnami v Huslenkách, Hovězí, Halenkově a Vsetíně

Knihovny pořádají pro školu besedy a literární programy. Žáci chodí do knihoven také na exkurze a výstavy.

Spolupráce s Krajskou pedagogicko-psychologickou poradnou (KPPP) ve Zlíně

KPPP Zlín poskytuje pedagogům odborné konzultace při nápravě vad, individuální pohovory o žácích a jejich problémem. Zajišťují odbornou pomoc při sestavování plánů podpory, individuálních plánů, výběru vhodné literatury, učebních textů i pomůcek.

2.8 Organizace výuky

Škola je otevřena od 6.20 do 17.00 hodin (závisí na provozu ŠD, činnosti v kroužcích a kurzech pro veřejnost). Vyučování začíná v 7.45. Ve škole zvoní. Ve třídách jsou pro lepší časovou orientaci žáků umístěny hodiny. O malých přestávkách mají žáci volnost pohybu ve svých třídách, o velké přestávce se pohybují v budově školy nebo na zahradě. O přestávkách jsou zajištěny dohledy podle aktuálních rozpisů. Po skončení vyučování odchází žáci společně s učitelem do šatny a školní jídelny. Obědy jsou vydávány denně od 11.25 do 12.45 hodin.

2.9 Nepovinné předměty

Škola nabízí dva nepovinné předměty. Katolické náboženství a sborový zpěv. Výuka náboženství je zajištěna externím pedagogem ve dvou skupinách.

2.10 Zájmové kroužky

Zájmové kroužky jsou nabízeny každoročně na začátku školního roku a dle zájmu žáků jsou otevřeny. Kroužky v rámci zájmové činnosti ŠD jsou zdarma, ostatní kroužky jsou za úplatu. Vedoucími kroužků jsou pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci.

2.11 Školní družina (ŠD)

Provoz školní družiny je obvykle ráno od 6.20 do 7.35 a odpoledne od 11.25 do 16.00 (v pátek do 15.00). Provoz v ŠD je přizpůsoben rozvrhům tříd a požadavkům rodičů. Program ve školní družině se řídí ročním plánem.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Zaměření školy – základní filozofie ŠVP

ŠVP dodržuje zásady a cíle vzdělávání podle §2 zákona č. 561/2004, ve znění pozdějších předpisů, a vychází z obecných vzdělávacích cílů a kompetencí RVP ZV.

Cílem školy je všestranný a komplexní rozvoj osobnosti žáků. Hravou formou je chce vést k osvojování poznání a uplatňování nabytých vědomostí a znalostí v praktickém životě. Zajímavou motivací chce škola vést žáky k lepšímu porozumění, zapojení co nejvíce smyslů a k pochopení a řešení daných problémů – diskutovat, nebát se komunikovat, vyslovovat závěry, obhajovat své názory. Vést je k samostatnosti, odpovědnosti, spolupráci, podnikavosti, vynalézavosti, zodpovědnosti a pozitivnímu sebehodnocení.

Pozitivním hodnocením škola vede žáky k překonávání drobných chyb a neúspěchů. Neustálým povzbuzováním je směřuje k lepšímu pochopení a zvládnutí úkolů.

Škola nepředkládá žákům zpravidla hotové výsledky a poznatky k osvojení, ale vede je k tomu, aby vše nové, pokud to lze, získávali na základě činností, pozorování, pokusů – na základě objevování. Nezaměstnává jednostranně rozum a paměť žáků, ale působí také na jejich city a vůli. Škola se snaží rozvíjet schopnosti žáků a seznamovat je s pracovními metodami a postupy. Tyto metody a postupy si žáci osvojují tak, aby je uměli uplatnit v životě a mohli se sami dál vzdělávat.

Učivo se procvičuje na konkrétních příkladech a situacích, které přináší každodenní život kolem nás, a tak má pro žáky osobní smysl a zároveň se zaměřuje na zvládnutí podstatných jevů. Činnosti s konkrétními věcmi a pokusy učí žáky vnímat učení jako činnost důležitou pro vlastní život i existenci okolního světa. V průběhu vzdělávacího procesu je žák veden k sebekontrolě, sebehodnocení a samostatnému rozhodování. Učí se pracovat sám i spolupracovat v týmu.

Pracovní postup k dosažení určitého učební cíle se řídí nejen povahou probíraného učiva, ale též charakterem vývojového období žáka.

Úloha učitele spočívá v tom, aby žáky vedl, povzbuzoval, aby jim dával dostatek příležitostí k vzájemnému kladení otázek, aby pozitivně podpořil zvědavost žáků. Otázky kladené žáky ke kterémukoli partiím učiva provokují myšlení žáků, vedou je k hledání vysvětlení, výrazně napomáhají k učení.

Při osvojování nového vzdělávacího obsahu je nejdůležitější vytvořit si prostřednictvím činností představu o jevech, kterým chceme učit, a naučit tyto jevy vnímat. Průběžně musíme žáky nechat o pozorovaných jevech hovořit, a tím se u nich postupně vytvářet jejich věku přiměřený odborný slovník.

Důležitou rolí učení je individualizace, tzn. dát každému žákovi možnost, aby daný úkol nebo problém řešil vlastním způsobem na základě svých zkušeností a dovedností. Tato metoda napomůže učiteli poznat do jaké míry žáci zvládli učivo, zvláště když učitel dovede využívat individualizaci pro zpětnou vazbu. Vede žáky také k tomu, že si uvědomí, co se vlastně učí a co z toho už umí.

Získané vědomosti a dovednosti se žáci učí uplatňovat ve všech vyučovacích předmětech (mezipředmětové vztahy). Učitel žákům předkládá učivo vycházející z učiva předešlého (okruhy jsou poslopně řazeny), vytváří pozitivní atmosféru a vhodné klima. Učitel je usměrňovatelem a organizátorem práce žáků, stává se pro žáky partnerem a poradcem, pomocníkem na cestě k sebeobjevování a je jejich oporou.

Střídáním vhodných metod práce (individuální, skupinová, kolektivní práce) učitel upoutává pozornost všech žáků, vede je k lepšímu pochopení a dobrému zvládnutí učiva. Učitel tak předchází bezduchému memorování učiva (látka naučená z paměti bez porozumění).

3.2 Cíle vzdělávání a výchovné a vzdělávací strategie

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Huslenky se v plném rozsahu ztotožňuje s cíli základního vzdělávání a kompetencemi uváděnými v RVP ZV:

1. Osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní učení.
2. Tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy.
3. Všestranně a účinně komunikovat
4. Spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
5. Projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost.
6. Projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací; vnímat a citové vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě.
7. Aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví.
8. Žít společně s ostatními, být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.
9. Poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.
10. Orientovat žáky v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při učení i ve volném čase.

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou cílené postupy nebo situace, které učitelé vkládají do výuky, aby jejich prostřednictvím umožňovali žákům dosahování dílčí úrovně klíčových kompetencí.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	Co to znamená na naší škole
1.	
KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- Klademe důraz na pozitivní motivaci žáků k učení a na motivační hodnocení výsledků učení. - Žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích učení – na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení (sebehodnocení). - Vedeme žáky k samostatnému organizování činností ve výuce. - Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. - Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch; vytváříme takové výukové situace, v nichž mají žáci radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. - Vedeme žáky k účasti v různých soutěžích a olympiádách. - Zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly.
2.	
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	- Vedeme žáky k ověřování správnosti postupu a výsledku řešení problémů. - Výuku vedeme tak, aby žáci hledali různá řešení problému a svoje řešení dokázali obhájit, tím posilujeme odpovědnost žáků za svá rozhodnutí. - Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy (Scio, matematický Klokán ap.). - Předkládáme žákům informace v logickém sledu nebo nehotové poznatky, aby měli možnost sami vysledovat logiku událostí a postupu řešení. - Při výuce motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života. - Zařazujeme do výuky aktivity, které vyžadují vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů, včetně internetu. - Starší žáky vedeme k přípravě různých aktivit pro mladší spolužáky (divadlo, soutěže, akce ve ŠK).
3.	
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	- V jednotlivých vyučovacích předmětech i mimo výuku rozšiřujeme aktivní i pasivní slovní zásobu žáků odpovídající jejich věku. - Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. - Společně se žáky stanovujeme pravidla komunikace a diskuse. - Učíme žáky vyjádřit, obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. - Ke komunikaci a informovanosti ve škole využíváme nástěnky. - Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami. - Vedeme žáky 5. ročníku k pomoci při organizaci různých akcí (zápis prvňáčků, Den matek, Živý Betlém, Slavnosti čtení, Besedy s duchodci aj.) a k aktivnímu vystupování na veřejnosti.
4.	
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	- Začleňujeme do výuky metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci a toleranci. - Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině, k přijetí a plnění různých rolí. - Při vzdělávání i mimo ně posilujeme vzájemnou pomoc při učení, vstřícnost, ohleduplnost; netolerujeme agresivní chování a šikanu.

	- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. - Posilujeme u žáků jejich pozitivní představu o sobě, jejich sebevědomí a sebeúctu, vytváříme prostor pro uspokojení ze společné práce. - Vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky a k jejich ohrožení.
5.	
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	- Působíme na žáky svým vzorem, učíme je vážit si jiných lidí bez ohledu na jejich individuální rozdíly (vzhled, národnost, kultura, náboženství atd.). - Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. - Nabízíme v režimu školy takové aktivity, které motivují žáky k podpoře a ochraně zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti. - Žáky vedeme k ochraně přírody – k třídění odpadů, čištění studánek, potoka a jeho okolí; při exkurzích, školních výletech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby. - Předkládáme žákům (vzhledem k jejich věku) modelové situace a příklady, kdy je potřeba se odpovědně rozhodovat, jak se chovat ke kulturním památkám a přírodnímu prostředí, jaké zaujmout řešení v krizových situacích a v situacích ohrožujících zdraví a životy lidí. - Ukazujeme žákům, jak se mohou aktivně zapojit do života školy, obce.
6.	
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	- Vedeme žáky k vytváření pozitivního vztahu k práci. - Seznamujeme žáky s pravidly chování a bezpečnosti v různých prostorách školy i při činnostech mimo školu, seznamujeme je s možnými riziky při každé nové situaci (činnosti), která může mít vliv na jejich bezpečnost. - Vedeme žáky k samostatné a bezpečné práci na základě vysvětlení postupu či písemných návodů. - Výuku doplňujeme o praktické exkurze a besedy s lidmi různých profesí. - Pestrou nabídkou zájmových útvarů ve školním klubu podněcujeme u žáků zájem o další učení a budoucí pracovní orientaci. - Umožňujeme žákům veřejně prezentovat výsledky jejich práce. - Připravujeme spolu se žáky projekty, které rozvíjejí jejich dovednosti a podporují jejich vztah ke škole, k obci, k ostatním lidem.
7.	
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ – seznamovat žáky s digitálními zařízeními a jejich využitím a vést je k ochraně zdraví a bezpečí při využívání digitálních technologií	- Vedeme žáky k vhodnému využívání digitálních technologií ve výuce, v domácí přípravě. - Umožňujeme žákům, aby samostatně volili způsoby získávání dat a práce s nimi podle konkrétního zadání a účelu, v případě potřeby jim nabízíme vhodné digitální zdroje, postupy a prostředky. - Při práci s digitálními technologiemi předcházíme situacím, které ohrožují bezpečnost a zdraví žáků, seznamujeme žáky s etickým jednáním a s riziky sdílení informací v digitálním prostředí.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola nebo školské poradenské zařízení (ŠPZ).

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) jsou integrováni v běžných třídách. Podpůrná opatření pro tyto žáky jsou zařazena podle doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory pedagogické péče. Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznaným podpůrným opatřením v rámci plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Při vzdělávání těchto žáků jsou využívány kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod. V případě doporučení ŠPZ k úpravě výstupů vzdělávání a vytvoření IVP pro žáky s LMP vycházíme při tvorbě IVP z doporučené minimální úrovně v RVP ZV s přihlédnutím ke vzdělávacím potřebám žáka a využíváme při tom metodického průvodce www.rvp.cz/pruvodce.

3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola volí podpůrná opatření 1. stupně v případě, že žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit změnami v metodách, výukových postupech a v organizaci výuky, úpravami v hodnocení a začleňováním do sociální a komunikační sítě dané třídy, případně poskytnutím specifických pomůcek. Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a speciálního pedagoga. PLPP má písemnou podobu, obsahuje popis obtíží, pedagogickou podporu, cíle podpory a způsoby vyhodnocování. PLPP se průběžně aktualizuje a vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících se vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou ke stanoveným cílům, v opačném případě se PLPP změní nebo je doporučeno vyšetření ve ŠPZ.

Před zpracováním PLPP probíhají konzultace s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovit metody práce se žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje schůzky se speciálním pedagogem, vyučujícími, se zákonnými zástupci, vedením školy a žákem samotným. Hodnocení žáka postupuje v souladu s Pravidly hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

3.3.2 Pravidla průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z jeho obsahu stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny neprodleně po obdržení doporučení ŠPZ. IVP je sestaven do jednoho měsíce. Vyhotovuje ho třídní učitel za pomoci výchovného poradce, speciálního pedagoga a ostatních vyučujících na základě podpůrných opatření 2. až 5. stupně přiznaných ŠPZ. IVP má písemnou podobu, obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka.

V IVP jsou dále uvedeny zejména informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, případně úpravě očekávaných výstupů ve vzdělávání žáka. Před jeho zpracováním probíhají konzultace s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovit metody práce se žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje schůzky se

speciálním pedagogem, vyučujícími, se zákonnými zástupci, žákem, vedením školy. Výchovní poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce, bez kterého nemůže být IVP realizován. Výchovní poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka, předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli, který je zaznamená do školní matriky.

IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od 3. stupně podpory je pro tvorbu IVP na základě doporučení ŠPZ využívána minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů stanovena v RVP ZV pro 3. a 5. ročník. Škola ve spolupráci se ŠPZ, žákem a zákonným zástupcem žáka průběžně sleduje a nejméně jedenkrát ročně vyhodnotí naplňování IVP. Hodnocení žáka probíhá v souladu s Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

3.3.3 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáků nadaných a mimořádně nadaných

Plán pedagogické podpory (PLPP) nadaného nebo mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a školním poradenským zařízením. PLPP má písemnou podobu, obsahuje pedagogickou podporu, cíle podpory a způsoby vyhodnocování. Školní poradenské pracoviště PLPP aktualizuje a průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou ke stanoveným cílům, v opačném případě změní PLPP nebo doporučí vyšetření ve ŠPZ.

Výchovní poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka, předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle PLPP řediteli, který je zaznamená do školní matriky.

3.3.4 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z obsahu IVP stanoveného vyhláškou v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení ŠPZ. Výchovní poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce, bez kterého nemůže být IVP sestaven a realizován. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu, sestavuje ho třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, a zákonnými zástupci žáka. Součástí IVP je termín vyhodnocení IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být doplňován a upravován v průběhu roku. Výchovní poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka, předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli, který je zaznamená do školní matriky. Hodnocení žáka probíhá v souladu s Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

3.4 Průřezová témata

Průřezová témata jsou nedílnou součástí ŠVP. Reprezentují aktuální problémy současného světa. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Přispívají tak ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Průřezová témata jsou využita jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě projektu. Jejich účinnost je zajištěna

propojením se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáku realizovaných ve škole i mimo školu. V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

Jejich podrobná charakteristika je uvedena v RVP ZV. Dále je zde vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do tematických okruhů. Každý tematický okruh obsahuje nabídku témat (činností, námětů). viz. RVP

Osobností a sociální výchova (OSV)

Toto průřezové téma prolíná všemi vzdělávacími oblastmi členěna do tří okruhů **obsahových témat**:

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností učení...)
- Sebepoznávání a sebepojetí (poznání sebe a druhých – těla, psychiky, vztahů...)
- Seberegulace a sebeorganizace (učení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování, osobní cíle...)
- Psychohygiena (dovednosti pro předcházení stresu, zvládání stresových situací...)
- Kreativita (tvořivost v mezilidských vztazích...)

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace (verbální, neverbální)
- Kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika (povědomí o odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlivosti, respektování, dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne...)

Jednotlivé tematické okruhy OSV prolínají všemi vyučovacími předměty.

Osobnostní a sociální výchova					
Název tematického okruhu OSV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopností poznávání	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Sebepoznání a sebepojetí	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Seberegulace a sebeorganizace	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Psychohygiena	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Kreativita	VV, PČ	VV, PČ	VV, PČ	VV, PČ	VV, PČ
Poznávání lidí	PR	PR	PR	VL	VL, PŘ
Mezilidské vztahy	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Komunikace	ČJ, PRV	ČJ, PRV	ČJ, PRV	ČJ	ČJ
Kooperace a kompetice	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			Vše	Vše	Vše
Hodnoty, postoje, praktická etika	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše

Výchova demokratického občana (VDO)

VDO má vybavit žáky základní úrovní občanské gramotnosti (orientovat se ve složitostech, problémech, konfliktech...). Toto průřezové téma je členěno do **obsahových témat**:

- Občanská společnost a škola (žakovská samospráva...)
- Občanská společnost a stát (práva, spravedlnost, Listina práv a svobod...).
- Formy participace občanů v politickém životě (volby, obec jako jednotka samosprávy...).
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (diktatura, principy demokracie, ústava, řešení konfliktů...).

Výchova demokratického občana					
Název tematického okruhu VDO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Občan, občanská společnost a stát			PRV	VL	VL
Formy participace občanů v politickém životě			PRV	VL	VL
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	VL

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Průřezové téma VMEGS podporuje globální myšlení a mezinárodního porozumění, poznávání života v Evropě a jinde. Využívá zkušeností a poznatků žáků z běžného života v rodině, v obci a v nejbližším okolí (rozhovory, diskuze, vyhledávání informací...). i mimořádných událostí. Toto průřezové téma je členěno do **obsahových témat**:

- Evropa a svět nás zajímá (život dětí v Evropě a jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky, tradice, zážitky, zkušenosti...).
- Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, sousední země, životní styly...).
- Jsme Evropané (kořeny, mezníky, historie, instituce, organizace...).

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
Název tematického okruhu VMEGS	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá			AJ, PRV	AJ, VL HV VV	AJ, VL HV VV
Objevujeme Evropu a svět				VL	VL
Jsme Evropané				VL	VL

Multikulturní výchova (MKV)

MKV seznamuje žáky s různými kulturami jejich tradicemi a hodnotami. Prolíná všemi vzdělávacími oblastmi formou diskuze, rozhovoru, navození praktických situací, shromažďováním informací z encyklopedií, internetu... Toto průřezové téma je členěno do **obsahových témat**:

- Kulturní difference (zařazení člověka do společnosti, zvláštnosti různých etnik, sociokulturní rozdíly v ČR a v Evropě...)
- Lidské vztahy (principy slušného chování, tolerance, empatie, solidarita, vztahy mezi kulturami...)
- Etnický původ (rovnocennost etnik a jejich odlišnosti...)
- Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka v dorozumění)
- Princip sociálního smíru a solidarity (otázka lidských práv, odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám a jejich soužití s nimi...).

Multikulturní výchova					
Název tematického okruhu MK	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní difference			ČJ (ČTENÍ)	ČJ (ČTENÍ) VL	ČJ (ČTENÍ)
Lidské vztahy	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Etnický původ			ČJ (ČTENÍ)	ČJ (ČTENÍ) VL	ČJ (ČTENÍ)
Multikulturalita					AJ
Princip sociálního smíru a solidarity					VL

Environmentální výchova (EV)

EV rozvíjí vztah člověka k životnímu prostředí. Realizuje se formou rozhovorů, besed, vyhledávání informací, samostudia...

Toto průřezové téma je členěno do **obsahových témat**:

- Ekosystémy (les, pole, moře, vodní zdroje, lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina).
- Základní podmínky života (voda, ovzduší, půda, ochrana, hospodaření s přírodními zdroji, ekosystémy...)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství, doprava, průmysl, životní prostředí, odpady, ochrana přírody a kulturních památek a změny v krajině...)
- Vztah člověka k prostředí (naše obec, životní styl, aktuální ekologické problémy, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na zemi...)

Environmentální výchova					
Název tematického okruhu EV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	PRV	PRV	PRV	ČJ (ČTENÍ) PŘ	ČJ (ČTENÍ) PŘ
Základní podmínky života	PRV	ČJ (+ČTENÍ) PRV	ČJ (+ČTENÍ) PRV	ČJ (+ČTENÍ) PŘ	ČJ (+ČTENÍ) PŘ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PRV	PRV	PRV	PŘ	PŘ
Vztah člověka k prostředí	PRV	PRV	PRV	PŘ	PŘ

Mediální výchova (MV)

MV nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Učí žáky využívat podněty přicházející z okolí, vyjadřovat vlastní postoje, přizpůsobit se týmové práci, prezentovat a formulovat své názory vůči veřejnosti (rozhovor, interview, moderování...).

Toto průřezové téma je členěno do **obsahových témat**:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zpravodajství, reklama, informativní a zábavné sdělení...)
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (typy sdělení, jejich funkce a jejich rozdíly, „faktický“ a „fiktivní“ obsah sdělení...)
- Stavba mediálních sdělení (uspořádání a sestavování příspěvků podle daných kritérií)
- Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život, role médií v životě jedince, v kultuře, politice...).
- Tvorba mediálního sdělení (např. v časopise, rozhlase, televizi...).
- Práce v realizačním týmu (práce v týmu, rozdělení úkolů a zodpovědnosti...).

Mediální výchova					
Název tematického okruhu MV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				ČJ INT	ČJ INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				ČJ INT	ČJ INT
Stavba mediálních sdělení a reality				ČJ INT	ČJ INT
Stavba mediálních sdělení				ČJ INT	ČJ INT
Vnímání autora mediálních sdělení				ČJ INT	ČJ INT
Fungování a vliv médií ve společnosti				ČJ INT	ČJ INT
Tvorba mediálního sdělení				ČJ INT	ČJ INT
Práce v realizačním týmu				ČJ INT	ČJ INT

Etická výchova

Je doplňujícím vzdělávacím oborem, který u žáků rozvíjí sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, Pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Etická výchova vede k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světového názoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa. Úzce souvisí s OSV.

Tematické okruhy rozvíjené na 1. stupni

Základní komunikační dovednosti

Pozitivní hodnocení sebe a druhých

Tvořivost a základy spolupráce

Základy asertivního chování

Etická výchova					
Název tematického okruhu EV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Základní komunikační dovednosti	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Pozitivní hodnocení sebe a druhých	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Tvořivost a základy spolupráce	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Základy asertivního chování	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE

4 UČEBNÍ PLÁN

4.1 Učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk a literatura	7+1	8+1	6+1	6+1	6	33	+4
	Anglický jazyk	+1	+1	3+1	3+1	3+1	9	+5
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20	+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	1	1	2	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	1+1	2+1	-	-	5	+2
	Přírodověda	-	-	-	1	2	3	
	Vlastivěda	-	-	-	2	1+1	3	+1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	
Týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		18+2	18+4	20+4	23+3	23+3	102	+16
Celkový týdenní počet hodin – maximum týdně		20	22	24	26	26	118	

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

V učebním plánu ŠVP jsou dodrženy podmínky:

- je dodržena povinná časová dotace na prvním stupni – 118 hodin, z toho minimální časová dotace (MČD) 102 hodina a disponibilní časová dotace 16 hodin; disponibilní časová dotace (DČD) je využita k posílení časové dotace jednotlivých vyučovacích předmětů
- není překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání školským zákonem (1. a 2. ročník 22 hodin, 3. až 5. ročník 26 hodin)
- obsah vyučovacích předmětů vycházejících ze vzdělávacích oblastí (oborů) RVP ZV je přizpůsobena profilaci školy, regionálním zvláštnostem a schopnostem žáku.

4.3 Poznámky k vyučovacím předmětům

- vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** je zařazen do všech ročníků, v 1. – 4. ročníku je posílen vždy 1 hodinou z DČD
- vyučovací předmět **Anglický jazyk** je zařazen do všech ročníků, v 1. – 5. ročníku je posílen vždy 1 hodinou z DČD
- vyučovací předmět **Matematika** je zařazen do všech ročníků, ve 2. – 5. ročníku je posílen vždy 1 hodinou z DČD
- vyučovací předmět **Informatika** je zařazen ve 4. a 5. ročníku
- vyučovací předmět **Prvouka** je zařazen ve 1. – 3. ročníku, ve 2. a 3. ročníku je posílen vždy 1 hodinou z DČD
- vyučovací předmět **Přírodověda** je zařazen ve 4. a 5. ročníku
- vyučovací předmět **Vlastivěda** je zařazen ve 4. a 5. ročníku, v 5. ročníku je posílen 1 hodinou z DČD
- vyučovací předmět **Hudební výchova** je zařazen ve všech ročnících
- vyučovací předmět **Výtvarná výchova** je zařazen ve všech ročnících
- vyučovací předmět **Tělesná výchova** je zařazen ve všech ročnících; do 1., 2., 3. ročníku je zařazen plavecký výcvik v rozsahu po 20 hodinách
- vyučovací předmět **Praktické činnosti** je zařazen ve všech ročnících

4.4 Poznámky k dalším vzdělávacím a zájmovým činnostem

Nepovinné předměty

- na škole se vyučuje nepovinný vyučovací předmět **Náboženství**

Školní družina

- provozní doba je upravena zejména podle dojíždějících žáků a potřeb rodičů
- je důležitým výchovným partnerem rodiny a školy
- pomáhá plnit vzdělávací cíle a rozvíjet specifické nadání žáků

- má důležitou úlohu v prevenci negativních sociálních jevů
- realizuje výchovně vzdělávací činnosti zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností
- umožňuje žákům přípravu na vyučování
- velká pozornost je věnována pobytu žáků venku
- její činnost se řídí Vnitřním řádem školní družiny

Kroužky

- nabídka kroužku je přizpůsobena zájmu žáků, bližší informace jsou na webu školy

5. UČEBNÍ OSNOVY

Na úrovni školního vzdělávacího programu (ŠVP) jsou z obsahu vzdělávacích oblastí (oborů) RVP ZV vytvářeny charakteristiky a učební osnovy konkrétních **vyučovacích předmětů**.

Vzdělávací oblast:	Vyučovací předmět:
1. Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura
	Anglický jazyk
2. Matematika a její aplikace	Matematika
3. Informatika	Informatika (4. – 5. ročník)
4. Člověk a jeho svět	Prvouka (1. – 3. ročník)
	Přírodověda (4. – 5. ročník)
	Vlastivěda (4. – 5. ročník)
5. Umění a kultura	Hudební výchova
	Výtvarná výchova
6. Člověk a zdraví	Tělesná výchova
7. Člověk a svět práce	Praktické činnosti

Školní vzdělávací program je rozdělen na 2 vzdělávací období:

1. vzdělávací období 1. – 3. ročník

2. vzdělávací období 4. – 5. ročník

Každé vzdělávací období má své cíle a stanovené své očekávanými výstupy, které jsou pro 1. období orientační (nezávazné) a pro 2. období závazné.

Hlavní cíle – 1. vzdělávací období

Cílem prvního období základního vzdělávání je naučit žáky: základům čtení, psaní, počítání a anglického jazyku. Vyučování využívá všech metod a forem práce (herních činností, aj.).

Při vytváření dovedností a návyků v 1. – 3. ročníku se požaduje, aby žáci chápali účel a smysl každé své činnosti, aby o činnostech hovořili a měli pro ně dostatečný časový prostor. V souladu s charakterem myšlení žáků je těžiště vyučování v přímém poznávání skutečností kolem nás.

K výuce v tomto období patří i vyučovací předměty s výchovným zaměřením, tj. hudební, výtvarná, tělesná výchova a pracovní činnosti. Do výuky jsou zařazovány též: dramatická výchova, problematika zdraví a bezpečí a digitální gramotnost, ale netvoří samostatné vyučovací předměty.

Charakteristické pro toto období je prolínání učiva mezi všemi vyučovacími předměty.

Hlavní cíle – 2. vzdělávací období

Vědomosti získané v průběhu 1. vzdělávacího období je nutno procvičovat, dále prohlubovat a ve 2. vzdělávacím období na ně plynule navazovat.

Ve 2. vzdělávacím období uplatňujeme ve větší míře aktivní zapojování žáků do výuky, jejich sebekontrolu, sebehodnocení a vzájemné hodnocení. Žáky vedeme k objevování souvislostí mezi osvojeným a aktuálně osvojovaným obsahem. Důraz klademe na propojování učiva jednotlivých vyučovacích předmětů mezi sebou a na zautomatizování základních vědomostí a dovedností, především v matematice a českém jazyce. Žáky učíme nedostatky nejen odhalovat, ale ukazujeme jim, jak lze zjištěné nedostatky postupně odstraňovat. Učíme je pracovat s chybou. Žákům dáváme prostor k samostatným úvahám a dodáváme důvěru k dosažení dobrých výsledků.

Ve vyučovacích předmětech výchovného zaměření vedeme žáky nejen k osvojování dalších dovedností a návyků, ale především k větší samostatnosti, tvořivosti, improvizaci a využití dovedností v denním režimu školy i mimo školu.

Cílem tohoto období základního vzdělávání je připravit žáky k bezproblémovému přechodu na 2. stupeň základní školy.

5.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura

Obsahové a organizační vymezení předmětu

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **Český jazyk a literatura** je zaměřeno na rozvoj kultivovaného písemného i ústního projevu, vyjádření reakcí a pocitů žáků slovem, pochopení vlastní role v různých komunikačních situacích, orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama, porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů a využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Obsah vzdělávacího oboru český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

Komunikační a slohová výchova

V komunikační výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), mluvit a rozhodovat se na základě vnímaných pokynů a přečteného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, učí se rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni. Komunikace v českém jazyce se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy.

Komunikační a slohové dovednosti jsou vyučovány tak, aby byl podporován a podněcován duševní rozvoj žáků a zároveň byla rozvíjena jejich individualita. Komunikační a slohové dovednosti se rozvíjejí při čtení, naslouchání, mluveném a písemném projevu žáků.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny i ve všech ostatních vyučovacích předmětech. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva prvouky, četby a vlastních zážitků. V tomto období je kladen důraz zejména na ústní vyjadřování žáků.

Jazyková výchova

V jazykové výchově se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající jejich věku a zároveň poznávají elementární základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy. Dbá se na rozvoj jejich slovní zásoby a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti.

Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídit i zobecňovat. Nejprve se seznamují s konkrétními jazykovými jevy, pozorují je, hovoří o nich. Tak dochází k mnoha elementárním zobecněním a procvičování poznatých jazykových a pravopisných jevů. Pozornost je věnována výcviku v pravopise lexikálním.

Ústní i písemné vyjadřování se při výuce rozvíjí pokud možno v souvislosti s poznáváním skutečností, které žáci obklopují. Žáci zpočátku při samostatném vyjadřování reagují na otázky a pokyny učitele, později vytvářejí krátké souvislé projevy na témata blízká jejich zájmům a zkušenostem. Při výuce psaní získají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší slova a texty vhodného a žákům přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech.

V hodinách českého jazyka a literatury nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Je potřeba si uvědomovat vzájemnou prostupnost a propojenost těchto složek českého jazyka. Je-li k tomu vhodná příležitost, lze složky českého jazyka zpestřit dramatickou výchovou.

Literární výchova

V literární výchově seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk včetně ilustrací knih pro děti. Základem výuky je četba textů a rozhovory o přečteném.

Při výuce čtení v tomto období se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. Při čtení textů se obohacuje slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení s rozvojem vyjadřování, se vzděláváním v různých oborech i s výchovou žáků. Čtení se využívá v prvé řadě při poznávání přírody i života lidí a světa. Při prožívání literárních ukázek a čtení prvních knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápat a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charaktery a lidské vztahy. Tím rozšiřují svoji životní zkušenost, obohacují svůj citový život. Dobrá četba zušlechťuje city, ovlivňuje duševní život žáků a povzbuzuje jejich vůli.

Žáci se při vyučování čtení učí esteticky prožívat a chápat přiměřené texty, později je výrazně číst, předčítat, přednášet, vyprávět, někdy i ilustrovat, něco podle popisu vyrobit, jindy text dramatizovat. Při čtení, poslechu a recitaci se zjemňuje smyslové vnímání žáků, např. sluch pro zvukovou stránku jazyka, bývá se pozorování, rozvíjí se představivost a fantazie, cvičí se paměť žáků, rozvíjí se pojmové i obrazné myšlení, ústní vyjadřování.

V čítankách je věnována dostatečná pozornost volbě příjemných textů, délkou i obsahem přiměřených mladšímu školnímu věku. Také mezipředmětovým vztahům a volbě témat pro samostatnou práci žáků je zde věnována pozornost.

Dramatická výchova

Dramatická výchova rozvíjí tvořivost žáků a přispívá k obohacení jejich slovní zásoby. S její pomocí učíme žáky volně, beze strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce. Pomocí dramatické výchovy se žáci učí slušnosti, vzájemnému respektování i tvořivému řešení praktických situací. Přitom se učí též cítit s druhými, vzájemně si pomáhat. Uplatňujeme tak snadno ve výuce prvky etické výchovy.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. Během hodiny učitel a žáci využívají všech dostupných vyučovacích pomůcek, včetně digitálních výukových programů. Metody a formy práce jsou voleny podle charakteru učiva a vzdělávacích cílů. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky. Žáci pracují samostatně, jsou vedeni také ke skupinové či kolektivní práci. V průběhu vzdělávacího procesu se účastní nejrozličnějších projektů, olympiád, recitačních soutěží apod. Také jsou vedeni k návštěvám místních knihoven a kulturních představení.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně:

1. ročník – 8 hodin týdně
2. ročník – 9 hodin týdně
3. ročník – 7 hodin týdně
4. ročník – 7 hodin týdně
5. ročník – 6 hodin týdně

Průřezová témata

V tomto vyučovacím předmětu jsou realizována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Multikulturní výchova

- kulturní difference
- lidské vztahy
- etnický původ

Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života

Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- stavba mediálních sdělení
- vnímání autora mediálních sdělení
- fungování a vliv mediální společnosti
- tvorba mediálních sdělení
- práce v realizačním týmu

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k pochopení významu mateřského jazyka jako nástroje vzájemné komunikace (dorozumění) a celoživotního učení
- podporujeme u žáků dlouhodobý vztah ke čtení – vytváříme prostor pro výběr knih a textů, pro pravidelné čtení a diskuse o přečteném
- předkládáme žákům různé texty a rozvíjíme jejich schopnost číst s porozuměním, vedeme je k vyhledávání důležitých informací a porozumění jejich významu
- motivujeme žáky k vytváření vlastních literárních textů, ke schopnosti číst a přednášet texty na veřejnosti a k účasti na literárních soutěžích
- vedeme žáky k používání osvojených jazykových a komunikačních dovedností i v jiných vyučovacích předmětech, k aplikaci pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- při práci s textem učíme žáky odlišovat podstatné od nepodstatného

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům úlohy a situace, kdy řeší problém na základě porozumění textu a různých informací
- vedeme žáky ke zdůvodňování řešení úloh, tím posilujeme propojení jejich myšlení a jazykového vyjadřování
- vedeme žáky k tomu, aby uměli najít chyby v textu a odůvodnili je

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k rozšiřování slovní zásoby a ke schopnosti formulovat a vyjadřovat myšlenky v ústním i písemném projevu
- vlastním příkladem vedeme žáky k využívání komunikačních prostředků, dodržování etiky a pravidel diskuse (rozhovoru), naslouchání ostatním atd.
- navozujeme modelové komunikační situace žáků, a tím vytváříme u žáků příležitosti pro rozvoj komunikační strategie a volbu vhodných verbálních i neverbálních prostředků s ohledem na konkrétní situaci
- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení, k rozšiřování a využívání slovní zásoby, ke správné stavbě vět, ke kultivovanému mluvenému i psanému projevu

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vytváříme prostor pro posilování sebevědomí žáků prostřednictvím jazyka a jejich vystupování před ostatními žáky
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam, nabízíme žákům možnost účasti na akcích spojených s kultivací jazyka – divadelní a filmová představení, komentované koncerty, setkání s významnými osobnostmi atd.
- využíváme zkušenosti žáků s komunikací (včetně sociálních sítí) a jejich zkušenosti z četby k přiblížení myšlení, názorů a jednání různých lidí
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
- učíme žáky hodnotit práci svou i práci ostatních

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru, k dodržování hygienických pravidel při čtení a psaní
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů
- vedeme žáky k poznávání různých profesí a k úvahám o budoucím povolání

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům práci s textem v digitální podobě a osvojování základních úpravy textu
- při práci s informačními zdroji vedeme žáky k, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování autorského práva atd.
- vedeme žáky k poznávání rizik při zveřejňování nevhodné a osobní komunikace (osobních dat).

Doporučené metody

- slovního sdělování věcí a jevů

- monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
- dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
- metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace
- kritické myšlení
- kooperativní učení

Formy

- vyučovací hodina
- vycházka, exkurze, školní výlet
- beseda
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- knihy, encyklopedie, DVD, CD, PC výukové programy
- interaktivní tabule, internet
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty:

- podle plánu projektů pro daný školní rok

Učební osnovy – Český jazyk a literatura 1. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- vyhledává písmena a slabiky v textu - rozlišuje pojmy stránka, článek, nadpis, řádek, písmeno, slovo, věta - orientuje se v textu slabikáře - provádí přípravná cvičení sluchová a zrková - správně čte tiskací písmena, čte slabiky, jednotlivá slova a věty s porozuměním - čte slova ve sloupečcích a řádcích	Technika čtení – čtení pozorné, plynulé, orientace v textu Genetická metoda – čtení velkých písmen psaných tiskacím písmem, čtení slov a vět velkou tiskací abecedou, přechod ke čtení malými tiskacími písmeny Článek, nadpis, řádek Čtení slov a vět	PT – OSV, VDO, MKV, EV, MV Etická výchova
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- naslouchá ostatním pozorně, soustředěně, nevstupuje druhému do řeči - reaguje na pokyny slovní a písemné pokyny učitele, obrací se na něj vhodnými otázkami	Naslouchání Reakce na pokyny Věcné dotazy	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- napodobuje správnou výslovnost, opravuje nesprávnou výslovnost	Artikulování, srozumitelné mluvení, logopedické říkanky	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo	- volí vhodné tempo čtení a správně dýchá	Základy techniky mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- používá vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu - zdvořile odmítne a říkat „ne“, pokud s něčím nesouhlasí - vyjadřuje svá přání, pozdraví, omluví se, poprosí o pomoc, poděkuje, vyřídí jednoduchý vzkaz	Základní formy společenského styku – pozdrave, prosba, poděkování, omluva, blahopřání, sdělení krátké zprávy, zdvořilé vystupování	

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- uvolňuje ruku před psaním - uplatňuje správné sezení a držení psací potřeby - uplatňuje při psaní základní hygienické návyky	Sklon a umístění sešitu, zacházení s grafickým materiálem, držení psacích potřeb, hygiena zraku, správné sezení	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- píše kresebné cviky velkých písmen ve vzduchu, mokrým štětcem na tabuli, fixem tužkou na papír, do sešitu - vytváří písmena z různých materiálů - dbá na úpravu sešitu - píše správné tvarů osvojovaných písmen a číslic	Psaní jednotlivých písmen a číslic, Čitelnost a úhlednost psaní	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- vybavuje si správné pořadí písmen a úplnost slova - zaznamenává slova podle obrázků - opisuje a přepisuje správné tvary písmen, slov, vět - píše velká písmena - větu začíná velkým písmenem a ukončuje tečkou	Poznávání psaní a osvojování písmen slabik slov, psaní krátkých slov a vět Opis, přepis, diktát Ovládá psací abecedu mimo písmen x, w, q Velká písmena ve vlastních jménech a na začátku věty	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vypráví pomocí série obrázků	Vyprávění dle obrázkové osnovy, souslednost děje	
Téma: Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- uplatňuje sluchovou analýzu a syntézu - rozlišuje hlásku a písmeno – písmeno velké, malé, tištěné, psané - zvládá pravolevou orientaci, užívá pojmy nahoře – dole apod. - při čtení správně vyslovuje délky hlásek a intonace věty - vytváří věty ze slov, obrázků - přiřazuje obrázky ke slovům	Hlásky, písmeno – velké, malé, tiskací a psací, slabika – dlouhá, krátká, otevřená, uzavřená, slovo a jeho význam, věta jednoduchá	

ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně... velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- uplatňuje velká písmena - vědomě začíná větu velkým písmenem a končí tečkou	Velká písmena ve vlastních jménech a na začátku věty	
Téma: Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- přednáší z paměti texty přiměřené svému věku - čte se správnou intonací, volí vhodné tempo a frázování	Memorování a přednes říkanek, básniček, hádanek, hříček	
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- převypráví jednoduchý příběh, pohádku - uvede, co se mu v textu líbí a co ne - kreslí vlastní doprovodné ilustrace k textu - formuluje ústně dojmy z četby, z divadelních a filmových představení	Poslech čtených a vyprávěných pohádek, dramatizace, spojení textu s ilustrací Vyjadřování vlastních pocitů z četby	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- reprodukuje čtené a slyšené, domýšlí příběh, orientuje se v textu slabikáře, časopisu pro děti - pracuje s literárním textem podle pokynů učitele	Reprodukce textů Dokončování příběhu Orientace ve slabikáři, časopisech	

Učební osnovy – Český jazyk a literatura 2. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- čte plynule a s porozuměním texty přiměřené věku - užívá správný slovní přízvuk a uplatňuje přirozenou intonaci - uplatňuje osvojenou techniku čtení - reprodukuje obsah přečteného textu	Hranice slov v písmu, obecná pravidla v grafickém záznamu řeči, porozumění čtenému textu, správná intonace, přízvuk, plynulost a výraznost čtenářského projevu	PT – OSV, VDO, MKV, EV, MV Etická výchova
ČJL-3-1-02 porozumí písemným	- pozorně a soustředěně naslouchá	Naslouchání praktické, věcné,	

nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- reaguje vhodně na písemné a ústní pokyny - vytváří vhodné otázky a odpovědi	Mluvené i psané pokyny, reakce na ně	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- jedná zdvořile při komunikaci se spolužáky a s dospělými - uplatňuje komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, přání, žádat o pomoc, poděkování, dotaz	Vyjadřování závislé na komunikační situaci Pozdrav, oslovení, omluva, přání, žádat o pomoc, poděkování, dotaz Dialog na základě obrazového materiálu: pravidla při oslovení, střídání rolí, vystupování Pravidla naslouchání	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- správně vyslovuje samohlásky dlouhé a krátké - rozlišuje správnou výslovnost a opravuje nesprávnou prostřednictvím říkadel a jazykolamů	Kultivovanost mluveného projevu Správná výslovnost Jazykolamy, říkadla, jazykové hříčky	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo	- uplatňuje členění mluveného projevu	Členění mluveného projevu Přízvuk, tempo, správné dýchání	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- zařazuje základní verbální i neverbální prostředky a volí správné chování v typických komunikačních situacích	Mimika a gestikulace při rozhovoru	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- vypráví vlastní zážitky - popisuje určitý předmět podle jednoduché osnovy - rozumí jednoduchému popisu pracovního postupu - dotváří příběhy	Vyprávění, popis, pracovní postup, jednoduchá osnova	
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- uplatňuje správné sezení a držení psací potřeby - uplatňuje základní hygienické návyky při psaní	Sklon a umístění sešitu, zacházení s grafickým materiálem, hygiena zraku, sezení	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary	- píše správně tiskací písmena	Tiskací písmena pro výuku geometrie	

písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- uplatňuje rozestupy písmen ve slovech - dbá na úhlednost a čitelnost psaní - píše písmena a číslice v přirozené velikosti a liniatuře	Rozestupy a spojování písmen Diakritická znaménka Čitelnost úhlednost správnost psaní	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- vytváří jednoduchá písemná sdělení - užívá aplikačních cvičení – psaní adresy atd.	Adresa, přání, pozdrav, dopis, omluva	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vypráví pomocí série obrázků	Vyprávění dle obrázkové osnovy, souslednost děje	
Téma: Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- využívá znalostí o slabikách při dělení slov na konci řádku - člení věty na slova, slova na slabiky a hlásky - třídí hlásky na samohlásky – dlouhé krátké, dvojhlásky a souhlásky – měkké, tvrdé - zdůvodní a správně napíše párové souhlásky na konci i uvnitř slov - vyjmenuje zpaměti abecedu - řadit slova podle abecedy - vyhledá požadovaný údaj v abecedním rejstříku	Hlásky, písmeno, slabika, slovo Abeceda Pořádek slov ve větě Slabikotvorné souhlásky Párové souhlásky Dělení slov na konci řádku Dvojhlásky Souhlásky měkké, tvrdé	
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená	- utvoří slovo opačného významu a podobného významu - určuje slova nadřazená a podřazená	Slova nadřazená, podřazená, souřadná, protikladná	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- získává elementární znalosti o slovních druzích - vyhledá podstatná jména a slovesa - vyhledá známé předložky	Slovní druhy – podstatná jména, slovesa a předložky	
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího	- rozlišuje a tvoří věty podle postoje mluvčího	Druhy vět – tázací, oznamovací, přací, rozkazovací	

a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- zvládá a využívá správnou intonaci	Věty podle postoje mluvčího Intonace ve větě	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách...; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenován	- zvládá psaní ú, ů ve slovech - píše správně slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, - odůvodní a správně napíše i, y po tvrdých a měkkých souhláskách - používá velká a malá písmena u vlastních a obecných jmen - vědomě píše velké písmeno na začátku věty	Samohláska u, ú, ů Písmeno ě Vlastní a obecná jména Souhlásky měkké, tvrdé	
Téma: Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku - čte intonačně správně, volí vhodné tempo a frázování	Memorování a přednes říkanek, básniček, hádanek, hříček	
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- poslouchá četbu z knih o přírodě, zvířatech, věcech, s dětským hrdinou a vypráví o nich - vede si jednoduchý čtenářský deník - převypráví jednoduchý příběh, pohádku - doporučuje knihu spolužákovi - předčítá zajímavou část knihy - půjčuje si knihy, orientuje se v knihovně, v knize - vyhledává potřebné informace v literatuře, encyklopediích, na internetu - kreslí vlastní doprovodné ilustrace k textu - vyhledá v knize informace o ilustrátorovi - pozná kresby některých známých	„Co rádi posloucháme, co rádi čteme“ Zážitkové čtení, vypravování Doporučení knihy spolužákovi Čtenářská knihovnička Pojmy – ilustrátor, ilustrace, knihovna	

	ilustrátorů knih pro děti		
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- rozumí pojmům – čtenář, básník, spisovatel, verš, bajka, přirovnání – svými slovy vysvětlí jejich význam - zná a užívá pojmy – pohádka, hádanka, říkanka, báseň, divadlo, herec, divák, maňásek, loutka, jeviště - rozlišuje pojmy – próza (vyprávění, vypravěč, příběh, děj), poezie (báseň, přednes, rým)	Pojmy – čtenář, básník, spisovatel, kniha verš, říkanka, báseň, rým, hádanka, přednes, bajka, pohádka, vypravěč, příběh, děj, přirovnání, časopis, divadlo, herec, jeviště, divák, maňásek, loutka Rozdíl mezi poezií a prózou Dramatizace	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- reprodukuje čtené a slyšené, domýšlí příběh - orientuje se v textu čítanky, časopisu pro děti - vyhledává informace v textu - pracuje s textem podle pokynů učitele	Reprodukce textů Dokončování příběhů Práce s textem podle zadání Orientace v čítance, časopisech	

Učební osnovy – Český jazyk a literatura 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- čte texty přiměřené věku, rozumí přečtenému a reprodukuje obsah - chápe potřebu četby jako zdroj informací	Technika čtení Věcné čtení – čtení jako zdroj informací Čtení vyhledávací Rychlé tiché čtení Hlasité čtení	PT – OSV, VDO, MKV, EV, MV Etická výchova
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- rozumí přiměřenému písemnému sdělení - naslouchat pozorně, soustředěně, bez vstupování do řeči - zaznamenává slyšené poznámkou, kresbou - formuluje vhodné otázky a odpovědi	Naslouchání praktické, věcné Mluvené i psané pokyny, reakce na ně	
ČJL-3-1-03 respektuje základní	- používá základní formy	Pozdrav, omluva, žádost o pomoc,	

komunikační pravidla v rozhovoru	společenského styku v ústní i písemné podobě - dodržuje základní společenská pravidla chování - popisuje jednoduché předměty a děje, vyvodí osnovu vyprávění	o uvolnění cesty, poděkování, dopis, pohled, pozvánka, telefonický rozhovor, SMS zpráva Vypravování, osnova textu, popis	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- zobecňuje si pravidla jazykového projevu - dbá na techniku tvoření hlasu a dýchání - uplatňuje techniku správné intonace a frázování	Dýchání, tvoření hlasu Výslovnost, intonace, členění textu, frázování	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- zvládá bezpečně výslovnost	Správná výslovnost	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- dramatizuje vyprávění (scénku), text doprovází vhodnými neverbálními prostředky	Dramatizace Verbální a nonverbální prostředky	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- vypráví vlastní zážitky a doprovází je kresbou	Vyprávění zážitků Vlastní ilustrace zážitků	
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- dodržuje osvojované návyky správného sezení, hygieny zraku při čtení a psaní, psaní	Hygiena zraku, sezení, sklon sešitu, zacházení s grafickým materiálem	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- píše čitelné tvary písmen i číslic v souvislých textech - dbá na upravený písemný projev - samostatně si zapíše důležité údaje z textu a zkontroluje po sobě	Kontrola vlastního projevu Osobitý rukopis	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- napíše obsahově správnou zprávu, dopis, pozvánku - uvede v čem se tato sdělení liší	Krátký dopis, adresa, pohled, pozvánka, e-mail, SMS zpráva	

Téma: Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- rozlišuje pojmy (slabika, hláska, písmeno, počet slabik) - rozlišuje větu jednoduchou od souvětí	Věta, slovo, slabika, písmeno Věta jednoduchá, souvětí	
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- označuje a vytvoří slova protikladná, souznačná, souřadná, nadřazená, podřazená	Slova protikladná, souznačná, souřadná, nadřazená, podřazená	
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- porovnává slova podle zobecněného významu	Významy slov Zobecněný význam slov	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- rozlišuje základní slovní druhy - označí podstatná jména a slovesa, určuje u nich mluvnické kategorie	Slovní druhy (podstatná jména, přídavná jména, slovesa, předložky) Podstatná jména – rod, číslo Slovesa – osoba, číslo, čas	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- užívá v řeči správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- spojuje věty do jednoduchých souvětí - používá vhodné spojky a spojovací výrazy	Jednoduchá souvětí Spojování vět spojkami a spojovacími výrazy	
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- rozlišuje věty v mluveném a psaném projevu a rozezná druhy vět - podle postoje mluvčího používá v řeči vhodnou intonaci vět	Věta oznamovací, tázací, přací, rozkazovací	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách	- zvládá základní pravopis slov s tvrdými a měkkými slabikami - píše správně slova s obojetnou souhláskou uprostřed slova	Měkké, tvrdé, obojetné souhlásky Vyjmenovaná slova Skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Psaní u, ú, ů	

ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- uplatňuje pravopis vlastních jmen - správně napíše slova se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	Vlastní jména	
Téma: Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- recituje z paměti texty přiměřené jeho věku - čte správně intonačně, volí vhodné tempo a frázování	Memorování a přednes říkanek, básniček, hádanek, hříček	
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- čte knihy pro děti (nebo jejich části) o přírodě, zvířatech, věcech, s dětským hrdinou - zaznamenává zápis do čtenářského deníku - vypráví jednoduchý příběh pohádky - upravuje příběh podle fantazie (co by se mohlo stát) - vypráví vlastní vymyšlený příběh - předčítá zajímavou část knihy - vybírá si další knihy ze školní či veřejné knihovny, doporučuje knihy spolužákům a zdůvodňuje, proč by si ji měli přečíst - pozná některé další ilustrátory knih pro děti - vytváří dramatizaci textu	„Co rádi posloucháme, co rádi čteme“ Zážitkové čtení, vypravování doporučení knihy spolužákům Čtenářská knihovnička Další pojem spojené s knihami a ilustracemi Dramatické ztvárnění textu	
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- orientuje se v dalších osvojovaných pojmech a rozlišuje je - rozlišuje pojmy – próza (vyprávění, vypravěč, příběh, děj), poezie (báseň, přednes, rým)	Pojmy – skutečný příběh, skutečnost, vymyšlený příběh, fantazie, příběh ze současnosti, příběh z historie, divadlo, film Rozdíl mezi poezií a prózou Dramatizace	

ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- reprodukuje čtené a slyšené, domýšlí příběh, orientuje se v textu čítanky, časopisu pro děti, v encyklopediích - vyhledává informace v textu - vytváří vlastní jednoduchý rým, text - pracuje s textem podle zadání učitele	Reprodukce textů Dokončování příběhů Vlastní příběhy Orientace v čítance, časopisech, encyklopediích	
--	--	---	--

Učební osnovy – Český jazyk a literatura 4. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- čte nahlas i potichu s porozuměním náročnější texty - orientuje se v encyklopediích určených dětem a mládeži - orientuje se v pravidlech českého pravopisu - vyvozuje závěry z četby	Praktické a věcné čtení Technika čtení, čtení pozorné plynulé Dotazy ke čtenému textu Čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací	PT – OSV, VDO, MKV, EV, MV Etická výchova
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- vybírá z úseku textu podstatné informace - informace zaznamenává	Členění textu, práce s různými druhy textu Výběr informací a jejich záznam	
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- posoudí jednoduché sdělení a uvede, zda v něm něco podstatného chybí nebo ne - navrhuje vhodné doplnění sdělení	Naslouchání praktické a věcné Posouzení úplnosti sdělení Doplnění sdělení	
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- interpretuje čtený text přiměřeného rozsahu - zopakuje podstatná fakta sdělení	Práce s různými druhy textů Interpretace textu, opakování faktů	
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- vybírá vhodné verbální prostředky pro konkrétní komunikační situaci - ověřuje si různé situace ve vztahu k ostatním	Struktury dialogu – oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, ukončení rozhovoru	

	- respektuje pravidla rozhovoru - nevstupuje druhému do řeči	Ověřování situace při dialogu	
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- uplatňuje vhodnou techniku mluveného projevu	Technika projevu – dýchání, výslovnost, intonace, frázování, tempo	
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- rozlišuje, co je spisovné a nespisovné s ohledem na místní nářečí	Spisovný a nespisovný jazyk Jak se mluví doma, ve škole, na institucích – lékař, pošta atd.	
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- rozlišuje základní formy společenského styku - vymýšlí krátká písemná sdělení, zápis do sešitu, výpis z textu - píše správně po stránce obsahové i formální	Dopis, pohled, pozvánka, přihláška Výpis do sešitu	
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	- vypráví podle zadané osnovy s dodržením časové posloupnosti	Krátký mluvený projev podle osnovy	
Téma: Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, protikladná, souznačná, citově zabarvená	Nauka o slově, hlásková stavba, významy slov	
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- rozlišuje kořen slova, část příponovou a předponovou - uplatňuje předpony a zdvojené souhlásky uvnitř slova	Stavba slova – kořen, předpona, přípona	
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném	- rozlišuje slovní druhy – podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, spojky, předložky - identifikuje mluvnické kategorie	Slovní druhy kromě citoslovcí a částic Mluvnické kategorie, skloňování, časování, vzory podstatných jmen	

projevu	u podstatných jmen a sloves - ověřuje pravopis podstatných jmen podle vzorů		
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- rozlišuje spisovné tvary slov a porovnává je s nespisovnými	Spisovná a nespisovná slova Nářečí	
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- označí základní skladební dvojici	Stavba věty – základní větné členy Podmět a přísudek	
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	- rozlišuje větu jednoduchou od souvětí	Věta jednoduchá, souvětí	
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- nachází nejčastěji užívané spojovací výrazy - užívá v souvětí vhodné spojky	Spojovací výrazy	
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- správně užívá a zdůvodní pravopis slov s obojetnou souhláskou uprostřed slova	Vyjmenovaná slova Pravopis i/y po obojetných souhláskách	
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- zvládá základní pravidla pravopisu v přičestí minulém na základě shody přísudku s podmětem	Shoda přísudku s podmětem	
Téma: Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- čte a naslouchá čtenému textu - vyjadřuje své dojmy z četby - zaznamená své dojmy z četby - nakreslí ilustraci k danému textu - řeší úkoly související s literárním textem - vypráví zážitky i z divadelních představení a z filmů	Četba a poslech literárních textů Dojmy z četby a jejich zaznamenání, ztvárnění Zážitky z divadelních a filmových představení	
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- čte a přednáší veřejně krátké texty přiměřené věku - stanoví z několika obrázků osnovu příběhu a vypravuje podle ní	Tvořivé činnosti s literárním textem Veřejná prezentace textu	

	- vytváří vlastní text (říkanku, příběh) - dramatizuje příběh, situaci		
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- rozlišuje pojmy související s literaturou, divadlem a filmem	Próza, poezie, báseň, říkadlo, verš, rým, spisovatel, kniha, časopis, ilustrátor, ilustrace, básník, loutkové, maňáskové divadlo, jeviště, divadelní představení, bajka, pohádka, povídka, přirovnání, pověst, film, seriál	

Učební osnovy – Český jazyk a literatura 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- čte nahlas i potichu s porozuměním náročnější texty i které si sám nevybral - orientuje se v encyklopediích určených dětem a mládeži - orientuje se v pravidlech českého pravopisu, používá ho ve své práci	Praktické a věcné čtení Dotazy ke čtenému textu Čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací Encyklopedie Pravidla pravopisu	PT – OSV, VDO, MKV, EV, MV Etická výchova
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- vybírá z textu samostatně nebo podle zadání podstatné informace - informace zaznamenává, třídí	Členění textu, práce s různými druhy textu Výběr informací a jejich záznam Třídění informací	
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- posoudí jednoduché sdělení z hlediska úplnosti a srozumitelnosti - vhodně text doplní	Naslouchání praktické a věcné Posouzení úplnosti textu Doplnění textu	
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- reprodukuje obsah přiměřeně rozsahu a přiměřeně složitosti textu - pamatuje si a zopakuje podstatná fakta sdělení	Práce s různými druhy textů Interpretace textu, opakování faktů	
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- vybírá vhodné verbální i neverbální prostředky pro konkrétní komunikační situaci v přímém i nepřímém dialogu	Struktury dialogu – oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé	

	- ověřuje si různé situace ve vztahu k účastníkovi dialogu a k tématu hovoru - respektuje pravidla rozhovoru	vystupování, ukončení rozhovoru Vhodné verbální a neverbální prostředky komunikace Ověřování situace při dialogu	
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- rozpozná reklamu, v níž jde o manipulativní komunikaci - uvede svými slovy, co je v reklamě manipulace	Reklama Manipulativní reklama	
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- uplatňuje vhodnou techniku mluveného projevu podle záměru mluvčího	Technika projevu – dýchání, výslovnost, intonace, frázování, tempo	
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost - v komunikaci, která to vyžaduje, uplatňuje spisovnou výslovnost	Spisovný a nespisovný jazyk Jak se mluví doma, ve škole, na institucích – lékař, pošta atd.	
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- napíše obsahově a formálně správné sdělení pro různou formu společenského styku - vymýšlí krátká písemná sdělení, zápis do sešitu, výpis z textu, pozvánku	Dopis, pohled, pozvánka, přihláška Výpis do sešitu	
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	- sestaví osnovu vyprávění a vypráví podle ní s dodržením časové posloupnosti	Krátký mluvený projev podle vlastní osnovy	
Téma: Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- rozlišuje slova stejného nebo různého významu	Nauka o slově, hlásková stavba, významy slov Slova stejného a podobného významu, vícevýznamová slova	
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou,	- rozlišuje kořen slova, část příponovou a předponovou	Stavba slova – kořen, předpona, přípona	

předponovou a koncovku	- tvoří nová slova přidáním jiné předpony a přípony		
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- rozlišuje jednotlivé slovní druhy - identifikuje mluvnické kategorie u podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - ověřuje pravopis podstatných a přídavných jmen podle vzorů	Slovní druhy – příklady všech slovních druhů Mluvnické kategorie, skloňování, časování, vzory podstatných jmen, přídavných jmen	
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- rozlišuje spisovné tvary slov a porovnává je s nespisovnými - odliší nářečí	Spisovná a nespisovná slova Nářečí	
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- označí základní skladební dvojici v jednoduché větě i v jednoduchém souvětí	Stavba věty – základní větné členy Podmět a přísudek	
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	- odliší větu jednoduchou od souvětí - změní jednoduchou větu na souvětí	Věta jednoduchá, souvětí	
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- nachází nejčastěji užívané spojovací výrazy - užívá v souvětí vhodné spojovací výrazy a obměňuje je	Spojovací výrazy Vhodné a nevhodné spojování výrazy	
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- správně užívá a zdůvodní pravopis slov s obojetnou souhláskou uprostřed slova - určí vyjmenovaná slova i slova z nich odvozená	Vyjmenovaná slova Pravopis i/y po obojetných souhláskách	
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- zvládá základní pravidla pravopisu v přičestí minulém na základě shody přísudku s podmětem	Shoda přísudku s podmětem	
Téma: Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- vyjadřuje své dojmy z četby - pravidelně zaznamená své dojmy z četby do čtenářského deníku	Četba a poslech literárních textů Dojmy z četby a jejich zaznamenání, ztvárnění	

	- doporučuje knihy, které se mu líbí, a diskutuje o přečtených knihách - kreslí vlastní ilustrace k danému textu - řeší úkoly související s literárním textem - vypráví zážitky i z divadelních představení a filmů i z jiných kulturních akcí	Zážitky z divadelních a filmových představení	
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- čte a přednáší veřejně krátké texty, které si oblíbil nebo vytvořil - vytváří vlastní text různé formy a obsahu - dramatizuje daný nebo vymyšlený příběh, situaci	Tvořivé činnosti s literárním textem Veřejná prezentace textu	
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- rozlišuje typy uměleckých i neuměleckými textů a pojmy, které s nimi souvisejí	Různé typy uměleckých a neuměleckých textů Pojmy související s uměleckými a neuměleckými texty	
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- provede jednoduchý rozbor textu podle zadání - při rozboru používá základní osvojované literární pojmy	Rozbor textu Části textu	

5.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Obsahové a organizační vymezení předmětu

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Snižuje jazykové bariéry. Umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice, prohlubuje mezinárodní porozumění

Cílem předmětu anglický jazyk je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích, upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves).

Důraz je kladen na získání vztahu žáka k výuce cizích jazyků. Využíváme hravých forem – her, říkadel, písniček, soutěží, výukových programů na PC. Žáci se učí nápodobou učitele a audio nahrávek. Pracují především s obrázkovým materiálem a konkrétními pomůckami. Slovní zásoba je rozvíjena po tematických celcích.

Anglický jazyk je vyučován od 1. ročníku

Časové vymezení předmětu

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 4 hodiny týdně
4. ročník – 4 hodiny týdně
5. ročník – 4 hodiny týdně

Průřezová témata

V tomto vyučovacím předmětu jsou realizována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá

Multikulturní výchova

- lidské vztahy
- multikulturalita

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- nabízíme žákům vhodné a efektivní způsoby osvojování cizího jazyka
- nabízíme žákům různé cizojazyčné texty (zdroje), jejichž prostřednictvím si osvojují a upevňují cizí jazyk
- propojujeme osvojená témata a jazykové jevy

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k řešení jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí,
- podněcujeme žáky nebát se mluvit anglicky s jiným člověkem,
- vedeme žáky se schopnosti opsat myšlenky, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

- vedeme k porozumění jednoduchého sdělení a zformulování jednoduché myšlenky v anglickém jazyce
- vedeme žáky k souvislému projevu v cizím jazyce a k jeho uplatnění v běžných životních situacích (ústní i písemný projev)
- vytváříme dostatek situací pro vzájemnou komunikaci v cizím jazyce a pro využití anglického jazyka k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemnému hodnocení cizojazyčných úkolů
- podněcujeme žáky k jednoduché argumentaci v cizím jazyce a k dodržování zásad slušného chování v anglicky mluvícím prostředí
- hodnotíme žáky tak, aby vnímali svůj pokrok při zvládání cizího jazyka.
- učíme žáky jednoduchých vyžádat si anglicky v konkrétních situacích pomoc a radu

Kompetence občanské

- vedeme žáky k získání představy o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnání se zvyky naší zemi
- nabízíme žákům náměty na srovnávání života v anglicky mluvících zemích a v České republice (včetně jednoduchých ekologických a environmentálních otázek)

Kompetence pracovní

- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- učíme žáky samostatně pracovat s dvojazyčným a výkladovým slovníkem
- umožňujeme žákům využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům práci s cizojazyčným textem a doporučujeme vhodné digitální zdroje pro cizojazyčnou výuku

Doporučené metody

- slovního sdělování věcí a jevů
 - monologické (popis)
 - dialogické (rozhovor, dramatizace)
- metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny
- soutěže

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody
- výukový software
- knihy, encyklopedie, CD, slovníky, časopisy
- nástěnné obrazy, učebnice
- obrázkové karty
- pexesa
- binga
- domina

Projekty

- Christmas, Food and Drinks

Učební osnovy – Anglický jazyk 1. a 2. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Řečové dovednosti			
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- reaguje na základní pokyny, které učitel často užívá	Základní pokyny k výuce v českém a anglickém jazyce	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí základním frázím a krátkým větám, pokud souvisejí s běžnými situacemi a mají vizuální oporu - pozdraví, rozloučí se, vyjádří souhlas a nesouhlas, poprosí a poděkuje - představí sebe, kamarády a členy rodiny	Pozdravy, poděkování, představení	
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- pojmenuje jednoduchým způsobem věci a děje, které souvisejí s osvojovanými tématy - počítá do deseti	Rodina – členové rodin, domov – domácí činnosti, škola – vybavení, učení Tělo – části těla, obličej Číslo, barvy Hračky, oblečení Jídlo, Zvířata (farma) – čím se živí Zahrada – ovoce, zelenina, květiny Radost, smutek, strach Předložky „v, na, vedle“, spojky „a + nebo“, slovo „chci“, slovesa „mít rád“, „umím“, „vidím“, „slyším“ aj.	

Učební osnovy – Anglický jazyk 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Řečové dovednosti			
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- rozumí základním otázkám a pokynům užívaným ve výuce, adekvátně na ně reaguje - plní jednoduché, každodenně užívané příkazy - zeptá se, pokud něčemu nerozumí	Základní pokyny k výuce Základní pokyny k vzájemnému jednání a chování Jednoduché dotazy týkající se výuky a života ve škole Každodenní komunikace Pozdrav – hello, goodbye Poděkování – thank you, please Představování – What is your name? How are you? Omluva – I am sorry, yes, no	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- zvládá základní pravidla výslovnosti - při hře pojmenuje věci kolem sebe - použije v mluveném projevu slova a slovní spojení s osvojovaných témat - pojmenuje školní potřeby a základní vybavení místnosti – třídy - zeptá se na věk (odpoví na dotaz) - pojmenuje běžná domácí zvířata a některá zvířata v ZOO - jednoduše popíše vzhled osoby, pojmenuje základní části lidského těla - vyjádří svou náladu, pocity a pocity druhých - vyjmenuje členy své rodiny a představí je - pojmenuje základní oblečení - zeptá se a odpoví na vlastnictví věcí - jednoduchým způsobem si objedná jídlo	Anglická výslovnost, hláskování Fonetika: v a f, g a k na konci slov Přídech Mluvnice: předložky on – in, osobní zájmena, sloveso to be, to have; Spojení: Can I have? I like, And you? What is it? This is...., What colour is it? What colour are they? Abeceda Číslo do 20 Barvy Témata: Rodina, domov, dům, volný čas, zájmy – My toys - a car, a doll, a baby, a ball Škola, třída – In the classroom – a door, a window, a floor; On my desk – a book, a pen, a pencil, a crayon Příroda, počasí, zvířata – An animal – a dog, a cat, a pig, a cow	

	- vyjádří libost a nelibost k jídlu - popíše umístění předmětů - pojmenuje dny v týdnu a měsíce	Zvyky, tradice – Christmas-Jingle bells!; Father Christmas, Christmas, tree, star Eastern bunny, egg, chocolate Nákupy, oblečení	
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- čte a vyslovuje foneticky správně jednoduché věty - čte krátký komiksový příběh, rozumí jeho obsahu a zdramatizuje ho - vyhledá konkrétní informace v textu s pomocí nápovědy - vyhledá určité informace v krátkém textu na ano/ne otázky	Jednoduché texty s vizuální oporou	
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- uvede základní informace ze slyšeného textu - přednese anglickou básničku - zpívá anglické písničky	Poslech, informace ze slyšeného textu	
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- přiřadí mluvenou podobu slova a slovního spojení k psané podobě a naopak	Mluvená a psaná podoba slov	
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- píše osvojovaná slova a krátké věty - písemnou formou zaznamená obsah vizuální podpory	Anglická slova, věty	

Učební osnovy – Anglický jazyk 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Témata: Pozdravy Číslo do 100 Hudební nástroje	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova

CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- zvládá širší slovní zásobu již známých tematických okruhů	Gramatika – sloveso „umět“ v kladných větách Opakování – pozdravy, osobní otázky, zvířata, jídlo, barvy Sporty Gramatika – sloveso „umět“ v otázce a v záporu	
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- Rozumí jednoduchému poslechovému textu pronášenému pomalu a zřetelně - klade zjišťovací otázky	Rozhovory o dovednostech Místnosti v domě a ve škole, vybavení Gramatika – předložky (umístění předmětů) Zdraví a nemoci Gramatika – kladné a záporné příkazy Rady, jak být zdravý Opakování – jídlo, rozkazovací způsob Obchody a místa ve městě Gramatika – otázky na zjištění polohy, předložky	
Téma: Mluvení			
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- vede rozhovor na osvojovaná témata	Další témata: Činnosti o prázdninách Gramatika – přítomný čas průběhový Opakování – What? Who? Where?	
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- uvede základní informace o své osobě - Informuje o skutečnostech týkajících se osvojovaných témat	Počasí Opakování – oblečení Škola (čas, školní rozvrh hodin)	
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- odpoví na dotazy týkající se jeho osoby a dalších osvojovaných témat	Gramatika – určení času, sloveso „mít“ Opakování – čísla, dny v týdnu Televizní pořady Gramatika – určování času, otázky na čas v souvislosti s TV pořady Zvířata Gramatika – přítomný čas prostý, kladná věta, otázka a zápor ve 3. os.,	

		j. čís. <i>Opakování – zvířata</i>	
Téma: Čtení s porozuměním			
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- vyhledá konkrétní informace v textu pomocí nápovědy - vyhledá informace v krátkém textu na ano/ne otázky	Další témata: Koníčky, záliby, volný čas <i>Gramatika – plnovýznamová slovesa, přítomný čas prostý, kladná věta, otázka, kladná i záporná krátká odpověď</i> <i>Opakování – dny v týdnu, sporty</i> Přítomnost a minulost <i>Gramatika – minulý čas prostý, slovesa „být“, „mít“, kladné a záporné věty</i> <i>Opakování – části těla, přídavná jména, opakování učiva z celé knihy</i> Tradice, zvyky Valentine´s Day, New Year, Pancake Tuesday, Halloween, Christmas, Easter (tradice a zvyky, opakování ze 3. ročníku)	
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- Čte krátký text či komiksový příběh, rozumí jeho obsahu a zdramatizuje ho		
Téma: Psaní			
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - napíše krátký dopis (zprávu) o svých oblíbených činnostech	Psaní krátkých textů k jednotlivým tématům	
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	- vyplní jednoduchý formulář či dotazník	Osobní dotazník	

5.3 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika

Obsahové a organizační vymezení předmětu

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Do prvního ročníku přicházejí žáci s nestálou a rozptýlenou pozorností, mnozí neumějí naslouchat. Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují *zásadně pomocí žakovských pomůcek* a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Vždy ve spojení s manipulací každého žáka s uvedenými pomůckami. Tyto činnosti pomáhají lehce podchytit pozornost žáků. To také napomáhá tomu, že lze brzy individuálně pracovat s celým žakovským kolektivem, docílit pozornosti všech žáků. Pomůcky v rukou žáků a činnosti s nimi umožňují učiteli okamžitou zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Velmi dobrým prostředkem k rozvoji pozornosti i k projevu míry pochopení probíraného matematického učiva jsou *hovory žáků o činnostech*, při kterých početně vyjadřují své zkušenosti. Rozvíjí se přitom schopnost žáka vyjadřovat své myšlenky, posiluje se sebedůvěra žáka v jeho schopnosti. Velký význam v matematice má *aktivita žáků*. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování. V systému vyučovacích hodin v matematice vyplývá nové učivo z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. *Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvičení*. K osvojení si nového učiva a ke zkonkrétnění vytvářených pojmů vedeme žáky především prostřednictvím individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami. Velkou mírou přitom napomáháme rozvoji správného uvažování žáků. *Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem*. Úsilí, které při tom žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom i samostatnost žáka a jeho tvořivost.

Vzdělávací obsah ve vyučovacím předmětu se realizuje v tematických okruzích:

Číslo a početní operace

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení). Přitom se dbá na tři složky: dovednost (provádění početních operací); algoritnické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném); významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací).

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles. Na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.

Geometrie v rovině a v prostoru

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Jejich řešení je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně:

1. ročník – 4 hodiny týdně
2. ročník – 5 hodin týdně
3. ročník – 5 hodin týdně
4. ročník – 5 hodin týdně
5. ročník – 5 hodin týdně

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Multikulturní výchova

- lidské vztahy

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Motivujeme žáky k práci s různými číselnými a geometrickými pojmy, vztahy i aplikacemi a vedeme je k poznání významu matematiky v učení i v životě.
- Častým prováděním náčrtů posilujeme u žáků zručnost při grafickém vyjadřování.
- Nabízíme příležitosti k tomu, aby žáci řešili úlohy s využitím matematiky v oblastech jejich zájmů, posuzovali získaná data, výsledky prezentovali a výsledcích diskutovali.
- Umožňujeme žákům vyhledávat v tištěných i elektronických textech číselné informace, zpracovávat je a sdílet s ostatními.

Kompetence k řešení problému

- Zadáváním vhodných problémových úloh a příkladů z běžného života motivujeme žáky k využití matematických poznatků a dovedností v praxi (analýzy, abstrakce, odhad výsledku, ověření správnosti výsledku atd.) a k návrhům praktických a reálných řešení
- Nabízíme dostatek příležitostí k tomu, aby žáci získali zkušenosti s využitím digitálních pomůcek při řešení matematických úloh i problémů a mohli s porozuměním volit efektivní postupy řešení úloh i ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní

- Důslednou kontrolou žákova projevu podporujeme používání stručné a přesné matematické terminologie a kultivace jazyka matematiky
- Zadáváním slovních úloh podporujeme u žáků čtení s porozuměním, správnou matematizaci a interpretaci výsledků.
- Vytváříme prostor k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali postupy řešení úloh, obhájili způsob řešení, respektovali jiná správná řešení.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky při skupinové práci k organizaci, dělení rolí, řízení a kontrole práce podle jejich matematických i digitálních znalostí a dovedností, vedeme je ke spolupráci, vzájemné toleranci, rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti, k sebekontrolě i vzájemné kontrole, k systematičnosti, vytrvalosti, přesnosti
- Vytváříme vhodné příležitosti k aktivní diskuzi mezi žáky o matematických problémech a jejich řešení.
- Vyučovací hodiny organizujeme tak, aby žáci, kteří zadanou matematickou úlohu vyřeší rychleji, nabídli svou pomoc ostatním spolužákům.

Kompetence občanské

- Doporučujeme žákům postupy a zdroje pro získání zajímavých dat ze školního prostředí a z různých oblastí každodenního života, která jsou vhodná k řešení matematickými postupy.
- Propojujeme matematiku s různými obory lidské činnosti (průmysl, obchod, zdraví, sport, kultura, finance atd.), tím žáky motivujeme k zamyšlení nad věrohodností informací.

Kompetence pracovní

- Vhodnou volbou matematických úkolů různé obtížnosti vedeme žáky k efektivnímu naplňování a řešení úkolů.
- Zařazováním vhodných situací ve výuce umožňujeme žákům časté používání pomůcek (kalkulátoru, digitálních technologií, rýsovacích potřeb atd.) a vedeme je k efektivnímu a šetrnému zacházení s nimi.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům v matematice práci s digitálními technologiemi ve vazbě na řešení číselných, geometrických a jiných úloh.
- Při práci s informačními zdroji vedeme žáky k ověřování dat, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti atd.

Doporučené metody

- metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- sdělovací
- didaktické hry
- kontrola, hodnocení a klasifikace
- pokus-omyl
- analogie

- různá prostředí (krokování, autobus, Děda Lesoň, rodokmen, Biland, výstaviště, cyklotrasy, parkety, geodeska, krychlové stavby, hadi, neposedové, pavučiny, násobilkové obdélníky, sousedé, barevné trojice, házení kostkou, slovní úlohy, hra Sova, vývojový diagram, tvary ze dřívěk, součtové trojúhelníky, oblékání krychle, šipky - mříž, algebrogramy)

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, výukový software, knihy, encyklopedie, internet, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

- matematické soutěže

Učební osnovy – Matematika 1. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací - počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Používá přirozená čísla do 20 Modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru, vytváření souborů s daným počtem prvků	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20	Obor přirozených čísel do 20, rozklady čísel, čtení(1 – 20) a zápis (0 – 9) Porovnávání čísel	
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- ověřuje si orientaci v číselné řadě do 20 - vybírá a zobrazuje čísla na číselné ose - používá pojmy: vpravo, vlevo, před, za	Propedeutika číselné osy (krokování, uspořádání podle počtu a velikosti, doplňování čísel) Číselná osa Posloupnost čísel	
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- sčítání a odčítání z paměti do 20 bez přechodu přes desítku - rozlišuje pojem záměna sčítanců a užívá jej v praxi	Sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku Záměna sčítanců	
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší slovní úlohy a sám analogické úlohy tvoří - řeší slovní úlohy typu o více, o méně	Slovní úlohy sémantické a strukturální Tvorba úloh (pokus, omyl, analogie) Vztahy o několik více, o několik méně	
Téma: Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- čte a nastaví celé hodiny - orientuje se ve struktuře týdne	Hodiny, dny, týden	
M-3-2-02 popisuje jednoduché	- eviduje jednoduché situace v rámci	Popis jednoduchých závislostí	

závislosti z praktického života	praktického života (pomocí ikon, slov, šipek, tabulky)		
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- počítá číselné řetězy v oboru do 20 - doplňuje tabulky a posloupnosti čísel, rozumí pojmům sloupec a řádek	Tabulky, doplňování tabulek Netradiční řešení cestou grafu	
Téma: Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- vymodeluje prostorový útvar, slovně vyjádří jednoduchou prostorovou situaci - staví (přestavuje) krychlovou stavbu podle plánu - orientuje se v prostředí dřívkových obrazců i origami	Vstup do geometrie přes modelování Orientace v prostoru Krychlové stavby Plán stavby Dřívkové tvary Papírové tvary (origami)	

Učební osnovy – Matematika 2. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- sčítá a odčítá s přechodem přes desítku do 20 - sčítá a odčítá v oboru do 100 - porovnává desítky - počítá se závorkami - rozumí pojmům polovina, čtvrtina, osmina a třetina	Numerace v oboru do 100 Závorky Modelování situací v prostředí autobusu, kroků, kostkových her, schodišť Dědy Lesoně Propedeutika dvojkové soustavy v prostředí Dědy Lesoně	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- zapisuje a čte čísla v oboru do 100 - rozkládá čísla na desítky a jednotky - chápe rovnost a nerovnost v různých sémantických situacích (např. peníze)	Obor přirozených čísel do 100 – rozklady čísel, porovnávání Rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Dědy Lesoně	
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- vyhledá a zobrazí čísla na číselné ose - orientuje se v číselné řadě do 100 (změny, porovnání čísel)	Posloupnost čísel, číselná osa Pravidelnosti Propedeutika číselné osy včetně celého	

		prostředí schodišť Úlohy o věku	
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- násobí formou opakovaného sčítání - dělí v oboru probraných násobílek - dělí na části, dělí po částech - vyjmenuje řady násobků od jedné do pěti	Násobení jako opakované sčítání stejných sčítanců Násobení – násobky Dělení na části, dělení po částech	
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší slovní úlohy na sčítání a odčítání a sám je tvoří - řeší slovní úlohy o více, o méně - používá zápis ke slovní úloze - sestavuje a řeší jednoduché slovní úlohy v oboru násobilky 1-5 - řeší a vytváří slovní úlohy se dvěma různými početními výkony - řeší úlohy typu n-krát více, n-krát méně	Slovní úlohy, zápis slovní úlohy Řešení úloh sémantických (z prostředí kroků, schodišť, autobusu, Dědy Lesoně), strukturálních (z prostředí součtových trojúhelníků, pavučin, sčítacích tabulek, číselných tabulek, barevných trojic, hadů, výstavišť, rozkladů, sousedů, neposedů, násobílkových čtverců) a dalších slovních úloh. Kombinatorické situace	
Téma: Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- rozlišuje (čte) časové jednotky – hodina, minuta, den, měsíc, rok - rozlišuje časové údaje na různých typech hodin - orientuje se v kalendáři - ověřuje závislosti na čase	Závislosti a jejich vlastnosti, vztahy mezi časovými jednotkami hodina a minuta Údaje na hodinách, na displeji – hodiny ručičkové a digitální Orientace v čase – kalendář	
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- ověřuje časové závislosti v rámci praktického života - eviduje statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu - z náhodných jevů vytvořit statistický soubor	Celé prostředí (schodišť, autobusu, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, při nichž se data evidují v tabulce a grafem Propedeutika statistiky	
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 100	Tabulky Doplňování tabulky	

	- vybere objekty podle zadaných vlastností, třídí soubor objektů - pracuje s orientovaným i neorientovaným grafem a grafem ohodnoceným	Cesta v grafu Tvorba grafu Výběr objektu jistých vlastností, třídění	
Téma: Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- rozpozná a pojmenuje základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - kreslí křivé a rovné čáry, geometrické tvary - rýsuje, měří a odhaduje délku úsečky, porovnává úsečky, uplatňuje správné návyky při rýsování - orientuje se v 2D, ve čtverečkovaném papíru a využívá jej - vytvořit síť krychle a komunikovat v metaforickém jazyce o vztahu krychle – její síť - užívá jednotky délky 1 cm, 1 m - pracuje s krychlovými tělesy	Kreslení, rýsování Křivá a lomená čára Úsečka, přímka, bod Metr, centimetr, měření (cm, m, km) Rovinné útvary Geoboard a čtverečkovaný papír Orientace v rovině v prostředí cyklotras Krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlových staveb Parkety Tvary ze dřívěk Obvod a obsah Stříhy na krychle – síť krychle	

Učební osnovy – Matematika 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- počítá v jednotkách, desítkách, stovkách - sčítá a odčítá v oboru do 1 000 - rozkládá čísla do 1 000 - násobí jednomístným číslem - rozumí pojmům polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina a pětina	Numerace v oboru do 1 000 Násobky Rozklad čísel v desítkové soustavě Modelování situací v prostředí (průběžně) rodiny, busu, kroků, kostkových her (náhoda), schodiště, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků,	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova

		neposedů v kombinaci s jiným prostředím, sčítacích tabulek, násobilkových tabulek, hadů, pavučin, číselných trojic, sousedů, peněz, násobilkových obdélníků, číselných tabulek, výstavišť, cyklotras, algebrogramů, indického násobení, Propedeutika kmenových zlomků Propedeutika dvojkové soustavy v prostředí bilanských peněz Ikonický jazyk v celém prostředí Dědy Lesoně	
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- zapisuje trojčíselná čísla - porovnává čísla v různých sémantických kontextech (např. délka, obsah, čas, peníze) - používá k vyjádření porovnávání znaménka $<$, $>$, $=$ - zaokrouhluje čísla na desítky a stovky	Zápis čísel Porovnávání čísel Zaokrouhlování čísel na desítky a stovky Rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Dědy Lesoně	
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- ukazuje trojčíselná čísla na číselné ose - porovnává trojčíselná čísla pomocí číselné osy	Číselná osa, porovnávání trojčíselných čísel Pravidelnosti Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodiště Úlohy o věku	
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- písemně sčítá a odčítá dvě trojčíselná čísla a provádí kontrolu výpočtu - násobí vícemístná čísla a dělí trojmístné číslo jednomístným - dělí na části, dělí po částech - vysvětluje neúplný podíl a zbytek - obhájí znalost práce s kapesní kalkulačkou	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly – záměna sčítanců, činitelů Písemné sčítání a odčítání do 1 000 Násobilka 6, 7, 8, 9, 10 Dělení v oboru těchto násobílek Násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným Závorky v příkladech se dvěma	

		početními výkony Písemné algoritmy početních operací – sčítání a odčítání, kontrola výpočtu sčítáním Dělení se zbytkem	
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- řeší slovní úlohy typu: porovnávání rozdílů; sčítání a odčítání; násobení a dělení (i s antisignálem), se dvěma početními výkony - tvoří analogické úlohy - zaznamená zápis u slovních úloh s jedním početním výkonem - odhaduje předběžný výsledek slovních úloh - užívá řešitelské strategie – řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy - rozumí kombinatorickému kontextu násobení	Slovní úlohy – řešení, tvoření Řešení sémantických úloh z prostředí kroky/schodiště, autobus, peníze Dědy Lesoně a strukturálních úloh z prostředí součtové trojúhelníky, pavučiny, sčítací tabulky, číselné tabulky, barevné trojice, hadi, výstaviště, rozklad, sousedé, neposedové, násobilkové obdélníky a dalších slovních úloh Aplikace početních operací Kombinatorické situace	
Téma: Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- provádí jednoduché převody času	Jednotky času – den, hodina, minuta, sekunda	
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- užívá jednoduché převody jednotek délky a hmotnosti - eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu - z náhodných jevů tvořit statistický soubor, pracuje s daty, eviduje je tabulkou i grafem, organizuje soubor dat - vytváří (ne)orientovaný graf, grupuje	Celé prostředí kroků/schodiště, autobusu, cyklotras Dědy Lesoně, včetně dalších úloh, kde se data evidují v tabulce a grafem Propedeutika statistiky Prostředí rodiny	
M-3-2-03 doplňuje tabulky,	- používá tabulku jako nástroj	Tabulky, schémata, posloupnosti čísel –	

schémata, posloupnosti čísel	organizace souboru objektů do 1000. - pozná některé obecné jevy z kombinatoriky, pravděpodobnosti, statistiky, z pravidelností a závislostí	doplňování údajů Cesta v grafu, včetně celého prostředí výstaviště Řešení grafu – celé prostředí pavučin Tvorba grafu, výběr objektu jistých vlastností, třídění	
Téma: Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- rýsuje přímky, polopřímky, rýsuje a měří úsečky s přesností na milimetr - označuje bod, průsečík a střed kružnice velkým tiskacím písmenem, přímka a kružnice malým psacím písmem - pracuje s krychlovými tělesy ve třech různých jazycích - rozlišuje rovinné a prostorové útvary – mnohoúhelník, trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh a kružnice, hranol, jehlan, válec, kužel, koule	Základní útvary v rovině: lomená čára, bod, přímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) – rozlišování, pojmenování, modelování, popis Základní útvary v prostoru: krychle, kvádr, válec, koule, jehlan, kužel – rozlišování, pojmenování, modelování, popis Geoboard a čtverečkovaný papír, mřížový bod Orientace v rovině v prostředí cyklotras Krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlové stavby Parkety Dřívkové tvary Měření Obvod a obsah Stříhy na krychle (sítě krychle)	
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- rýsuje trojúhelník podle daných stran - obhájí znalost vlastností rovnostranného trojúhelníku - určí a narýsuje rovnoběžné a různoběžné přímky - odhaduje vzdálenosti a délky	Rýsování přímek, vzájemná poloha dvou přímek v rovině (rovnoběžky, různoběžky)	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- zkonstruuje libovolnou kružnici a změří její poloměr - definuje obvod trojúhelníka	Bod ležící na přímce a mimo přímku Jednotky délky – milimetr, centimetr, decimetr, metr, kilometr, rozlišování	

	- obhájí převod jednotky délky s užitím měnitele 1 000, 100, 10 (milimetr, centimetr, decimetr, metr, kilometr)	představ o velikosti jednotek	
--	---	-------------------------------	--

Učební osnovy – Matematika 4. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Číslo a početní operace			
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- zaznamenává a čte čísla do 1 000 000 - sčítá a odčítá z paměti i písemně do 1 000 000 - zobrazuje čísla na číselné ose, určuje řady čísel - uvádí příklady rozkladu čísla do 1 000 000 v desítkové soustavě - vytváří analogie vlastností početních operací (komutativnost, asociativnost) - porovnává čísla do 1 000 000 a vysvětluje příslušné nerovnice	Numerace – přirozené číslo v desítkové soustavě v oboru do 1 000 000, podvojnost čísel, čtení a zápis čísel, číselná osa, porovnávání	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- písemně násobí jednociferným, dvojciferným a trojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem - provádí kontrolu výpočtu	Násobení a dělení Kontrola výpočtu Vztahy mezi početními operacemi	
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - odhaduje výpočet	Zaokrouhlování čísel na tisíce, desetitisíce, statisíce, sta a desítky Odhady předběžných výsledků úloh	
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	- řešení slovních úloh s početními operacemi v celém oboru přirozených čísel - tvoří adekvátní úlohy	Slovní úlohy na porovnávání rozdílů, sčítání a odčítání s využitím vztahu o několik více, o několik méně, slovní úlohy vedoucí k násobení a dělení a rozlišování úsudků několikrát více, několikrát méně, slovní příklady se	

		dvěma početními výkony, nácvik zápisů u slovních úloh se dvěma početními výkony	
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - využije názorných obrázků k určování $1/2$, $1/4$, $1/3$ celku - vyznačí polovinu, čtvrtinu, třetinu celku	Celek, část, zlomek Čítec, jmenovatel, zlomková čára Polovina, čtvrtina, třetina celku Řešení slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny z celku	
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- porovnává zlomky se stejným jmenovatelem – poloviny, čtvrtiny, třetiny - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem – poloviny, čtvrtiny, třetiny	Porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem Sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	
Téma: Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	- vyhledává, sbírá a třídí data z běžného života	Závislosti a jejich vlastnosti – závislosti mezi veličinami	
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- zaznamenává a navrhuje jednoduché tabulky a diagramy	Diagramy, grafy, tabulky – vyhledávání, sbírání, třídění údajů, orientace v tabulkách, čtení údajů, využívání k porovnávání a výpočtům, sestavování údajů do tabulek, porovnávání diagramů, seznámení s grafy, orientace v nich Diagramy, jízdní řády, obsahy knih, seznamy	
Téma: Geometrie v rovině a v prostoru			
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	- zkonstruuje libovolný rovnoběžník - zkonstruuje libovolný čtverec a obdélník - zkonstruuje kružnice s daným středem a daným poloměrem	Konstrukce čtverce Konstrukce obdélníku Kružnice, kruh Konstrukce pravoúhlého trojúhelníku Obvod trojúhelníku	

	- zkonstruuje pravoúhlý trojúhelník – náčrty - definuje obvod obrazce trojúhelníku - užívá náčrt a standardní konstrukční postup	Základní geometrické symboly a značky Práce s kružítkem	
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	- sčítá a odčítá graficky úsečky	Základní útvary v prostoru – rozlišování, pojmenování, modelování, popis	
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	- nakreslí rovnoběžky a různoběžky, vyznačí průsečík - zkonstruuje a definuje kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou	Vzájemná poloha dvou přímek v rovině rovnoběžky, různoběžky, průsečík, kolmice, kolmost	
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- určí obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Obsah čtverce a obdélníku Jednotky obsahu cm^2 , m^2	
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- určí osy souměrnosti překládáním papíru na názorných obrazcích - ověřuje roviny souměrnosti na modelech - zkonstruuje a ověřuje souměrné útvary ve čtvercové síti - modeluje souměrné útvary	Osa souměrnosti Osově souměrné útvary	
Téma: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- řeší jednoduché nestandardní praktické úlohy a problémy - řeší jednoduché magické čtverce - řeší jednoduché rébusy	Slovní úlohy zadané a řešené netradičním způsobem Úlohy vyžadující činnost rozdělování na stejné části, skládání části do celku Magické čtverce, rébusy Úkoly k procvičování prostorové představivosti	

Učební osnovy – Matematika 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Číslo a početní operace			
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- sčítá, odčítá, násobí a dělí čísla z paměti do 1 000 000, využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Přirozená čísla v oboru nad 1 000 000 podvojnost čísel, čtení a zápis čísel, číselná osa, porovnávání Komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- písemně sčítá a odčítá vícečíslná čísla, třemi sčítance - písemně sčítá a odčítá čísla v rámci jednoho výpočtu - písemně násobí trojčíslným činitelem - písemně dělí dvojčíslným dělitelem - provádí kontrolu výpočtů	Písemné sčítání a odčítání vícečíslných čísel Písemné sčítání se třemi sčítanci Kombinace sčítání a odčítání, úlohy na více početních úkonů	
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, stovky a desítky	Zaokrouhlování přirozených čísel	
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	- při řešení úloh aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel - tvoří samostatně úlohy s využitím osvojených početních operací	Úlohy na sčítání, odčítání, násobení a dělení Tvorba vlastních úloh	
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- určuje části celku a zapisuje je ve formě zlomku	Zlomky	
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- sečte a odečte zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Zlomky se stejným a z různým jmenovatelem Sčítání zlomků se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	
M-5-1-07 přečte zápis	- zapisuje a čte desetinná čísla v řádu	Desetinné číslo	

desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	desetin a setin - porovnává desetinná čísla na číselné ose - sčítá a odečítá z paměti a písemně desetinná čísla v řádu desetin - dělí a násobí desetinná čísla číslem 10, 100, 1 000 - zaokrouhlí desetinná čísla na desetiny, na celé číslo	Dělitelnost přirozených čísel Zápis desetinných čísel Zaokrouhlování desetinných čísel Sčítání a odečítání desetinných čísel v řádu desetin Násobení a dělení desetinných čísel Aritmetický průměr	
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- rozumí pojmu záporné číslo, správně ho zapíše - umístí správně záporné číslo na číselné ose	Znázorňování desetinných čísel na číselné ose, porovnávání	
Téma: Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	- vyhledává, sbírá a třídí data z běžného života (z oblasti, která ho zajímá)	Závislosti a jejich vlastnosti Vztahy mezi daty a veličinami	
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- zaznamenává a navrhuje jednoduché tabulky a diagramy z vybraných dat - doplňuje tabulky a číselné řady	Diagramy, grafy, tabulky, databáze – vyhledávání, sbírání, třídění dat Orientace v datech, čtení údajů, porovnávání dat, sestavování údajů do tabulek, porovnávání diagramů, vytváření jednoduchých grafů, orientace v nich Příklady praktických souborů dat	
Téma: Geometrie v rovině a v prostoru			
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	- narýsuje základní rovinné obrazce čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici podle zadání - určuje obsah čtverce a obdélníka podle vzorce	Rýsování čtverce, obdélníku, trojúhelníku (rovnoramenného, pravoúhlého), kružnice Obvod a obsah obrazců Vzorce pro výpočet obsahu čtverce a obdélníka	
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry,	- graficky sčítá a odečítá úsečky - určí délku lomené čáry,	Grafické sčítání čar, úseček, obvodu mnohoúhelníku	

obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	mnohoúhelníku součtem délek stran	Grafický rozdíl úseček Výpočet délky čar	
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	- sestrojí rovnoběžky a kolmice podle zadání	Rovnoběžky Kolmice	
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- určuje obsah obrazce podle čtvercové sítě	Obsah obrazců a jejich výpočet pomocí čtvercové sítě	
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- zkonstruuje a ověřuje souměrné útvary ve čtvercové síti - určí osy souměrnosti překládáním papíru na názorných obrazcích - modeluje souměrné útvary - ověřuje roviny souměrnosti na modelech	Osově souměrné útvary Osa souměrnosti Určování osy souměrnosti Modelování souměrných útvarů	
Téma: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- řeší jednoduché praktické příklady, jejichž řešení není závislé na obvyklých postupech a algoritmech - řeší zábavné úlohy využívající logiku a prostorovou představivost	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy Číselné a obrázkové řady Magické čtverce Rébusy Prostorová představivost	

5.4 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Obsahové a organizační vymezení

Vyučovací předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se na úrovni žáků automatizací, programováním, optimalizací činností a dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá žákům porozumět okolnímu světu, jehož nedílnou součástí jsou digitální technologie.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení. Praktická činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi je prostředkem k získání zkušeností, které žák potřebuje, aby mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti i v ostatních vyučovacích předmětech.

Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší nebo na PC připojenými k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho tabletu nebo PC, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s podporou aktivity žáků, kteří objevují, experimentují, ověřují, řeší problémy, spolupracují, diskutují, pracují projektově.

Vzdělávací obsah ve vyučovacím předmětu se realizuje v tematických okruzích:

Data, integrace a modelování

Algoritmizace a programování

Informační systémy

Digitální technologie

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku:

4. ročník – 1 hodina týdně

5. ročník – 1 hodina týdně

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Multikulturní výchova

- lidské vztahy

Mediální výchova

- tvorba mediálních sdělení
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality,
- fungování a vliv médií ve společnosti

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Zadáváme úkoly, jimiž jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě.
- Vedeme žáky k využití digitálních technologií při volbě strategií učení (poznámky, obrázky, výpisky, modelování).

Kompetence k řešení problému

- Vedeme žáky k tvořivému přístupu při práci s digitálními technologiemi, ukazujeme jim, že problémy nemají často jen jedno řešení, ale řešení je více.
- Vedeme žáky k algoritmizaci a programování, k nacházení obecnějších postupů a řešení.
- Vedeme žáky k a dotažení úkolu a praktickému řešení.

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům zvládnout a používat komunikace na dálku (internet).
- Vedeme žáky k dodržování pravidel komunikace na síti a k předcházení rizikům spojených s anonymitou v digitálním prostoru.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme žákům spolupracovat (ve dvojicích a skupinách), diskutovat o práci v digitálním prostředí, hodnotit řešení problémů.

Kompetence občanské

- Učíme žáky vnímat otázky autorství, používání cizích děl, nebezpečí sdílení osobních dat svých a jiných lidí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci s digitálními technologiemi.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům poznat různé možnosti digitálních technologií pro konkrétní účely, pro zefektivnění a zkvalitnění práce s daty a informacemi pro využití dat i pro využití technologií ke kreativní činnosti.
- Učíme žáky hodnotit svou práci i práci druhých

Doporučené metody

- samostatná práce
- práce ve dvojicích, ve skupinách
- praktické činnosti
- objevování, badatelské aktivity
- experiment
- problémová výuka

- diskuse
- heuristický rozhovor
- kontrola práce, sebehodnocení, vzájemné hodnocení

Formy

- vyučovací hodina

Nástroje a pomůcky

- výukový software, knihy, encyklopedie, obrazy
- PC připojený na internet, tablet
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

- podle plánu projektů v daném školním roce

Učební osnovy – Informatika 4. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Digitální technologie – ovládání digitálního zařízení, práce ve sdíleném prostředí			
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky	Digitální zařízení a jejich účel Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Využití digitálních technologií v různých oborech Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku	PT – OSV, VDO, MkV, MV Etická výchova Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Propojení technologií, (bez)drátové připojení Internet Práce ve sdíleném prostředí Sdílení dat, cloud	
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- dodržuje pravidla a pokyny pro práci s digitálním zařízením - rozpozná zvláštní chování (problémy) digitálního zařízení a případně přivolá pomoc dospělého	Pravidla bezpečnosti při práci s digitálním zařízením Technické problémy a přístupy k jejich řešení Uživatelské účty, hesla	
Téma: Data, informace a modelování – úvod do kódování a šifrování dat a informací			
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci,	- sdělí informaci obrázkem	Sběr a záznam dat s využitím textu,	PT – OSV, VDO,

určí, co k ní již ví, a znázorní ji	- předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel	čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku Piktogramy, emodži, kód	MkV, MV Etická výchova
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	- zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úsečků	Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce	Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách

Učební osnovy – Informatika 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Informační systémy – úvod do práce s daty			
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí - doplní posloupnost prvků	Data, druhy dat Systém, struktura, prvky Skupiny objektů a vztahy mezi nimi Příklady systémů z přírody, ze školy, z okolí žáka	PT – OSV, VDO, MkV, MV Etická výchova Praktické činnosti, experiment, badatelské aktivity, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuse, heuristický rozhovor
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Shodné a odlišné vlastnosti objektů Číslovaná a nečííslovaný seznam Tabulka a její struktura Doplňování tabulky a datových řad Řazení dat v tabulce	
Téma: Algoritmizace a programování – základy programování, vlastní bloky, náhoda			
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky	Příkazy a jejich spojování Jednotlivé kroky, různé formy zápisu Přečtení, porozumění a úprava kroků Funkční postup řešící situaci	PT – OSV, VDO, MkV, MV Etická výchova
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit	Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Experimentování a objevování v programovacím prostředí Události, sekvence, opakování (počet	Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování,

	- upraví program pro obdobný problém	opakování), ladění, hledání chyb Sestavení programu Pohyb a razítkování	experiment, problémová výuka
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - používá události ke spuštění činnosti postav - ovládá více postav pomocí zpráv - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami	
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	- v programu najde a opraví chyby - vytvoří a použije nový blok - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky	Čtení programů, ověřování funkčnosti Chyby, oprava chyb Vytváření nového bloku Programovací projekt	
Téma: Data, informace a modelování – úvod do modelování pomocí grafů a schémat			
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	- uvede příklady dat, pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - odpovídá na základě dat	Data, informace Využití obrazových modelů ke zkoumání Hodnocení získaných dat Vyvozování závěrů	PT – OSV, VDO, MkV, MV Etická výchova Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev	Využití značek, symbolů a kódů pro záznam Sdílení, přenos a ochrana informací Schémata, obrázkové modely	
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	- pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Model – zjednodušená skutečnost Využití obrazových modelů ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	

5.5 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu Prvouka

Obsahové a organizační vymezení

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Prvouka rozvíjí u žáků poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti získané v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se děti učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací.

Žáci získávají vědomosti prostřednictvím svých zkušeností a pozorování (vycházky, exkurze, vlastní pokusy, zacházení s různými nástroji a předměty) i praktickým životem ve škole a mimo školu. Výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávají různými způsoby, tj. výtvarně i písemně. V tomto období využíváme co nejvíce společných akcí a diskusí, vycházek za poznáváním regionálních přírodních i společenských jevů.

Výuka prvouky v 1. období ve spojení s ostatními předměty uplatňuje v rozsahu přiměřeném chápání žáků tohoto věku prvky environmentální výchovy. Žáky učíme citlivému přístupu k přírodě, lásce k okolní krajině, k obci, její minulosti a přítomnosti. Žákům dáváme příležitost k tomu, aby si uvědomili propojenost vztahů mezi člověkem a přírodou a možnost člověka přírodu a kulturu ovlivňovat a chránit. Vytváříme první předpoklady k tomu, aby žáci získávali dobrou hodnotovou orientaci v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské společnosti.

Podobně ovlivňujeme vztah žáků k sobě samým, ke jejich zdraví a bezpečnosti. Vhodným denním režimem (práce, odpočinek, pohyb, stravování), osobním příkladem (vzájemná komunikace, povzbuzování, čas pro osobní jednání) a upozorňováním na možná rizika a nebezpečí i osvojováním vhodných modelů chování vedeme žáky k bezpečnému preventivnímu jednání při setkání s jinými lidmi, s nemocemi, se situacemi v dopravě, s mimořádnými situacemi (úrazy, požáry, havárie) a dalšími, které vyžadují rychlé rozhodování a účelné jednání. Vedeme je k tomu, aby věděli, na koho se mohou obrátit, kde požádat o pomoc.

Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze atp. Při výuce se žáci učí spolupracovat, vzájemně si pomáhat a obvykle vznikne přirozená potřeba skupinové práce.

Vzdělávací obsah ve vyučovacím předmětu Prvouka se realizuje v pěti tematických okruzích:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje jako samostatný předmět v 1 až 3. ročníku:

1. ročník – 2 hodiny týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně
3. ročník – 3 hodiny týdně

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola
- principy demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova

- kulturní difference
- lidské vztahy
- etnický původ

Environmentální výchova

- vztah člověka k prostředí
- základní podmínky života

Mediální výchova

- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Poskytujeme žákům dostatek podnětů k vyhledávání a třídění informací a pozorování přírodních a společenských dějů.
- Vedeme žáky ke schopnosti výstižně pojmenovávat věci a děje v kolem sebe (v přírodě a společnosti).

Kompetence komunikativní

- Předkládáme žákům řadu vizuálních materiálů (obrazů, modelů, značek atd.), abychom žáky motivovali k porozumění textům i konkrétním dějům a formulování vlastních myšlenek (dotazů, názorů).
- Vedeme žáky k vzájemné komunikaci nad konkrétními problémy.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky ke spolupráci a umění domluvit se na společném řešení.

- Předkládáme k řešení problémové úlohy z oblasti přírody a společenských dějů a tím rozvíjíme u žáků logické a tvůrčí myšlení.

Kompetence občanské

- Osobním příkladem vedeme žáky k chápání důležitosti mezilidských vztahů.
- Umožňujeme žákům podílet se na vytváření společných kritérií vzájemných vztahů ve třídě.
- Vhodným režimem školy vedeme žáky k podpoře zdravého životního stylu i adekvátního jednání v dopravě, v situacích úrazu či při mimořádných situacích.

Kompetence sociální a personální

- Používáním vhodných kooperačních aktivit posilujeme u žáků vnímání kolektivu a jeho vytváření.
- Motivujeme žáky k vzájemné spolupráci, pomoci a odpovědnosti.

Kompetence pracovní

- Předkládáme žákům různé učební a pracovní pomůcky (lupa, buzola, kompas, váhy atd.) a vedeme je k vhodnému používání a péči o ně.
- Cíleně vedeme žáky k získání a zlepšování pracovních návyků a ke schopnosti pracovat samostatně i v týmu.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a posilujeme vědomí výhod i rizik spojených s touto komunikací.

Doporučené metody

- slovního sdělování věcí a jevů
 - monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
- praktických prací
- pozorování
- pokus
- demonstrační
- demonstrace přírodnin
- demonstrační obrazy, fotografie, modely, aplikace na magnetické tabuli
- demonstrace prostřednictvím didaktické techniky
- práce s textem
- s pracovními listy
- s učebnicí
- s ostatní literaturou
- didaktické hry
- modelové situace
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- vycházka, exkurze, školní výlet
- beseda
- veřejné prospěšná práce
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, výukový software, knihy, encyklopedie, internet, DVD, CD, interaktivní tabule.

Projekty

- podle plánu projektů v daném školním roce

Učební osnovy – Prvouka 1. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Místo kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- orientuje se ve škole a blízkém okolí, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - uvede adresu svého bydliště - popíše svou do školy i ze školy, prakticky cestu samostatně zvládne a dbá na svoji bezpečnost - uplatňuje základní návyky správného školáka - chová se vhodně k učitelům a spolužákům (podle společných pravidel) - popíše okolní krajinu v různých ročních obdobích a chrání ji	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy Společná pravidla chování Obec – místní krajina Okolní krajina	PT – OSV, MkV, EV Etická výchova
Téma: Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	- vyjmenuje rodinné příslušníky, zná jejich jména i zaměstnání rodičů - popíše vhodné vztahy k jednotlivým členům rodiny – úcta, pomoc	Rodina a život v rodině Rodina – soužití členů rodiny, mezilidské vztahy, postavení členů rodiny	
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- uvede povolání svých rodičů a prarodičů	Povolání Výrobky	
ČJS-3-2-01 projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům	- uvede zásady správného chování ve škole i mimo ni a jedná podle nich - dodržuje školní režim a řád - rozpozná vhodné a nevhodné chování, toleruje odlišnosti spolužáků	Pravidla slušného chování Naše třída – soužití spolužáků Práva a povinnosti žáka školy Lidské vlastnosti, odlišnosti lidí Jiné národnosti žijící u nás	
Téma: Lidé a čas			

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- uplatňuje základní orientaci v čase - pojmenovává roční doby - dodržuje denní režim, rozlišuje čas práce a odpočinku - ověřuje si některé zvyky spojené s Vánocemi, Velikonocemi	Dny v týdnu Roční období Orientace v čase Tradiční zvyky	
Téma: Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- popíše změny v přírodě v závislosti na ročním období - uplatňuje základní pravidla správného chování v přírodě - popíše změny počasí v závislosti na ročním období - vysvětlí smysl třídění odpadu	Vztah člověk a přírody Příroda v jednotlivých ročních obdobích Ochrana přírody a ohleduplné chování k ní Třídění odpadu	
Téma: Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- uplatňuje základy zdravého životního stylu – zdravou výživou, hygienou, pitný režim, pohybový režim - chrání své zdraví – osobní hygiena, otužování, vhodné oblekání, prevence úrazů, uvede základní preventivní postupy - popíše základní části lidského těla	Základní hygieny Denní režim Ochrana zdraví Potraviny a zdravá výživa Nemoc, drobné úrazy a poranění Lidské tělo – základní stavba	
ČJS-3-5-02 uplatňuje základní pravidla bezpečného chování, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- uplatňuje hlavní zásady bezpečného chování, neohrožuje vědomě zdraví své, ani zdraví jiných	Bezpečnost v různých situacích – vyučování, přestávka, šatny, tělocvična, hřiště, pobyt mimo školu	
ČJS-3-5-02 využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	- určí vhodná místa pro hru - při hrách neriskuje - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy, přechází na přechodu - označí nebezpečná místa, uvede nebo	Vhodná místa pro hru – ve škole, mimo školu Rizika při hře, co vede k úrazu Hry v blízkosti silničního provozu Základní pravidla silničního provozu Chování chodce v silničním provozu	

	předvědě na dopravním hřišti, jak správně postupovat - při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce		
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné	- rozlišuje známé a cizí osoby ve svém blízkém okolí - vyjadřuje vlastními slovy žádost o pomoc v různých situacích	Cizí osoby – možná nebezpečí z jejich strany Šikana, týrání, sexuální zneužívání Přivolání pomoci, žádost o pomoc Důvěryhodné osoby	

Učební osnovy – Prvouka 2. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Místo kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- orientuje se v okolí školy, domova i obce pomocí významným orientačních bodů - používá adresu svého bydliště a adresu školy, ví komu ji může sdělit a komu ne	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy Obec – místní krajina, její části, význačné budovy, dopravní síť	PT – OSV, VDO, MkV, EV, MV Etická výchova
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- rozlišuje pojmy obec, město, vlast - uvede, ve kterém kraji se jeho obec nachází, které město je nejbližší	Okolní krajina – místní oblast, region Orientační body Krajské město	
Téma: Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy	- vyjmenuje další rodinné příslušníky, zná jejich jména - uplatňuje kladný vztah k jednotlivým	Rodina a život v rodině Soužití lidí, mezilidské vztahy Pomoc nemocným a handicapovaným	

mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatků	členům rodiny, zaměstnancům školy a spolužákům – úcta, pomoc, spolupráce - uvede základní lidská práva a práva dítěte - spolupodílí se na tvoření pravidel pro soužití ve třídě a dbá na jejich dodržování - zdůvodní nesprávné chování, přizná svou chybu a navrhuje řešení problému - dodržuje školní režim a řád školy - rozpozná vhodné a nevhodné chování, respektuje odlišnosti spolužáků	lidem ve svém okolí Lidská práva a práva dítěte Práva a povinnosti žáka školy Společná pravidla soužití Odlišnosti života v jiných zemích	
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- pojmenuje základní druhy povolání a konkrétní činnost - zdůvodní význam práce	Povolání Výrobky různých druhů profesí	
Téma: Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- orientuje se v čase – hodina, den, týden, měsíc, rok - určí na hodinách celou hodinu, půlhodinu, čtvrt hodinu - rozliší pojmy včera, dnes, zítra, minulost, přítomnost, budoucnost	Orientace podle hodin Kalendářní rok Práce a volný čas	
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	- rozliší práci, umění, lidové zvyky, zábavu v minulosti a současnosti - porovná, jak se slavily a slaví Vánoce a Velikonoce dnes a dříve	Současnost a minulost v našem životě Regionální památky Vánoční a velikonoční zvyky a tradice	

Téma: Rozmanitost přírody

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- vyjadřuje různým způsobem charakteristické rysy ročních období	Příroda v jednotlivých ročních obdobích v lese, sadu, na zahradě a na poli Ochrana přírody a ohleduplné chování k ní	
ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- pojmenuje některé rostliny a živočichy, kteří žijí v okolí - rozlišuje některé přírodniny podle nápadných znaků - zvládá a uplatňuje základní způsoby chování v přírodě, k domácím zvířatům	Příroda v okolí – rostliny, živočichové v jednotlivých ročních obdobích Zelenina a její druhy Ovocné stromy a jejich plody Jehličnaté, listnaté, smíšené lesy Ochrana přírody Domácí zvířata	
Téma: Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- uplatňuje základní návyky osobní hygieny i hygieny v kolektivu třídy - uvede rozdíly mezi zdravým a nezdravým životním stylem - popíše základní části lidského těla, uvede lidské smysly - předvede přivolání pomoci	Životní potřeby a projevy Osobní hygiena Péče o zdraví, zdravá výživa, péče o zuby Nemoc, drobná poranění, první pomoc Lidské tělo – základní stavba Pět smyslů	
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možné nebezpečí a způsoby jak jim čelit - v prostorách školy uplatňuje zásady bezpečné hry - chrání své zdraví i zdraví ostatních, své kroky dokáže zdůvodnit - uvede z paměti telefonní čísla tísňového volání - uvede význam některých dopravních značek důležitých pro chodce - dodržuje pravidla bezpečnosti při akcích mimo školu (vycházka, jízda MHD, návštěvy kina, divadla, muzea	Osobní bezpečí Úrazy Nebezpečí v přírodě Bezpečnost v různých situacích – vyučování, přestávka, pobyt mimo školu, vycházky, akce pobyt v obci a mimo obec Bezpečnost v dopravě – dopravní značky Přechod pro chodce, pohyb po chodníku a na silnici	

	atd.)		
--	-------	--	--

Učební osnovy – Prvrouka 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Místo kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- popíše slovem i kresbou domov i jeho okolí - zaznamená v jednoduchém plánu své bydliště a cestu od svého bydliště ke škole - orientuje se ve své obci i okolní krajině, pojmenuje význačná místa a stavby	Domov – prostředí domova, okolí domova, orientace v místě bydliště Nejkratší a nejbezpečnější cesta do školy, na co si dát pozor Obec – místní krajina, její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce Význačné budovy, dopravní síť	PT – OSV, VDO, MkV, VMEGS, EV, MV Etická výchova
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- určí světové strany v přírodě podle přírodních úkazů, podle mapy, kompasu, buzoly - vyhledá orientační body v krajině - posoudí zlepšení, zhoršení životního prostředí v nejbližším okolí a navrhuje zlepšení - uvede základní informace o krajském městě, zařadí ho do příslušného kraje	Určování světových stran Okolní krajina – působení lidí na krajinu a životní prostředí – projevy zlepšení, zhoršení životního prostředí Obec v regionu Kraj, krajské město	
Téma: Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- podílí se na tvorbě pravidel pro soužití ve škole a dbá na jejich dodržování - rozlišuje rozdíly mezi jednotlivci a respektuje je - obhájí při konkrétní činnosti svůj názor - přizná chybu a učí se hledat řešení problémů v kolektivu	Základní lidská práva a práva dítěte Práva a povinnosti žáka školy Základní problémy kolektivního soužití	

	- rozlišuje ve svém okolí jednání a chování, která jsou v rozporu s pravidly soužití a upozorní ne ně		
Téma: Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	- stanoví různý čas - rozlišuje kalendářní a školní rok	Orientace v čase a časový řád Kalendáře, letopočet Dějiny jako časový sled událostí, generace	
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	- pojmenuje některé významné osobnosti z obce a okolí - uvede významné kulturní a historické památky z nejbližšího okolí i z ČR - ověřuje si základní údaje z minulosti a současnosti obce a vypráví o nich	Současnost a minulost v našem životě Průběh lidského života Významné dny	
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	- rozlišuje a uvede různé způsoby života a bydlení dříve a dnes - vyhledává zajímavosti o svém regionu - vysvětlí význam pojmů rodina, domov, rodný kraj, vlast	Lidé dříve a nyní Rodina – její život dříve a nyní	
Téma: Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- prozkoumává a porovnává vlastnosti vody, vzduchu, půdy, přírodnin a vysvětlí si jejich význam pro život - popíše vlastnosti látek a jejich změn na základě pozorování a pokusu - orientuje se v říši rostlin i zvířat, definuje základní druhy - vyjádří vlastními slovy význam chráněných území	Živá příroda – rostliny a jejich druhy, části rostlin, plody Živá příroda – živočichové Neživá příroda – voda, vzduch, půda Rovnováha v přírodě Ochrana přírody a environmentální výchova	

	- obhazuje ochranu životního prostředí a zapojuje se do ní - rozlišuje přírodniny, lidské výtvořiny, suroviny		
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	- provádí jednoduché pokusy s použitím základních měřicích pomůcek - prozkoumává základní vlastnosti látek, o závěrech hovoří	Látky a jejich vlastnosti Voda a vzduch	
Téma: Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	- popíše jednotlivé části lidského těla, vysvětlí základní funkce nejdůležitějších orgánů i vnějších ústrojí - uplatňuje základní hygienické, režimové a zdravotně preventivní návyky na základě elementárních znalostí o lidském těle	Lidské tělo – růst a vývoj, stavba těla Funkce lidských orgánů Péče o zdraví Prevence zdraví	
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- chová se ohleduplně a bezpečně k sobě i k ostatním - uvede zásady bezpečného chování a dodržuje je - uvádí základní pravidla bezpečného chování v silniční dopravě v roli chodce, předvede je v modelové situaci dopravního hřiště - charakterizuje bezpečné jednání v prostředcích hromadné přepravy a uplatňuje ho při akcích školy	Dopravní značky Ochranné prvky Základní pravidla pro pohyb chodce v silničním provozu Návykové látky, hrací automaty a počítače	
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu	- přivolá v modelové situaci lékařskou pomoc - ošetří drobná poranění	Dovednosti při komunikaci s operátory tísňových linek Telefonní čísla 150, 155, 158, 112	

nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- rozezná prvky šikany a jiného ohrožení, svěří se rodičům, učiteli či jiným důvěryhodným osobám - v modelových situacích ohrožení předvede jednání s operátorem tísňové linky - rozlišuje telefonní čísla tísňového volání	Šikana, týrání, agresivní chování, obtěžování Brutalita a jiné formy násilí ve filmech a ve skutečnosti	
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- uposlechne pokynů dospělých v případě nebezpečí, jedná podle nacvičených postupů	Situace ohrožení Mimořádné události	

5.7 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodověda

Obsahové a organizační vymezení

Výuka přírodovědy ve 2. vzdělávacím období navazuje na učivo prvouky, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Charakter výuky je činnostní, to předpokládá provádění žákovských pokusů, hovor o pozorovaných pokusech i jiných sledovaných přírodních úkazech. Žáci mají možnost v přírodovědném vyučování využívat vědomosti z prvouky i své zkušenosti z vlastních pozorování přírody. Tím, že žákům umožňujeme, aby své vlastní zkušenosti a poznatky spojovali s novým učivem, snadno dosahujeme toho, že se učí se zájmem a mají dobré znalosti z přírodovědy.

Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině i přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu.

V přírodovědném vyučování se ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou českého jazyka, matematiky, výtvarné i hudební výchovy, praktických činností.

Při poznávání přírody a jejich zákonitostí dochází žáci k poznání, že Země a život na ní tvoří celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v rovnováze. Je třeba, aby si žáci uvědomili, že tuto rovnováhu může člověk svou činností snadno narušit, ale obvykle jen velmi obtížně obnovit. Učí se využívat svých poznatků, hodnotit svá pozorování a záznamy, hledat možnosti, jak i oni mohou přispět k zlepšení životního prostředí a k ochraně přírody.

Významnou roli při výuce přírodovědy mají žákovské pokusy. S přírodninami, jejich vlastnostmi, se zákonitostmi přírody se žáci neseznamují jen při vyprávění nebo čtení, ale mají možnost je zkoumat více smysly a mnohé poznatky sami objevovat. Značný význam přitom má, když si žáci vedou o svých pozorováních a pokusech jednoduché záznamy, tj. nákresy, zápisy do tabulek, krátké popisy provedení, zápisy závěru, popřípadě i grafické záznamy. Důležité je, aby pokud možno všechny pokusy byly prováděny žáky buď individuálně nebo ve dvojicích. Záznamy si však provádí každý žák individuálně, po vzájemné konzultaci o možnostech provedení.

Provádění žákovských pokusů z přírodovědy a příprava pomůcek na tyto pokusy se uskutečňuje ve 4. ročníku a hlavně v 5. ročníku ve spojení s praktickými činnostmi. Týká se to zvláště kapitol Člověk a příroda, Člověk a lidské výtvořiny. Tím se výuka stává smysluplnou, pro žáky zajímavou a blízkou životní realitě.

Vzdělávací obsah ve vyučovacím předmětu Přírodověda se realizuje v tematických okruzích:

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku:

4. ročník – 1 hodina týdně

5. ročník – 2 hodina týdně

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí

- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Multikulturní výchova

- lidské vztahy

Environmentální výchova

- ekosystémy
- základní podmínky života
- vztah člověka k prostředí
- základní podmínky života

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Poskytujeme žákům dostatek podnětů k vyhledávání a třídění informací (encyklopedie, digitální zdroje aj.) a pozorování přírodních dějů (vycházky do přírody, jednoduché pokusy s rostlinami).
- Vedeme žáky ke schopnosti výstižně pojmenovávat věci a děje týkající se člověka a přírody.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním praktických experimentů z oblasti přírody vedeme žáky k formulování vlastních postřehů a myšlenek, k rozvoji vzájemné komunikace i k respektování názorů jiných.
- Předkládáním obrazových materiálů, modelů a různých textů materiálů motivujeme žáky k porozumění vývoje člověka i konkrétním dějům v přírodě.
- vedeme žáky k vzájemné komunikaci nad konkrétními problémy

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky ke spolupráci a umění domluvit se na společném řešení.
- Předkládáme k řešení problémové úlohy z oblasti přírody, a tím rozvíjíme u žáků logické a tvůrčí myšlení
- Zadáváním úkolů v modelových situacích učíme žáky jednat a rozhodovat se v krizových situacích (ošetření úrazů, komunikace se ZIS atd.).

Kompetence občanské

- Osobním příkladem vedeme žáky k chápání důležitosti zdravého prostředí a zdravých mezilidských vztahů a k péči o ně.
- Vhodným režimem školy vedeme žáky k podpoře zdravého životního stylu, k posilování odpovědnosti za zdraví své i jiných a ochranu životního prostředí.

Kompetence sociální a personální

- Používáme vhodné kooperační aktivity a tím posilujeme u žáků vnímání kolektivu a posilování přátelských vztahů.

- Podporujeme u žáků uvědomování si vlastní individuality a zájem o vědomou sounáležitost s lidmi, přírodou.
- Motivujeme žáky k vzájemné spolupráci, pomoci a odpovědnosti.

Kompetence pracovní

- Předkládáme žákům různé učební a pracovní pomůcky (lupa, mikroskop atd.) a vedeme je k vhodnému používání a péči o ně.
- Cíleně vedeme žáky k získání vhodných pracovních návyků v oblasti přírodních dějů a ke schopnosti využít je ve svém životě.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních zdrojů pro zvýšení zájmu o přírodní děje a prohloubení poznatků o přírodě i člověku.
- Vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

Doporučené metody

- slovního sdělování věcí a jevů
 - monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
- praktické činnosti (pozorování, pokusy)
- demonstrace přírodnin (demonstrace pomocí obrazů, fotografií, modelů, aplikací na magnetické tabuli, prostřednictvím didaktické technologie)
- práce s textem (s pracovními listy, s učebnicí, dětskými encyklopediemi, s ostatní literaturou)
- didaktické hry
- modelové situace
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- vycházka, exkurze, školní výlet
- beseda
- veřejné prospěšná práce
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, výukový software, knihy, encyklopedie, internet, DVD, CD, interaktivní tabule.

Projekty

- podle plánu projektů v daném školním roce

Učební osnovy – Přírodověda 4. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- pojmenuje způsob života organismů v přírodě, jejich životní podmínky, závislost výskytu organismů na prostředí, na ročním období - vysvětlí princip potravního řetězce - rozlišuje kulturní rostliny, jednoleté, dvouleté, vytrvalé, užitkové, léčivé - rozlišuje byliny a dřeviny – keře, jehličnaté a listnaté stromy - rozlišuje některé plevele - definuje základní stavbu hub, rozlišuje houby jedlé, nejedlé a jedovaté	Rozmanitost přírody Rovnováha v přírodě Změny života v přírodě v průběhu ročních období Rozmanitost letní a podzimní přírody Byliny Dřeviny Lesní stromy Houby Encyklopedie a atlasy živočichů a rostlin	PT – OSV, VDO, VMEG, MkV, EV Etická výchova
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	- rozlišuje a charakterizuje základní ekosystémy, přírodní společenstva - zařadí běžné živočichy do společenstev - popíše vztahy mezi organismy a životním prostředím	Ekosystémy Přírodní společenstva Rovnováha v přírodě	
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- rozlišuje roční doby, měsíce, vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období - vysvětlí princip magnetu a práci s kompasem a busolou	Roční doby, měsíce Střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období Magnetický pól – princip kompasu a busoly Určování světových stran	
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- používá přístroje a pomůcky k měření hmotnosti, objemu, teploty a času - definuje vlastnosti vzduchu, vody, hornin a nerostů, půdy - rozlišuje vybrané nerosty a horniny - zdůvodní svými slovy odpovědnost	Živá a neživá příroda Voda, vzduch – vlastnosti, význam pro život Měření jednotek hmotnosti, objemu, teploty, času Horniny a nerosty	

	lidí za ochranu přírody - dává si do souvislosti informace o dopadech lidské činnosti na přírodu i zdraví lidí - třídí odpad	Ekologie a ochrana přírody Ohleduplné chování v přírodě a její ochrana Třídění odpadu	
Téma: Člověk a jeho zdraví			
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle, podpora vlastního zdravého způsobu života	- samostatně pečuje o zdraví své i ostatních lidí - popisuje stavbu lidského těla	Péče o zdraví, prevence Lidské tělo – základní stavba Vývoj lidského jedince	
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- rozumí rozložení činností v denním režimu a vytváří si plán denních činností (učení, volný čas) - uplatňuje zásady zdravé a pravidelné výživy	Denní režim Zdravé stravování	
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- vysvětlí význam zdravotní prevence - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	Preventivní prohlídky Očkování Drobná poranění a jejich ošetření	
ČJS-5-5-04 vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- určí vhodný způsob bezpečného chování chodce (a cyklisty) a v modelových situacích ho předvede - vyhodnotí základní dopravní situace a způsob chování chodců a cyklistů	Základní dopravní situace Základní dopravní značení Kolo a jeho povinná výbava	

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- uvede příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa	Rozmanitost podmínek na Zemi Význam ovzduší a vody pro život organismů na Zemi Nerosty, půdy Podnebí, ovzduší, počasí Základní podnebné pásy	PT – OSV, VDO, VMEG, MkV, EV Etická výchova
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	- uvede příklady života organismů a jejich přizpůsobování vnějším podmínkám	Život organismů v různých podmínkách	
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- zařadí některé živočichy a rostliny do biologického systému	Členění živočichů a rostlin do systému	
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- vysvětlí pojmy – vesmír, hvězdy, planety, meteority, družice - sleduje úkazy související se střídáním času (Slunce, Měsíc) a počasí (bouřky, vichřice, záplavy atd.) a vysvětlí je	Vesmír a Země Sluneční soustava Pohyb nebeských těles (den, noc) Podnebí Počasí	
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- uvede příklady prospěšného škodlivého zásahu člověka do přírody - navrhne možná zlepšení přírodního prostředí ve svém okolí	Ohleduplné chování k přírodě Aktivity na zlepšení životního prostředí Ochrana přírody	
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý	- provede jednoduchý pokus podle	Pokusy založené na pozorování	

pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	zadání a vyhodnotí ho	a experimentování	
Téma: Člověk a jeho svět			
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle, podpora vlastního zdravého způsobu života	- vysvětlí hlavní zásady zdravého životního stylu – aktivní pohyb, vhodná strava, odpočinek a jejich vliv na zdraví - uvede základní způsoby péče o zdraví	Zdravý životní styl Preventivní péče o vlastní tělo Péče o zuby Komunikace s lékařem	
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	- charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka	Početí, narození, dětství, dospívání, dospělost, stáří	
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- naplánuje si svůj denní režim dostatkem času pro učení, zábavu, pohyb, stravování, odpočinek, spánek - vyhodnotí dodržování denního režimu	Denní režim	
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- vysvětlí možná nebezpečí při styku s neznámými osobami a zvířaty - uvede (předvede) způsoby bezpečného chování, předcházení rizikovým situacím - chová se bezpečně v modelové situaci v roli chodce a cyklisty - chová se odpovědně v roli spolujezdce v autě a v MHD	Setkání s cizími lidmi a zvířaty Bezpečné chování v rizikových situacích Bezpečnost v silničním provozu – pohyb po chodníku, na přechodech, na silnicích bez chodníků, na pěších zónách, na cyklistických stezkách	
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- uvědomuje si škodlivost návykových látek - v modelové situaci předvede způsoby odmítání návykových látek - předvede komunikaci s Linkou důvěry	Drogy, alkohol, kouření, hrací automaty atd. Způsoby odmítání návykových látek Linky důvěry, krizová centra	
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní			

dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou			
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- rozpozná život ohrožující stav - poskytne první pomoc - přivolá lékaře - ošetří drobná i některá závažnější poranění	Základní klasifikace úrazů Ošetření drobných i závažnějších poranění Stavy ohrožující život	

5.6 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu Vlastivěda

Obsahové a organizační vymezení

Vyučovací předmět vlastivěda zahrnuje ve 4. a 5. ročníku zeměpisné a historické učivo. Každý historický jev probíhá v určitém zeměpisném prostředí, proto je vhodné dávat obě tyto složky vlastivědy do vzájemné souvislosti.

Žáci v tomto věku se dívají na dějiny očima současnosti. Je třeba proto stále dbát na rozvíjení jejich jasných představ o minulosti. Aby počáteční dějepisné vyučování tento základní úkol plnilo a minulost se zobrazovala v myslích žáků živě, je vhodné historická schémata a popisované děje provázet různým znázorněním minulosti. K tomu velmi pomohou další mezipředmětové vazby spojené s vlastivědnou výukou. Jsou to např. vazby se čtením, výtvarnou výchovou, matematikou, praktickými činnostmi i hudební výchovou. Dějinné události se žákům velmi dobře přiblíží a stanou se pro ně zajímavějšími, pokud mají příležitost své představy individuálně výtvarně i literárně ztvárňovat. Významným pomocníkem při výuce vlastivědy jsou čítanky pro 4. a 5. ročník, které svými uměleckými historickými články učivo obohacují. Umělecké texty žákům barvitě a obrazně popisují události dějin i jednání historických postav. Z uměleckých textů žáci přijímají neotřelé obraty v řeči, rozvíjí se jejich schopnost výstižně se vyjadřovat a vystihnout podstatné rysy událostí i charakter postav. Výuku vlastivědy výborně doplňuje čtení z historických čítanek. K přiblížení učiva pomáhají jejich ilustrace, plánky, časové osy, stručné vyprávění určitých důležitých událostí z historie našeho národa. K pochopení časových souvislostí napomohou časové přímky rozdělené na stoleté úseky. Délku století je třeba dětem objasnit např. pomocí věku rodičů a prarodičů.

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Přímé a názorné vyučování se doplňuje čtením zeměpisných článků, žáci se učí pozorovat a číst z plánů a map. Zařazovány jsou praktická cvičení jako např.: rozlišování zeměpisných značek, práce s kompasem, měřítkem mapy apod. Tyto činnosti připravují žáka na vyučování zeměpisu na 2. stupni i na využití zeměpisných poznatků v praktickém životě.

Výuku vlastivědy vhodně doplňují návštěvy muzeí, výstav, významných historických míst a památek. Také vhodné zeměpisné nebo historické filmy a videoukázky výuku vlastivědy doplní a zpestří. Podle místních podmínek je dobře využívat vztahu významných historických událostí k místu, kde žáci žijí. Představu života v minulosti žákům velmi dobře přibližují místní vlastivědná muzea.

Rodné město a rodný kraj jsou součástí vlasti. Jejich dějiny tvoří součást dějin celé země. Události, které jsou zachyceny v dějinách místa, kde žáci žijí, jsou jim blízké a srozumitelné. Proto k hlubšímu rozvíjení jasných představ o minulosti využíváme i všech místních historických archeologických památek jako jsou např.: nálezy nádob, nástrojů, mohyly, hradiště aj. Také památek stavitelských jako např.: hrady, zámky, kostely, radnice, morové sloupy, sochy aj.

Nezapomínáme ani na využívání zkušeností žáků z výletů po vlasti, žákům dáváme prostor, aby mohli o svých zážitcích vyprávět a svá vyprávění doplnit fotografiemi, videonahrávkami, ukázkami pohlednic a suvenýrů.

K vlastivědnému učivu patří vycházky. Při nich snadno objasňujeme různé nové zeměpisné pojmy např.: hory se vypínají, kopce se svažují do údolí, pohoří se táhne, přechází do nížiny, nížina se rozkládá, potoky se stékají, řeka se vlévá, řeka protéká, náhon se odděluje od řeky aj.

Hlavní pomůckou při vyučování zeměpisného učiva však zůstává mapa. Využíváme každé příležitosti k tomu, abychom žáky postupně učili s mapou pracovat a orientovat se v ní. Žáci se učí

rozlišovat na mapě nížiny, vysočiny, pohoří, vodstvo. Určují světové strany, vyhledávají řeky, města, určují vzájemnou polohu měst i jejich velikost, nadmořskou výšku hor. Popisují, kudy určitá řeka protéká, která města na řece leží, kam se řeka vlévá apod.

Učivo týkající se podnebí propojujeme s výukou přírodovědy. Je přitom třeba provádět měření teploty a zapisovat výsledky. Žáci zapisují rovněž dobu slunečního svitu, druh vodních srážek, sílu větru (vánek, vítr, vichřice), charakter počasí (polojasno, jasno, oblačno, zataženo). Tím se pro ně stane učivo jasným a srozumitelným. Také další vlastivědná témata, je nutné stále propojovat s učivem přírodovědy.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku:

- 4. ročník – 2 hodiny týdně
- 5. ročník – 2 hodiny týdně

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola
- občanská společnost a stát
- formy participace občanů
- principy demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Jsme Evropané
- objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova

- kulturní difference
- lidské vztahy
- etnický původ
- princip sociálního smíru a solidarity

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Poskytujeme žákům dostatek podnětů k vyhledávání a třídění informací (encyklopedie, digitální zdroje aj.) a pozorování společenských dějů (knihy, mapy, schémata, návštěvy kulturních památek).
- Vedeme žáky ke schopnosti výstižně pojmenovávat věci a děje týkající se dějů ve společnosti a vztahů mezi lidmi.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním praktických příkladů z oblasti společenských dějů vedeme žáky k formulování vlastních postřehů a myšlenek, k rozvoji vzájemné komunikace i k respektování názorům jiných.
- Předkládáním obrazových materiálů, modelů a různých textů materiálů motivujeme žáky k porozumění jednání člověka, vztahů mezi lidmi, hospodaření s financemi atd.
- Vedeme žáky k vzájemné komunikaci nad konkrétními problémy v rodině a ve společnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky ke spolupráci a umění domluvit se na společném řešení konkrétních problémů.
- Předkládáme k řešení problémové úlohy z oblasti společenských vztahů a dějů, a tím rozvíjíme u žáků logické a tvůrčí myšlení.
- Zadáváním úkolů v modelových situacích učíme žáky jednat a rozhodovat se v krizových situacích (požáry, mimořádné události, havárie, evakuace).

Kompetence občanské

- Osobním příkladem vedeme žáky k chápání důležitosti mezilidských vztahů a k péči o ně.
- Vhodným režimem školy vedeme žáky k podpoře ohleduplnosti, tolerance, respektu k druhým, k odpovědnosti za své jednání.

Kompetence sociální a personální

- Používáme vhodné kooperační aktivity a tím posilujeme u žáků vnímání kolektivu a posilování přátelských vztahů.
- Podporujeme u žáků uvědomování si vlastní individuality a zájem o vědomou sounáležitost s lidmi.
- Motivujeme žáky k vzájemné spolupráci, pomoci.

Kompetence pracovní

- Cíleně vedeme žáky k získání vhodných pracovních návyků v oblasti společenských dějů a ke schopnosti využít je ve svém životě.
- Rozvíjíme u žáků schopnost porozumět financím a bezpečně se pohybovat ve světě nabídky a poptávky, včetně nákupů prostřednictvím digitálních obchodů.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních zdrojů pro zvýšení zájmu o společenské děje a k prohloubení poznatků o člověku a společnosti.
- Vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a posilujeme vědomí výhod i rizik spojených s touto komunikací.

Doporučené metody

- slovního sdělování věcí a jevů
 - monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
- metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků

- motivační
- problémové
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- vycházka, exkurze, školní výlet
- beseda
- veřejné prospěšná práce
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, výukový software, knihy, encyklopedie, internet, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

- podle plánu projektů v daném školním roce

Učební osnovy – Vlastivěda 4. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Místo, kde žijeme			
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- rozlišuje pojmy – území, poloha, místní krajina, místní oblast, kraj - orientuje se bezpečně v místě bydliště - určí světové strany v přírodě podle mapy, buzoly - rozumí údajům v turistické mapě místní krajiny	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Členění území v ČR Orientace podle mapy, buzoly, GPS	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky i Evropy	- vyhledává informace v mapě, atlase - vysvětlí pojem nadmořská výška - uvede příklady chráněných území regionu a vlivu člověka na krajinu - popíše polohu ČR – sousední státy - orientuje se na mapě střední Evropy	Zemský povrch a jeho tvary Chráněná území Vliv člověka na přírodu Mapy a plány – glóbus, orientace v mapě, světové strany Poloha státu v Evropě	
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	- pojmenuje hlavní pohoří a nížiny ČR - označí velké řeky, vodní plochy ČR - popíše počasí a podnebí ČR - uvede nerostné suroviny těžené v ČR - pojmenuje jednotlivé kraje a krajská města	Povrch ČR Půda a zemědělství Počasí a podnebí Nerostné bohatství a průmysl Kraje a krajská města	
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- uvede základní státoprávní pojmy, symboly	Státní řízení – prezident, vláda, zákony, státní symboly, státní svátky	
Téma: Lidé kolem nás			
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- porovnává a hodnotí způsob života mezi lidmi ve škole, rodině, obci - dodržuje společná pravidla soužití ve škole - respektuje ohleduplné chování mezi dívkami a chlapci	Soužití lidí – mezilidské vztahy Vztahy ve škole, ve třídě	

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	- vysvětlí základní práva a povinnosti pro vzájemné soužití - uvede příklady jednání, které nelze tolerovat (šikana, agrese, týrání), na takové jednání upozorní	Práva a povinnosti v dobrých vztazích Jednání, které nelze tolerovat Zavěšování videí na síť – rizika pro společné soužití	
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- vysvětlí základní pojmy z oblasti vlastnictví - odhadne cenu nákupu a zkontroluje kolik peněz je vráceno při placení v modelových situacích - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi – kapesným	Vlastnictví – osobní (soukromé), veřejné (společné) Ceny zboží Cvičení odhadu cena nákupu Potřeby a výdaje Kapesné	
Téma: Lidé a čas			
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- orientuje se v čase, pracuje s časovými údaji	Dějiny na územní ČR České země v pravěku, ve středověku, novověku	
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- popisuje způsob života a práce předků - uvede rozdíly mezi skutečností, pověstí, bájí	Proměny způsobu života – bydlení předměty denní potřeby Regionální památky Mýty, pověsti Život v době prarodičů a rodičů	

Učební osnovy – Vlastivěda 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Místo, kde žijeme			
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí	- rozlišuje pojmy – území, poloha, místní krajina, místní oblast, kraj, vlast, zahraničí - orientuje se bezpečně v místě bydliště	Regiony ČR Kraje ČR Evropa a svět – kontinenty EU – nejdůležitější státy Evropy	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova

jejich význam	- určí světové strany v přírodě podle mapy, buzoly - rozumí údajům v turistické mapě místní krajiny	Státy, které sousedí s ČR Hospodářství ve světě, hlavní oblasti naší výroby a obchodu	
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- vysvětlí další státoprávní pojmy a symboly a jejich význam - uvede datum a příčiny vzniku Československa a samostatného českého státu - zná jména prvního a posledního prezidenta	Státní zřízení – parlamentní demokracie, parlament, senát, ústava, soudnictví Vznik Československa Vznik samostatného českého státu Významní presidenti ČSR a ČR	
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- porovná na základě svých zkušeností rozdíly ve způsobu života a rozdíly v přírodním prostředí a kultuře jiných zemí	Cesty po ČR a do zahraničí Zážitky z cest a způsob jejich zaznamenání Interpretace zážitků, diskuse	
Téma: Lidé kolem nás			
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	- vysvětlí základní principy demokracie	Principy demokracie	
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- orientuje se v druzích majetku - rozumí hotovostnímu a bezhotovostnímu peněžnímu styku - ví, jak jsou vedeny účty v bance, ukládání a výběr peněz - vysvětlí význam, účel i rizika půjček	Hmotný a nehmotný majetek Rozpočet příjmy a výdaje domácnosti Hotovostní a bezhotovostní forma placení Ochrana bezhotovostního spravování peněz Banka jako správce peněz, úspory, půjčky	
		Život obce, zapojení do života obce	
Téma: Lidé a čas			
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději	- orientuje se v čase, pracuje s časovými údaji	Dějiny na územní ČR České země v pravěku, ve středověku, novověku	

a mezi jevy			
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	- vysvětlí význam ukládání památek a archivace dokumentů a informací pro pochopení minulosti - využívá při učení muzea, galerie, informační zdroje	Knihovny, muzea, galerie, informace, digitalizace informací – význam pro pochopení minulosti Kultura, podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura, subkultura	

5.8 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Obsahové a organizační vymezení

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejnázve probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písni odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídat činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písni má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písni místních nebo krajevých. Současne s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv, hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus, hudebně pohybová a hudebně tvořivá dovednost. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (dřívka, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro žáky přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než Hv. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvilka.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písni a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písni a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písni na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají žáci aktivními provozovateli hudby.

Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů, operních představení, přehlídek absolventů hudebních škol, účastí v hudebních a pěveckých soutěžích. Při všech těchto příležitostech se zdokonalují poslechové dovednosti žáků, učí se kulturnímu chování i vystupování. Žáci se o hudbě a svých hudebních zážitcích učí hovořit, navzájem se dělí o své pocity a dojmy a porovnávají své prožitky. Vhodnou formou, která rozšiřuje znalosti žáků o hudbě a hudebních nástrojích jsou obsahem přiměřené výchovné koncerty spojené s besedami o hudbě. Hudební výchova se podílí značnou měrou na celkovém formování žákovy osobnosti.

Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, může ji uvolňovat, zpestřovat, přinášet pocity uspokojení a dobrou náladu, může ale také žáky povzbuzovat, posilovat je ve snaze dosáhnout dobrých výsledků.

Při hodnocení výsledků práce žáků v hudební výchově tohoto období se přihlíží k aktivitě, s jakou se zapojují do různých činností ve výuce, ke snaze žáků spolupracovat s ostatními a nenarušovat práci v Hv. Žák je klasifikován za projevené dovednosti a snahu uspět v prováděných hudebních činnostech. Není vhodné klasifikaci v tomto období provádět na základě testů, prověrek z hudební výchovy nebo zkoušení teorie. Tyto způsoby jsou jen doplňkové a orientační, jsou zpětnou vazbou

pro učitele, co v těchto oblastech žáci zvládli. Teoretické učivo má při výuce Hv v tomto období jen podpůrný charakter. Velmi nevhodné je též zkoušení ze znalosti hudebních ukázek. Poslech je totiž záležitost prožitková; pouze opakováním vhodných hudebních ukázek, kterým žáci rozumí, se u nich rozvíjí vztah k hudbě a hudební paměť.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 1 hodina týdně
5. ročník – 1 hodina týdně

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá

Multikulturní výchova

- lidské vztahy

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Osvojováním písní a písňových textů vedeme žáky k rozvoji jejich textové a hudební paměti.
- Vedeme žáky jsou vedeni ke správnému zacházení s hlasem a některými hudebními nástroji.
- Vedeme žáky k používání adekvátních hudebních pojmů a ke zvládnutí základního notového zápisu

Kompetence k řešení problémů

- Ponecháváme žákům dostatek času, aby se domluvili na společném řešení zadaného hudebního problému.
- Umožňujeme žákům improvizovat pohybem na dané hudební téma (melodii, rytmus).

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům slovně i pohybem vyjádřit své pocity z hudebního díla

- Vedeme žáky k vzájemné diskusi o společné hudební produkci a o výsledku své společné interpretace díla (písňe, tance, hře na nástroje).

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme situace, ve nichž žáci poslouchají a hodnotí své výkony nebo výkony svých spolužáků (s korekcí a dohledem učitele); vedeme je k vzájemnému respektu při individuálním způsobu reprodukce hudebního motivu.
- Umožňujeme žákům předvést vlastní produkci před veřejností, a tím získávat sebevědomí a pocit sounáležitosti se spolužáky.

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky s národní hymnou a dalšími významnými hudebními díly naší kultury a rozvíjíme tak jejich pocit vlastenectví.
- Vedeme žáky k respektování individuality hudebního projevu každého spolužáka.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k odpovědnému zacházení s vlastními i školními hudebními nástroji.

Kompetence digitální

- Seznamujeme žáky s elektronickou hudbou i s různými aplikacemi, které umožňují vytváření melodií v počítačích.

Doporučené metody

- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, internet, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

- Čtvero ročních období – tradice, zvyky, obyčeje

Učební osnovy – Hudební výchova 1. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Vokální činnosti			
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic v jednohlase	- při zpěvu zřetelně vyslovuje - vnímá hudební rytmus a intonaci - vytleskává rytmus - zazpívá jednoduché písně - identifikuje zvuk, tón	Pěvecký a mluvní projev – dýchání, výslovnost, hlasový rozsah, hlavový tón Hudební rytmus – písně v 2/4 a 3/4 taktu Intonace – hry na ozvěnu Zvuk, tón	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	- rytmitizuje jednoduché texty - reprodukuje jednoduché hudební motivy	Rytmizace slov a krátkých textů Reprodukce hudebních motivů	
Téma: Instrumentální činnosti			
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- využívá k doprovodu Orffovy nástroje - doprovází zpěv pomocí dalších jednoduchých rytmických nástrojů - zvládá jednoduché hudební pojmy	Hra na nástroj z Orffova instrumentáře, na bubínky, jiné rytmické nástroje – doprovod ve 2/4 a 3/4 taktu Pojmy – notová osnova, houslový klíč, noty	
Téma: Hudebně pohybové činnosti			
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- vyjadřuje hudbu pohybem (napodobuje pohyb, vyjadřuje se vlastním pohybem) - některé pohyby spojené s hudbou opakuje	Pohybové vyjádření hudby – pohybová paměť Hudebně pohybové říkanky Taneční a pohybové hry	
Téma: Poslechové činnosti			
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- rozlišuje jednotlivé kvality tónů - soustředěně poslouchá jednoduché skladby, komentuje svůj dojem - rozlišuje vlastnosti tónů - rozlišuje hudební kontrasty - odlišuje tempo písní	Vlastnosti tónů – délka, výška, síla Hudební kontrasty – slabě-silně, vesele-smutně, rychle-pomalů Výrazové prostředky – melodie vzestupná a sestupná	
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální,	- rozlišuje hudbu vokální a instrumentální - rozlišuje hlas mužský, ženský a dětský	Hudba vokální a instrumentální, lidský hlas Hudební styly a žánry – hudba	

instrumentální a vokálně instrumentální	- určuje podle charakteristického zvuku základní hudební nástroje - rozlišuje základní hudební styly a žánry	slavnostní, pochod, ukolébavka Základní hudební nástroje – klavír, flétna, housle, kytara, buben	
---	---	---	--

Učební osnovy – Hudební výchova 2. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Vokální činnosti			
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic v jednohlase	- uplatňuje základní pěvecké návyky - zřetelně vyslovuje - vytleskává různý rytmus - vytváří hlasový tón	Pěvecký a mluvní projev – dechová a artikulační cvičení, nasazení hlavového tónu, sjednocování hlasového rozsahu Hudební rytmus – písňe v 2/4 a 3/4 taktu Lidové i umělé písňe přiměřeného rozsahu Intonace – hry na ozvěnu, hry otázka-odpověď, volný nástup 1. a 5. stupně	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	- rytmitizuje různé texty - melodizuje říkadla	Rytmizace a melodizace slov a krátkých textů, říkadel Reprodukce motivů	
Téma: Instrumentální činnosti			
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- využívá další jednoduché nástroje k doprovodné hře (pišťalky, drnkací nástroje) - užívá další jednoduché hudební pojmy - pojmenuje noty a určí jejich délku	Hra na nástroj z Orffova instrumentáře a na jiné jednoduché nástroje – doprovod ve 2/4 a 3/4 taktu Další pojmy – nota celá, půlová, čtvrtěová, taktová čára, takt Délka not	
Téma: Hudebně pohybové činnosti			
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje	- vyjadřuje tempo a rytmus melodie - vyjadřuje hudbu pohybem	Pohybové vyjádření hudby – pohybová paměť, pohyb na hudbu, improvizace,	

metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- improvizuje pohyb při různé hudbě - předvede taktování v základním rytmu	Pohybové říkanky Taneční a pohybové hry Taktování	
Téma: Poslechové činnosti			
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- rozlišuje jednotlivé kvality tónů - zaznamenává poslech jednoduché skladby - rozlišuje vlastnosti tónů - pojmenuje hudební kontrasty - identifikuje tempo písni - vyjadřuje pocit z poslechu - odliší vyšší a nižší tón	Vlastnosti tónů – délka, výška, síla, barva Hudební kontrasty – slabě-silně, zesilovaně- zeslabovaně, vesele-smutně, rychle-pomalů Výrazové prostředky – melodie vzestupná, sestupná, na jednom tónu Interpretace hudby – pocity z hudby	
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- rozlišuje vokální a instrumentální hudbu, jednohlasou a vícehlasou, hru jednoho nástroje a orchestru - rozlišuje hlas mužský, ženský a dětský - identifikuje charakteristické zvuky dalších nástrojů, rozliší různé dechové nástroje - orientuje se v dalších hudebních stylech a žánrech	Hudba vokální a instrumentální hudba, jednohlas, vícehlas, hra sólisty a orchestru Hudební styly a žánry – hudba slavnostní, pochod, ukolébavka, hudba taneční, koleda Základní hudební nástroje – dechové (píšťala, flétna, trubka)	

Učební osnovy – Hudební výchova 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Vokální činnosti			
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic v jednohlase	- správně dýchá - užívá vhodně svůj hlasový rozsah - vytleskává i složitější rytmy - cíleně využívá hlavový tón - zazpívá osvojované lidové i umělé písně	Pěvecký a mluvní projev – hlasová hygiena, Dechová a artikulační cvičení, nasazení hlavového tónu, sjednocování hlasového rozsahu Hudební rytmus – písně v 2/4 , 3/4 a 4/4	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova

		taktu Lidové i umělé písně přiměřeného rozsahu, zpěv s dynamickými rozdíly Dvojhlas, kánon Intonace – hry otázka, odpověď, volný nástup 1., 3. a 5. stupně	
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty,	- rytmitizuje jednoduché texty - melodizuje říkadla	Rytmizace a hudební improvizace Rytmizace a melodizace slov a krátkých textů, říkadel	
Téma: Instrumentální činnosti			
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře vlastního zpěvu - využívá vědomě další hudební pojmy - zvládá bezpečně názvy a délky not - uplatňuje hudební improvizaci	Hra na doprovodné nástroje podle výběru – doprovod ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Tvorba přede hry a dohry, vlastní doprovod písně Pojmy – takt, pomlka	
Téma: Hudebně pohybové činnosti			
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- vyjadřuje pohybem tempo a metrum melodie - orientuje se při pohybu na hudbu v prostoru - uplatňuje pohybovou paměť a různé způsoby pohybové improvizace - rozlišuje taktovací pohyby ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	Pohybové vyjádření hudby – pohybová paměť, pohyb podle hudby, improvizace Taktování – nácvik Pohybové říkanky Taneční a pohybové hry, pohybové sestavy k písním, pantomima Základy tanečních kroků lidových tanců	
Téma: Poslechové činnosti			
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	- rozlišuje jednotlivé kvality tónů - soustředí se na poslech jednoduché skladby - vyjádří pocit z poslechu - rozlišuje vlastnosti tónů - rozlišuje hudební kontrasty - odlišuje tempo písní	Vlastnosti tónů – délka, výška, síla, barva, souzvuk tónů Hudební kontrasty Výrazové prostředky – melodie vzestupná, sestupná, na jednom tónu. Střídající se Interpretace hudby – pocity z hudby	

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- odliší hudbu vokální od instrumentální a vokálně instrumentální - identifikuje vybrané druhy hudebních nástrojů - orientuje se v hudebních stylech a žánrech - rozlišuje smyčcové nástroje	Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální Hudební styly a žánry – hudba taneční, slavnostní, pochod, ukolébavka, populární, ukolébavka atd. Další základní hudební nástroje – smyčcové nástroje – (housle, viola, violoncello, kontrabas) Hra sólová a orchestrální	
---	---	--	--

Učební osnovy – Hudební výchova 4. a 5 ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Vokální činnosti			
HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- uplatňuje správné pěvecké návyky - využívá svůj hlasový rozsah - vytleskává různými způsoby i složitější rytmus - užívá rytmické slabiky - zpívá minimálně 10 osvojovaných písní v durové i mollové tónině	Pěvecký a mluvní projev – upevňování pěveckých návyků, hlasová hygiena Hudební rytmus – písně v 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, lidové i umělé písně, zpěv s dynamickými rozdíly Dvojhlas, kánon, lidový dvojhlas Intonace – hry otázka, odpověď, volný nástup 1., 3., 5. a 8. stupně, rytmické slabiky	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- orientuje se v notovém záznamu písní a pracuje s ním - zvládá základní notový zápis jednoduché melodie a zazpívá ji	Jednoduchý notový záznam, nota jako grafický znak pro tón Orientace v notovém záznamu jako opoře pro realizaci písně Zápis hudby pomocí grafického vyjádření	
Téma: Instrumentální činnosti			
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře	- používá vědomě další hudební pojmy - používá správné názvy not a jejich	Hra na další rytmické a melodické nástroje	

i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	délku - reprodukuje jednoduché motivy skladeb na rytmické nástroje	Pojmy – názvy a délky not (nota čtvrtěová, osminová) pomlky, dirigent, orchestr, sólista aj.	
HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a do hry a provádí elementární hudební improvizace	- vytváří jednoduché hudební improvizace - vytváří jednoduché přede hry a do hry - používá pojmy dur i moll a ví, co znamenají	Rytmizace, melodizace a hudební improvizace – Tvorba přede her a do her, vlastní krátká improvizace Pojmy – dur a moll tónina	
Téma: Hudebně pohybové činnosti			
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- vyjadřuje pohybem tempo a metrum melodie - uplatňuje svou pohybovou paměť v tanci, pantomimě a pohybové improvizaci, vyjadřuje hudbu tanečními kroky - podílí se na skupinovém vyjádření hudby pohybem - při pohybu se orientuje se v prostoru - vyčleňuje v proudu znějící hudby některé výrazové prostředky	Pohybové vyjádření hudby – pohybová paměť, pohyb podle hudby, improvizace Skupinové vyjádření hudby pohybem – souhra, ztvárnění různých postav a představ Pohybové říkanky Taneční a pohybové hry, pohybové sestavy k písňím, pantomima Základy tanečních kroků lidových tanců, tanec ve dvojici	
Téma: Poslechové činnosti			
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	- vyjádří pocity z poslechu hudby - odliší hudbu vokální od instrumentální a vokálně instrumentální - identifikuje vybrané druhy hudebních nástrojů – klávesové, smyčcové, strunné, dechové, bicí - orientuje se v základních hudebních stylech a žánrech	Vlastnosti tónů – délka, výška, síla, barva, souzvuk tónů, akord Výrazové prostředky – melodie vzestupná a sestupná, ukončená-neukončená, opakovaná Interpretace hudby – pocity z hudby Hudba vokální a instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, doprovodná hudba Hudební styly a žánry – opakování, nově filmová hudby, scénická hudba Základní hudební nástroje – klávesové, smyčcové, strunné, dechové, bicí	

		Hra sólová a orchestrální, koncert	
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- pozná písňovou formou - uvede některé významné hudební skladatele a jejich díla	Malá písňová forma a-b, a-b-a Epizody ze života některých hudebních skladatelů, poslechové skladby různých stylů (např. Smetana, Dvořák, Mozart, Bach, Janáček)	

5.9 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Obsahové a organizační vymezení

Výtvarná výchova jako vyučovací předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. K tomu všemu přispívá úloha učitele, který žáky vede vhodnou motivací k posílení sebevědomí žáků.

V 1. až 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu žáka. Žák kreslí rád z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit.

Výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- na základě vlastní představy žáka (vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků, vychází z motivace – hra, čtený text, vycházka)
- podle skutečnosti (vyjadřuje první dojem žáka – každého zaujme něco jiného)

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jeho citovém životě. Motivací k těmto kresbám může být prožitek z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod. Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Každý sleduje zpočátku něco jiného, někoho zaujme barva, jiného zaujmou detaily, ...).

Výtvarná výchova je podstatnou částí základního vzdělávání žáků. Jejím cílem je rozvíjet vkus žáků, jejich cit pro umění, jejich dovednost výtvarně se vyjadřovat, cíl je zaměřen i na objevování talentovaných žáků. Nezaměňujeme ji se speciálním uměleckým vzděláním.

Ve 2. období se výuka zaměřuje na:

- vycvičení oka a žákovy ruky,
- rozvíjení schopnosti čistého a jistého zobrazování,
- pěstování správného vnímání krásy formy, linie, barvy i symetrie.

Výuka je postavena na tvůrčích činnostech, které umožňují rozvíjet žákovo vnímání, výtvarné cítění, představivost, fantazii, myšlení, prožitky. Využívá k tomu nejen výtvarné prostředky tradiční a ověřené, ale i nově vznikající. Ve 2. vzdělávacím období je využíváno mezipředmětových vztahů (HV, PČ, čtení, geometrie,..). Postupně se tříbí smyslová vnímavost, uvědomělé pozorování a výtvarné vidění. Žáci se naučí citlivěji vnímat tvary, barvy, struktury, vzájemné vztahy částí a celku. Žáci zobrazují předměty tak, jak se jeví jejich oku (pravidla perspektivy, vyvozují pozorováním).

Žák bude po ukončení 1. stupně schopen výtvarného vyjádření takovým způsobem, který ho uspokojí. Dokáže při práci uplatňovat představivost i fantazii. Při kresbě bude chápat vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů, bude postupovat od celku k detailům. Dokáže se orientovat v malířských a kreslířských potřebách a bude je umět udržovat v pořádku. Po ukončení práce si dokáže uvést své pracovní místo do původního stavu. Výtvarná výchova na 1. stupni je základem k dalšímu rozvíjení estetického cítění žáků na 2. stupni.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně

- 3. ročník – 1 hodina týdně
- 4. ročník – 2 hodiny týdně
- 5. ročník – 2 hodiny týdně

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova

- lidské vztahy

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Adekvátně věku ponecháváme žákům možnost vybírat si vhodné způsoby své výtvarné práce.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání vizuálních předloh a materiálu pro svou tvorbu.
- Vedeme žáky k používání adekvátních odborných výtvarných pojmů, výtvarných technik a symbolů a k hledání vazeb mezi různými společenskými a přírodními jevy a výtvarným projevem (v různé době).

Kompetence k řešení problémů

- Umožňujeme žákům hledat vlastní řešení výtvarného problému.
- Připravujeme žáky na zdůvodňování výběru techniky a obhájení (vysvětlení) svého výtvarného díla.
- Umožňujeme žákům zpracovávat jednoho tématu více technikami a porovnání.

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům prostřednictvím výtvarného díla svobodně vyjadřovat myšlenky, potřeby, názory.
- Vedeme žáky k prezentaci své práce, ke srozumitelnému vyjádření svých myšlenek i porozumění dílům svých spolužáků.

Kompetence sociální a personální

- Seznamujeme žáky s individuální i skupinovou prací, vedeme je k pomoci určit role ve skupině, vést řízenou diskusi ve skupině, která umožňuje respektovat jejich názor.
- Umožňujeme žákům podílet se na vzájemném hodnocení svých prací.

- Zadávaním práce přiměřené schopnostem žáků umožňujeme dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky s národními kulturními památkami a uměleckými projevy na území ČR.
- Vedeme žáky k respektování individuality výtvarného projevu každého spolužáka.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování bezpečnosti práce s výtvarnými materiály a pomůckami.
- Ukazujeme žákům, jak vybírat, připravovat a čistit materiál a pomůcky.

Kompetence digitální

- Upozorňujeme žáky na digitální aplikace, které umožňují jiné možnosti rozvoje výtvarných prostředků a vizuálních obrazů.

Metody

- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, knihy, encyklopedie,
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

- podle plánu projektů v daném školním roce

Učební osnovy – Výtvarná výchova 1. – 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Rozvíjení smyslové citlivosti			
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty, porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- rozpoznává výrazové vlastnosti barev - uplatňuje v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, objekty, další prvky a jejich kombinace - začleňuje do svého výtvarného projevu prostorové útvary	Hry s linií, tvary, barvami, objekty Uspořádání prvků do celku Práce s různými druhy materiálů Znalost a využití barev při výtvarném zpracování Členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků, barevná kompozice	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova
Téma: Uplatňování subjektivity			
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- chápe a využívá výrazové vlastnosti barev při vlastní tvorbě - vytváří objem modelováním - modeluje podle skutečnosti - využívá plochu pro výtvarné zpracování námětu - používá techniku malby vodovými a temperovými barvami, suchým pastelem, olejovým pastelem, voskovkami, umí míchat barvy	Malba, kresba, koláž, otisk, vosková technika, modelování na základě představ žáka Námětové kreslení, malba na základě vlastních prožitků dítěte Pokus o plastické komponování	
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vyjadřuje je	- ověřuje pohyb těla a jeho umístění v prostoru - maluje a kreslí akční tvary	Využívání různých výtvarných technik Pozorování tvarů a poznávání funkcí různých předmětů, které člověk používá v práci, záznam pohybu a zobrazení pohybu	
Téma: Ověřování komunikačních účinků			
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou	- ověřuje, proč se mu líbí či nelíbí vybrané vizuálně obrazné vyjádření - poznává rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, ilustrátorů	Seznámení se s významnými osobnostmi výtvarného umění Reprodukce děl významných ilustrátorů a malířů	

dosavadní zkušeností	dětských knih	Vystavují své práce, s pomocí učitele realizují různé projekty, podílejí se na zlepšení prostředí školy	
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření - vysvětluje výsledky tvorby podle vlastních schopností a zaměření	Osobní postoj ve výtvarné komunikaci Diskuse o obsahu vlastních děl Rozdíly v ilustraci textů, volné malbě, animovaném filmu, fotografii	

Učební osnovy – Výtvarná výchova 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Rozvíjení smyslové citlivosti			
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	- chápe elementární poučení o teorii barev a využívá ho - zvládá základní technické dovednosti - užívá základní pojmy týkající se výtvarné formy, výtvarných technik a materiálů - využívá různé funkce barev světlých a tmavých, teplých a studených	Volný výtvarný projev Základní kompoziční principy Vyjádření prostorových vztahů Použití redukované barevné škály	PT – OSV, VDO, VMEGS, MkV Etická výchova
Téma: Uplatňování subjektivity			
VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	- doplňuje pozorováním skutečnosti svůj volný výtvarný projev - poznává a uplatňuje možnosti některých materiálů prostřednictvím experimentálních činností - posoudí výtvarnou úpravu vlastního výtvarného projevu	Volný výtvarný projev Vyjádření děje v kresbě, malbě Tvarová a barevná kompozice	
VV-5-1-04 nalézá vhodné	- zachytí proměnlivost přírody podle	Malba a kresba vlastních prožitků	

prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	ročního období - uplatňuje teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky - hodnotí vztahy umění a skutečnosti	Kombinace různých technik Vizuálně obrazná vyjádření podnětů Zachycení krásy přírody a pěstování vztahu k životnímu prostředí	
VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	- kombinuje výtvarné techniky - hodnotí design a estetickou úroveň předmětů denní potřeby - vnímá prvky lidového umění - organizuje vlastní výtvarnou činnost	Volný výtvarný projev Vlastní návrhy věcí, oděvů Lidové umění a jeho dekor	
Téma: Ověřování komunikačních účinků			
VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- rozlišuje různé druhy umění a výtvarného vyjádření - uvede některé významné osobnostmi výtvarného umění a jejich díla	Druhy výtvarného umění – malířství, sochařství, lidové umění Ilustrátoři dětských knih – Trnka, Zmatlíková, Born, Pilař, Burian aj.	
VV-5-1-07 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- využívá výtvarné prostředí pro komunikaci s okolním světem	Vyjádření děje v kresbě a malbě	

5.10 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Obsahové a organizační vymezení

Tělesná výchova vede k všestrannému rozvoji žáků (pohybové schopnosti a dovednosti) a pěstuje u žáků kladný vztah k pohybu. Vštěpuje žákům pohybové návyky a vyvolává radost z pohybu, vede je k osvojení základů pohybových dovedností, herních technik a taktických postupů, k rozvoji rychlosti, pohyblivosti, výbušné síly a vytrvalosti, což vede k rozvoji pohybové zdatnosti na individuální úrovni. Žáci se učí bezpečnosti při pohybových aktivitách v různém prostředí a dodržování hygienických zásad.

Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je vyučovací hodina tělesné výchovy. Pohybové činnosti by se měly objevovat i v dalších vyučovacích předmětech, vzdělávacích akcích a v režimu školy. Tělovýchovné chvíle jsou zařazovány do výuky, když se u žáků začne projevovat únava. Další pohybové aktivity jsou zařazovány do výuky v rámci vycházek a činností mimo budovu školy. V režimu školy jsou zařazeny rekreační přestávky, žáci mají možnost využívat pohyb i při pohybových soutěžích v rámci školy a mezi školami.

Součástí vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou kurzy plavání, kterých se účastní žáci 1. až 5. ročníku.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku:

1. ročník – 2 hodiny týdně
2. ročník – 2 hodiny týdně
3. ročník – 2 hodiny týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Multikulturní výchova

- lidské vztahy

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k poznávání svých pohybových předpokladů a možností.
- Nabízíme jim široké spektrum pohybových činností a způsobů motorického učení (nápodobou, podle popisu, častým opakováním atd.).
- Učíme žáky sledovat vlastní výkony a rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k řešení pohybových problémů a ke stanovování společné taktiky při činnostech týmu.
- Učíme žáky reagovat adekvátně na situace související s nesportovním chováním a řešit problémy bez konfliktů.
- Dodáváme žákům sebedůvěru a pomáháme jim při zvládnutí pohybových činností, které se pro ně jeví obtížné.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke zvládnutí základního tělocvičného názvosloví a správné reakci na povely a signály.
- Umožňujeme žákům vzájemně se při činnostech domlouvat, povzbuzovat se a diskutovat o dosažených výkonech.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k jednání v duchu fair play, k ohleduplnosti mezi chlapci a děvčaty, k respektování názorů jiných v družstvu.
- Stavíme žáky do různých rolí v družstvu a vedeme je k odpovědnosti za plnění daných úkolů.
- Uvádíme žáky do situací, kdy je třeba spolupracovat a vzájemně si pomáhat.

Kompetence občanské

- Organizací pohybového režimu ve škole vedeme žáky k podpoře aktivního pohybu během dne, k rozvoji tělesné zdatnosti, k dodržování hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách, k realizaci pohybových zájmů.
- V modelových situacích vytváříme situace, v nich mohou žáci prokázat schopnost poskytnutí první pomoci a odmítání drog a jiných škodlivin.
- Vedeme žáky k respektu k jiným a k podpoře handicapovaných žáků a žáků pohybově méně nadaných.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k základní péči o sportovní výstroj a výzbroj, o sportoviště a další prostory.

Kompetence digitální

- Učíme žáky ovládat a využívat některé digitální technologie a aplikace k měření výkonů, k orientaci v terénu, k získávání informací (krokoměry, digitální stopky, GPS atd.).

Metody

- slovní
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- motivační
- problémové
- sdělovací
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách

Nástroje a pomůcky

- tělocvičné nářadí
- CD – rytmičná hudba, lidová hudba, relaxační

Projekty

- Lyžařský výcvik
- Atletika pro děti do škol
- Soutěže
- Sportovní den

Učební osnovy – Tělesná výchova 1. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- využívá nabízené příležitosti k rozvoji různých forem pohyblivosti - uvede svými slovy, proč je pohyb zdravý - zaujímá správné držení těla a správnou polohy při sezení a učení - podle pokynů se připraví na pohybovou činnost - zaujímá správné cvičební polohy - uvědomuje si že různá cvičení mají různé účinky, a využívá je	Význam pohybu pro zdraví Správná technika cviků Správné držení těla Příprava organismu před zátěží a zklidnění po zátěži Pohybový režim	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- uplatňuje základní zásady hygieny při pohybových činnostech - dodržuje pravidla bezpečnosti při TV - využívá cvičení k odstranění únavy při výuce - dodržuje základní hygienu při plavání, adaptuje se na vodní prostředí	Hygiena při TV Bezpečnost při TV	<i>Výstup týkající se plavání se vztahuje k výstupu TV-5-1-11. Vzhledem k realizaci plavání ve všech ročnících je ročníkový výstup i v 1. – 3. ročníku</i>
Téma: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- zvládá podle svých předpokladů osvojované pohybové dovednosti - zvládá odrazy jedno nož, snožmo, skok z místa a z chůze, přeskoky nízkých překážek - zvládá chůzi a běh - vyjádří jednoduchou melodii pohybem - zvládá alespoň 3 pohybové hry, dodržuje pravidla her	Zdravotně zaměřené činnosti Rozvoj pohyblivosti, obratnosti, rychlosti, vytrvalosti, dynamické síly Chůze, běh, skoky, přeskoky, lezení, plazení, překonávání nízkých překážek Pohybové hry s různým zaměřením, s využitím hraček a netradičních pomůcek Základy gymnastiky – cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti	

	- zvládá házení a chytání míče různé velikosti	a hmotnosti Rytmička cvičení a cvičení s hudbou, základy estetického pohybu Základy sportovních her – manipulace s míčem Turistika – přesun do terénu, chování v dopravních prostředcích, chování v přírodě Hry na sněhu Plavání	
Téma: Činnosti podporující pohybové učení			
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- spolupracuje při organizaci pohybových činností - spolupracuje v týmových pohybových činnostech	Organizace TV Oblečení a obutí při TV Komunikace při pohybových aktivitách	
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- reaguje na pokyny k organizaci činností a prostoru a k bezpečné realizaci pohybových aktivit - dodržuje zásady chování při přesunech v TV a v prostorách vyhrazených pro TV	Základní tělocvičné názvosloví – pokyny, povely Zásady chování v jednotlivých prostorech (tělocvična, hřiště, šatny, bazén, příroda)	

Učební osnovy – Tělesná výchova 2. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- je si vědom svých pohybových předností a nedostatků - ví, že by měl aktivně provádět pohybové aktivity 2-3 hodiny denně - aktivně se účastní některé pohybové činnosti v režimu školy, spojuje pohyb se zdravím - zaujímá správné držení těla	Pohybové činnosti v režimu dne – cvičení o přestávkách, v hodinách jiných předmětů, cvičení v družině Správné držení těla, korekce odchylek	PT – OSV, VDO, Mkv Etická výchova

	a správnou polohy při sezení a učení, při zvedání břemen		
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	- dodržuje zásady bezpečnosti při dalších osvojovaných činnostech - chová se ohleduplně a zodpovědně při týmových činnostech - dodržuje základní hygienu při plavání, adaptuje se na vodní prostředí - při úrazu spolužáka přivolá pomoc	Bezpečnost ve všech prostorech školy a mimo školu, kde je TV realizována Mytí po TV Základy první pomoci, ošetření drobných poranění Hygiena při plaveckém výcviku	
Téma: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- zvládá průpravné cviky před pohybovou činností a cviky na uklidnění po zátěži - zvládá podle svých předpokladů další osvojované pohybové dovednosti - zvládá odrazy jednož, snožmo, skok do dálky z místa, z chůze, krátkého rozběhu, přeskoky nízkých překážek, překonávání vyšších překážek s dopomocí - zvládá základní techniku chůze a běhu - vyjádří jednoduchou melodii pohybem, zvládá 3 – 5 tanců - zvládá alespoň 5 pohybových her, dodržuje pravidla her - házení míče různé velikosti jednoruč i obouruč, chytá míče obouruč - odráží a chytá míč o zem a o stěnu - přihraje míč rukou a nohou - ujde v mírném terénu 6 km - dýchá do vody, potopí se, splývá, uplave 25 m	Průpravná cvičení, protahovací, napínací, uklidnění, relaxace, kompenzace Rozvoj pohyblivosti, obratnosti, rychlosti, vytrvalosti, dynamické síly, koordinace Technika chůze a běhu, skoky, přeskoky, lezení, plazení, překonávání nízkých překážek Pohybové hry s různým zaměřením, s využitím hraček a netradičních pomůcek Základy gymnastiky – cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti Rytmická cvičení a cvičení s hudbou, základy estetického pohybu Základy sportovních her – manipulace s míčem Turistika – přesun do terénu, chování v dopravních prostředcích, chování v přírodě Hry na sněhu Plavání	

Téma: Činnosti podporující pohybové učení			
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- spolupracuje při přípravě a úklidu náčiní a nářadí - spolupracuje při týmových pohybových činnostech, projevuje radost ze spolupráce, pomáhá druhým	Příprava a úklid náčiní a nářadí	
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- zvládá další tělocvičné názvosloví související s osvojovanými činnostmi	Tělocvičné názvosloví Pravidla her a soutěží	

Učební osnovy – Tělesná výchova 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- orientuje se v pyramidě pohybu - uvede, k čemu je pohyb prospěšný - aktivně se účastní některé pohybové aktivity v režimu školy i mimo školu, spojuje pohyb se zdravím - zná základní cviky, které rozvíjejí jeho zdraví - zná nevhodné pohybové činnosti, které škodí jeho zdraví, upozorní na cvičení, které jsou kontraindikací jeho zdravotního stavu - uvede některého významného českého sportovce (sportovkyni) a svými slovy popíše, co se mu na jeho sportovní činnosti a chování líbí	Zdraví prospěšné pohybové činnosti Zdraví ohrožující činnosti Pohybový režim Pohybová pyramida Význační sportovci ČR	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve	- dodržuje zásady bezpečnosti při dalších osvojovaných činnostech, neriskuje	Bezpečnost při TV Hygienické návyky (i v neznámém prostředí)	

známých prostorech školy	- dodržuje hygiena při dalších pohybových aktivitách (plavání, turistika, soutěže většího počtu žáků)	Fair play jednání	
Téma: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- gymnastika: zvládá gymnastické držení a zpevnění těla, kotoul vpřed a vzad, chůzi po kladince s dopomocí, ručkování ve visu, skoky prosté odrazem z trampolínky - rytmické a kondiční cvičení s hudbou: zvládá rytmizovaný pohyb, tvořivé vyjádření hudby pohybem, nápodobu různých postav pohybem, základní tance založené na chůzi a běhu, obměny tempa a rytmu - atletika: zvládá běh na 60 m, motivovaný běh v terénu do 10 minut, startovní povely, základy nízkého startu, skok do dálky z rozběhu s odrazem z 50 cm pásma, spojení rozběhu a odrazu, hod míčkem z místa a z chůze - pohybové hry: zvládá alespoň 10 pohybových her, dodržuje pravidla her, vytváří varianty her, využívá k pohybovým hrám netradiční předměty - základy sportovních her: zvládá manipulaci s míčem a přihrávky na místě i z místa levou i pravou rukou (nohou), přihrává jednoruč i obouruč vrchem, odrazem o zem, vedení míče driblinkem, nohou) - plavání: zvládá splývání, jeden	Gymnastika Rytmické a kondiční cvičení s hudbou Atletika Pohybové hry Základy sportovních her Plavání Turistika V případě vhodných podmínek: Bruslení Hry na sněhu	

	plavecký styl do 100 m, pády a skoky do vody z nízkých poloh - turistika: zvládá chůzi ve skupině do 10 km, chůzi po vyznačené trase s překonáváním přiměřených přírodních překážek, základní dovednosti spojené s tábořením		
Téma: Činnosti podporující pohybové učení			
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- spolupracuje při přípravě a úklidu náčiní a náradí - spolupracuje při týmových pohybových činnostech, projevuje radost ze spolupráce, pomáhá druhým - uvědomuje si základní zásady fair play jednání a dodržuje je	Spolupráce Fair play jednání, ohleduplnost Příprava cvičebního prostoru Péče o náčiní a náradí, o výstroj a výzbroj	
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- zvládá další tělocvičné názvosloví související s osvojovanými činnostmi	Tělocvičné názvosloví související s dalšími osvojovanými činnostmi	

Učební osnovy – Tělesná výchova 4 a 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- podílí se na realizaci vlastního pohybového režimu - uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, zvládá přípravu před pohybovou aktivitou, zklidnění po zátěži - projevuje přiměřenou samostatnost pro zlepšení své zdatnosti - vysvětlí jednotlivá patra pohybové pyramidy - zaznamená pohybové aktivity během dne a zhodnotí jejich dostatečnost	Význam pohybu pro zdraví Příprava organismu před zátěží a zklidnění po zátěži Rozvoj tělesné zdatnosti Pohybová pyramida Záznam pohybových aktivit v denním režimu a jejich vyhodnocení (ve vazbě na Přírodovědu)	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova

TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- zvládá jednoduchá speciální cvičení pro správné držení těla a korekci vlastního oslabení	- zdravotně zaměřené činnosti	
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-12 zvládá prvky sebezáchrany a bezpečnosti (při plavání)	- uplatňuje zásady hygieny při všech činnostech spojených s TV - dodržuje základní pravidla bezpečnosti při TV, předcházení nebezpečí, neriskuje - ošetření drobná i větší poranění, přivolá pomoc - uplatňuje zásady bezpečného chování při přesunech v TV a v prostorách vyhrazených pro TV - zvládá prvky sebezáchrany ve vodě a záchrany tonoucích	Hygiena a bezpečnost v různém prostředí Tv ve škole a mimo školu Bezpečné a nebezpečné prostředí a činnosti První pomoc – drobná i závažnější poranění, ošetření, přivolání pomoci Bezpečnost při přesunech Prvky sebezáchrany a záchrany ve vodě	
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání	- dodržuje specifická pravidla hygieny při plaveckém výcviku	Hygiena plavání	
Téma: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- gymnastika: zvládá kotoul vpřed a vzad i v modifikacích, stoj na rukou s dopomocí, chůzi po kladince bez dopomoci, přeskok bedny (2-4 díly) odrazem z trampolínky, skrčku, roznožku přes kozu našir odrazem z můstku či trampolínky, ručkování ve visu, skoky prosté odrazem z trampolínky - rytmické a kondiční cvičení s hudbou: zvládá rytmičovaný pohyb, tvořivé vyjádření hudby pohybem, cvičení s jednoduchým náčiním (míč, šátek),	Gymnastika – kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace, řady akrobatických cviků, stoj na rukou, přeskoky náradí odrazem z můstku a trampolínky, základní cvičení na hrazdě, chůze na kladince Rytmické a kondiční cvičení: rytmičovaný pohyb, změny poloh, obměny rytmu a tempa, základy tanců, držení dvojic při tanci, taneční kroky,	

	základní taneční krok ve 2/4 a 3/4 taktu, základní tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném - atletika: zvládá běh na 60 m z nízkého staru, startovní povely, základy nízkého a polovysokého startu, motivovaný běh v terénu do 15 minut, běh na dráze 600 – 1000 m, skok do dálky z rozběhu s odrazem z břevna z 5 až 7 dvojkroků, skok do výšky z krátkého rozběhu, hod míčkem z rozběhu - pohybové hry: zvládá alespoň až 20 pohybových her s různým zaměřením, dodržuje pravidla her, vytváří varianty her, využívá k pohybovým hrám netradiční předměty, vytváří si i vlastní náčiní - základy sportovních her: zvládá základní organizaci her, základní spolupráci ve hře, hru podle zjednodušených pravidel, zvládá základní přihrávky, udrží míč pod kontrolou, řeší situaci jeden na jednoho, pohyb s míčem a bez míče, útok zakončí střelbou (rukou, nohou – na koš, na branku), manipulaci s míčem a přihrávky v pohybu levou i pravou rukou (nohou) - plavání: zvládá splývání, dýchání do vody, jeden plavecký styl, obrátku, uplave 100 až 200 m, reaguje na překážku, dosáhne břehu z kteréhokoli	základy cvičení s náčiním (šátek, míč, obruč aj.) Atletika – technika běhů, startovní povely a starty, běžecká abeceda, rychlý běh (60 m), vytrvalý běh v terénu a na dráze, skok do dálky z rozběhu odrazem z břevna, vyměření rozběhu, skok do výšky (skrčný, střížný), hod míčkem z rozběhu Pohybové hry – hry pro osvojování různé lokomoce, pro manipulaci s náčiním, pro ovlivňování kondice, pro rozvoj dovedností, pro rozvoj tvořivosti, soutěživé, pro překonávání překážek, pro spolupráci aj. Sportovní hry – minifotbal, miniházená, minibasketbal – organizace her (dělení do družstev, losování, role kapitány, zahájení, přerušování, ukončení hry, počítání skóre, spolupráce ve hře, průpravné sportovní hry, přechod z obranné poloviny na útočnou, kombinace, hra jednoho proti jednomu, přihrávky, střelba, bránění Plavání – smluvené signály pro dorozumívání v plaveckém bazénu, základy záchrany tonoucího ve vodě, pod vodou, jeden plavecký styl (prsa,	
--	---	---	--

	místa bazénu, pády a skoky do vody z nízkých poloh - turistika: zvládá chůzi ve skupině do 15 km, chůzi po vyznačené trase s překonáváním přiměřených přírodních překážek, základní dovednosti spojené s tábořením	kraul, znak), plavání úseků 10 – 100 m Turistika – způsob pohybu v náročnějším terénu, vybavení na turistiku, osobní lékárnička, KPZ, ochrana přírody Podle podmínek lze zařazovat i základy lyžování a bruslení.	
Téma: Činnosti podporující pohybové učení			
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- jednoduše zhodnotí svůj i spolužákův pohybový projev - přijímá korektivní pokyny ke svému provedení činnosti a snaží se o jeho zlepšení	Kvalita pohybu Hodnocení pohybu Změny pohybových činností na základě korekce	
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- jedná v duchu fair-play, dodržuje základní pravidla her a soutěží - vyhodnotí nevhodné chování a nedodržování pravidel u sebe i ostatních, adekvátně na ně reaguje - chová se vhodně k opačnému pohlaví	Fair play jednání Pravidla her a soutěží a jejich dodržování Přestupky proti pravidlům, reakce na přestupky Role rozhodčího a hráčů (soutěžících) Respekt k opačnému pohlaví	
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- užívá základní tělocvičné názvosloví, rozumí mu - cvičí podle nákresu či popisu - reaguje na základní povely a pokyny, pokud mu není něco jasné, zeptá se	Základní tělocvičné názvosloví týkající se osvojovaných činností Základní pokyny a povely pro různé činnosti a prostředí Popis cviků a činností, nákresy	
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	- Připraví v týmu různé pohybové aktivity a soutěže třídy	Organizace jednoduchých soutěží a pohybových akcí v rámci třídy	
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- změří různé výkony (čas, délka, vzdálenost, počet opakování atd.) a zapíše je - porovná výsledky s předchozími	Měření výkonů Záznam výsledků a jejich porovnání s předchozími	

	a zjistí zlepšení, zhoršení		
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- vyhledá zajímavé informace o TV sportu, sportovním dění ve škole, v tisku na internetu - použije informace pro své pohybové aktivity, diskutuje o nich	Informace o TV ve škole Zdroje informací sportu v obci, regionu, v ČR, ve světě	

5.11 Praktické činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu Praktické činnosti

Obsahové a organizační vymezení

Praktické činnosti patří svou podstatou k činnostnímu učení, žáci při nich uplatňují zručnost, své individuální dovednosti získané v rodině, mohou realizovat své nápady. Při výuce pracovních činností se zaměřujeme na získávání praktických pracovních dovedností a návyků.

Úkolem vyučovacího předmětu je vytvářet u žáků kladný vztah k práci a k samostatně vytvářeným výrobkům (výtvorům). V rámci vyučování praktickým činnostem mají žáci možnost poznávat různé materiály, opracovávat je, vyrábět určené předměty a připravovat pomůcky pro individuální činnosti potřebné při výuce jiných předmětů. Při praktických činnostech je průběžně zohledňována účelnost i prospěšnost prováděných činností, a to s ohledem na aktuální potřeby žáků, podmínky školy i na jejich další vzdělávání.

Pracovní činnosti systematicky ovlivňují rozvoj motoriky a vytváření pracovních dovedností žáků. Dobrá výuka pracovním činnostem vede žáky k dobrému osvojování pracovních dovedností a návyků. Žáci při praktických činnostech postupně získávají dobré předpoklady ke správné volbě povolání a také k pozdějšímu společenskému uplatnění. Učí se také vytrvalosti, tvořivosti, je jim dána možnost realizovat vlastní nápady.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Praktické činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 1 hodina týdně
5. ročník – 1 hodina týdně

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností a poznávání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- kreativita
- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Multikulturní výchova

- lidské vztahy

Etická výchova

- všechna témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vhodným pracovním postupům a k porozumění různým informacím v pracovních nákresech a návodech.

Kompetence k řešení problémů

- Nabízíme žákům různé pracovní činnosti, které vyžadují poznání problému, jeho pochopení a řešení; vedeme je k hledání vlastních originálních postupů (pokud jsou reálné).
- Vedeme žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným nezdarem a práci dokončovali, případně zkusili znovu (lépe).

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům dohadovat se o vhodném postupu práce, radit si, naslouchat názorům jiných, spolupracovat, pomáhat si
- vedeme žáky k formulování svých pracovních návrhů (postupů), k jejich obhájení.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci, k vytváření společných pravidel práce a jejich dodržování.
- Dbáme na utváření příjemné a bezpečné pracovní atmosféry.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uznání a ocenění práce druhých.
- Realizujeme různé akce, při nich žáci poznávají kulturní a historické bohatství a práci našich předků i současníků.
- V modelových situacích posilujeme dovednost poskytnout pomoc při úrazu.

Kompetence pracovní

- Dbáme na dodržování hygieny, bezpečnosti a pořádku při práci.
- Zaměřujeme činnosti na rozvoj praktických dovedností využitelných v životě.

Kompetence digitální

- Nabízíme žákům digitální zdroje s návody na různé tvůrčí činnosti, činnosti související s ochranou přírody atd., které by mohli využít ve svém osobním volnu.

Metody

- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, knihy, encyklopedie, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

- podle plánu projektů v daném školním roce

Učební osnovy – Praktické činnosti 1. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- papír překládá, rýhuje, trhá na pruhy, vytrhává, skládá, vystřihuje, nalepuje - správně zachází s nůžkami - využívá vlastnosti plastelíny a moduritu – provádí válení v dlaních, na podložce, přidává a ubírá hmotu - používá techniku propichování, navlékání, spojování a svazování - zpracovává přírodniny (dotváří) - vyrábí jednoduché dárky a ozdoby - udržuje pořádek ve svých pomůckách, zaměřuje se na pořádek na svém místě	Vlastnosti materiálů a jejich využití – papír, látka, přírodniny Pracovní pomůcky a nástroje, bezpečné zacházení a použití Samostatná práce, práce ve dvojicích a ve skupinách Lidové zvyky, tradice, řemesla	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	- pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	Práce podle slovního vedení Jednoduché postupy a organizace práce Napodobování hotových výrobků	
Téma: Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- umísťuje kostky podle předlohy - zobrazuje podle fantazie – individuální a skupinová práce - provádí montáž a demontáž podle předlohy - zhodnotí výsledky své práce i práce jiných (pochválí výsledky práce jiných)	Stavebnice Práce podle slovního návodu, předlohy, kresby Montáž a demontáž jednoduchých předmětů	
Téma: Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	- uplatňuje základní pravidla péče o pokojové rostliny (otírá listy, zalévá, kypří půdu) - dodržuje při práci základní hygienické	Pěstování rostlin v místnosti Základní podmínky pro pěstování rostlin Zásady bezpečné práce s rostlinami	

	návyky		
Téma: Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	- dodržuje základní hygienické návyky při jídle	Hygiena při stravování	

Učební osnovy – Praktické činnosti 2. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- pojmenovává druhy papíru - uplatňuje techniku odměřování papíru, překládání, přestřižení, slepování - obkresluje tvary podle šablony a vystřihuje - bezpečně zachází s ostrými předměty - popíše vlastnosti dalších materiálů, s nimiž pracuje - pracuje s přírodninami (dotváří, kombinuje, aranžuje) - uvede některé lidové zvyky, tradice, řemesla - vytváří drobné dárky z přírodnin i jiných materiálů - pracuje s různými pracovními pomůckami, nástroji a zná jejich využití - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci	Vlastnosti materiálu a jejich užití Pracovní pomůcky a nástroje Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	- pracuje samostatně podle předlohy, schématu	Práce podle schématu Jednoduché postupy a organizace práce	
Téma: Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se	- vytváří plošné a prostorové kompozice ze stavebnicových prvků	Různé typy stavebnic Práce s návodem, předlohou,	

stavebnicemi	(podle předloh i podle fantazie) - sestrojí jednoduché, pohyblivé modely (podle předlohy i podle fantazie) - řadí jednotlivé dílce stavebnice k dalšímu použití - dodržuje bezpečnost při práci	jednoduchým náčrtem Montáž a demontáž Práce ve dvojicích a týmech	
Téma: Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- pozoruje rostliny ve třídě, doma, v okolí školy, o výsledcích pozorování diskutuje - zhodnotí změny rostlin	Rostliny a jejich růst Poznatky z pozorování rostlin Vzájemné informace o výsledcích pozorování	
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročnou rostlinu	- pečuje o pokojové rostliny - vysévá semena, sleduje, jak rostou, pozoruje klíčení semen (na vatě, v hlíně) - dodržuje při práci základní hygienické návyky	Další podmínky pro pěstování rostlin Pěstování rostlin ze semen Čím lze rostlinám prospět a čím je poškodit Zásady bezpečné práce s rostlinami	
Téma: Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	- upraví stůl pro stopování pro několik osob	Stolování Úprava stolu (nádobí, příbory, ubrousky atd.)	
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	- předvede v modelové situaci vhodné chování při stolování - pojmenuje nevhodné způsoby chování při stolování	Stolování ve školní jídelně, v restauraci, doma Hygienické návyky při stolování	

Učební osnovy – Praktické činnosti 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních	- pracuje s dalšími materiály – látka, korek, provaz, drát, modurit, špejle aj. - uplatňuje techniku stříhání, lepení,	Vlastnosti dalších materiálů a jejich užití Nové pracovní pomůcky a nástroje	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova

i netradičních materiálů	- svazování, tvarování, krájení - kombinuje různé materiály - vyrobí jednoduchý výrobek z různých materiálů - navléká nit, přišívá knoflík - bezpečně zachází s ostrými předměty - uplatňuje některé znalosti lidových zvyků, tradic, řemesel - ověřuje si práci s různými pracovními pomůckami, nástroji a zná jejich využití - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla Bezpečnost při práci	
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	- pracuje podle návodu rozčleněného do postupných kroků - udržuje pořádek na svém pracovním místě	Náročnější návody a schémata Dodržování pracovních postupů Pracovní pořádek	
Téma: Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- vytváří kompozice ze stavebnicových prvků, které je potřeba spojovat (zacvaknutí, sešroubování) - sestojí jednoduché i pohyblivé modely (podle předlohy i podle fantazie) - dohodne se na podobě konečného modelu a přispěje k jeho dokončení - dodržuje bezpečnost a hygienu při práci	Stavebnice montážního typu Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem, práce podle fantazie Montáž a demontáž jednoduchých předmětů Spolupráce při montáži a demontáži	
Téma: Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- provádí cílené pozorování přírody podle zadání - výsledky zaznamená jednoduchým popisem, kresbou, fotografií na mobilu atd.	Pozorování podle zadání Záznam pozorování Hodnocení záznamu	

	- výsledky jednoduše zhodnotí		
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročnou rostlinu	- pečuje pravidelně o určenou rostlinu - aranžuje suché i čerstvé květiny - dodržuje při práci základní hygienické návyky	Pravidelná péče o rostliny Aranžování květin Zásady bezpečné práce s rostlinami	
Téma: Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	- připraví jednoduchý studený pokrm a vhodně jej servíruje	Příprava jednoduchých studených pokrmů	
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	- Dodržuje zásady vhodného stolování a vhodné konverzace	Vhodné a nevhodné činnosti při stolování	

Učební osnovy – Praktické činnosti 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Ročníkové výstupy	Učivo	Poznámky
Téma: Práce s drobným materiálem			
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- samostatně volí materiál, postup práce a pracovní pomůcky pro zvolený výrobek - naplánuje si postup práce a vysvětlí, proč postupuje, jak si naplánoval - načrtne si jednotlivé kroky práce	Volba materiálu a postupu podle cílového výrobku Plán práce na výrobku Vlastní náčrtek	PT – OSV, VDO, MkV Etická výchova
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- napodobuje některé prvky lidových, tradic a řemesel	Lidové zvyky, tradice, řemesla v dané oblasti (v jiných oblastech)	
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- udržuje pořádek na pracovním místě, v pracovních materiálech i pomůckách - poskytne první pomoc při poranění, ošetří drobná zranění	Pracovní místo a pořádek Pracovní úraz První pomoc, umístění lékárničky Přivolání pomoci při závažnějším poranění	
Téma: Konstrukční činnosti			

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- sestrojí modely (podle předlohy i podle fantazie) i z náročnějších stavebnic	Stavebnice Merkur, Lego Technic, Seva, Cobi aj.	
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- využívá i složitější návody a předlohy pro montáž a rekonstrukci	Různé druhy návodů Postup práce podle návodů	
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- poskytne první pomoc při poranění, ošetří drobná zranění	Dodržování technologie konstrukčních činností	Při práci se stavebnicemi je nebezpečí poranění minimální
Téma: Pěstitelské práce			
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- provádí cílené pozorování přírody podle zadání nebo vlastního plánu - výsledky zaznamená jednoduchým popisem, kresbou, fotografií na mobilu, v digitálním prostředí atd. - výsledky jednoduše zhodnotí a prezentuje	Cílené pozorování přírody Záznam a zhodnocení výsledků pozorování Prezentace výsledků, diskuse	
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- ošetřuje celoročně přidělenou pokojovou květinu (rostlinu) - volí vhodné pomůcky pro péči o rostlinu - zvládá základní postupy péče o rostlinu na zahradě (školním pozemku)	Péče o rostliny – zalévání, stříhání, přesazování, hnojení, postřik Samostatný výběr pomůcek pro péči o rostliny Nebezpečné, jedovaté rostliny	
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- dodržuje bezpečnou práci s rostlinami - poskytne pomoc při poranění	Ochranné pomůcky při práci s rostlinami – rukavice, brýle První pomoc při poranění	
Téma: Příprava pokrmů			
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	- zvládá základní obsluhu kuchyňských spotřebičů – zapnutí, vypnutí - bezpečně obsluhuje kuchyňské	Základní vybavení kuchyně Kuchyňské spotřebiče Rizika práce v kuchyni	

	spotřebiče, s nimiž už pracoval		
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	- vysvětlí základní pravidla pro správné skladování potravin - připraví jednoduchý pokrm dle receptu a zdravé výživy - připraví jednoduchý pokrm, který je třeba ohřát	Skladování potravin Příprava pokrmu podle receptu	
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- v modelové situaci uplatní pravidla vhodného stolování (běžné stolování, oslava atd.) - upraví stůl pro stolování (i pro více osob)	Stolování při různých příležitostech Úprava stolu pro stolování Společné návyky a pravidla při stolování	
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- dodržuje zásady hygieny při práci s potravinami - udržuje čistotu pracovních ploch a pracovního náčiní - poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Hygiena přípravy jídel Čistota pracovních ploch Možnost kontaminace syrovými potravinami První pomoc v kuchyni	

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáků

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Upřednostňujeme pozitivní hodnocení žáků, a to nejen při ověřování vědomostí, ale v celém procesu učení. Při výuce žáky co nejvíce chválíme, dbáme na pozitivní ladění hodnotících soudů. Pomáháme žákům předcházet chybám, povzbuzujeme je a dodáváme jim důvěru v jejich schopnost předkládané učivo dobře zvládnout. S žáky jednáme tak, aby neměli strach vyjádřit svůj názor. Pozitivně přijímáme i nesprávné závěry žáků, dáváme jim prostor pro otázky, trpělivě žákům odpovídáme a věnujeme jim individuální pozornost. Pomocí zpětné vazby zjišťujeme případné nedostatky hned v zárodku a průběžně je odstraňujeme. Na chyby upozorňujeme včasné, bezprostředně, vstřícně, přátelsky a důsledně. Vybíháme se zaujatosti či nahodilosti. Žáky vedeme přes sebehodnocení a sebekontrolu k dovednosti něco provést dokonale – bez chyby – a v přiměřeném čase. Chyba vyzývá žáky k většímu soustředění a důsledné kontrole. Oceňujeme snahu, pozornost, hodnotíme vyjadřování závěrů, jejich nápady.

Ústní hodnocení, klasifikace i písemná hodnocení mají funkci především výchovnou a motivační. Žáci jsou o způsobech a kritériích hodnocení informováni (viz. školní řád).

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- jasně formulujeme, jaké dovednosti si mají žáci osvojit
- žákům předkládáme reálné a dosažitelné cíle
- žákům důvěřujeme
- dovolujeme žákům, aby do svých učebních materiálů zaznamenávali to, co už dobře ovládají
- žákům umožňujeme vyjadřovat své myšlenky, názory a prezentovat své vědomosti
- používáme učební materiály, ve kterých je sebehodnocení žáků zpracované
- k sebehodnocení přistupujeme až tehdy, když žák učivo ovládá
- dodržujeme zásady a pravidla pozitivního hodnocení

Pravidla prověřování vědomostí formou prověrek a zkoušení

Při prověřování vědomostí:

- prověřujeme a hodnotíme dobře zvládnuté a procvičené učivo
- při hodnocení žáka bereme v úvahu i pokrok, který žák udělal
- ústním zkoušením zjišťujeme především to, co žák umí
- při hodnocení respektujeme individuální předpoklady pro učení
- písemné práce zadáváme po dokonalém zvládnutí určitých celků

Předmětné právní předpisy k hodnocení

Zákon 561 o předškolním, základním, středním...a jiném vzdělávání, § 51 – 53.

Vyhláška č. 48/2005 o základním vzdělávání a některých příležitostech plnění povinné školní docházky, § 14 - 16 .

6.1.1 Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

- ✓ Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
- ✓ Škola vydává žákovi za první a druhé pololetí vysvědčení.
- ✓ Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- ✓ Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- ✓ Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
- ✓ Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
- ✓ Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- ✓ Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
- ✓ Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- ✓ Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- ✓ Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- ✓ Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- ✓ V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- ✓ Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.
- ✓ Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.
- ✓ Ředitelka školy je povinna působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.
- ✓ Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - a. průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
 - b. před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
 - c. případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.
- ✓ V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.
- ✓ Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze

všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

- ✓ Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou výchovných předmětů, které na základě RVP ZV vymezuje ŠVP a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- ✓ Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- ✓ Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu pátý ročník.
- ✓ Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- ✓ Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, jestliže na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitelka školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- ✓ Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
- ✓ V posledním roce plnění povinné školní docházky zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených. V pátém ročníku zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení žáka, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

Zásady pro hodnocení chování ve škole

- ✓ Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitelka po projednání v pedagogické radě.
- ✓ Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu školy během klasifikačního období.
- ✓ Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
- ✓ Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- ✓ Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
- ✓ Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky,

- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- ✓ Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- ✓ Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- ✓ Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
- ✓ Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde.
 - jak bude pokračovat dál.
- ✓ Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- ✓ Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

6.1.2 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Stupně hodnocení prospěchu

- ✓ Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
 - 1 – výborný,
 - 2 – chvalitebný,
 - 3 – dobrý,
 - 4 – dostatečný,
 - 5 – nedostatečný.
- ✓ Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:
 - předměty s převahou teoretického zaměření
 - předměty s převahou praktických činností
 - předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.
- ✓ Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,

- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky.

V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní činnosti a výtvarná výchova.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických

činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a tělesná výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem

o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.

6.1.3 Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií.

- ✓ O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- ✓ Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- ✓ Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- ✓ U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- ✓ Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení

4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 – neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.

6.1.4 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

- ✓ Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
 - soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
 - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
 - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
 - analýzou různých činností žáka,
 - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
 - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka,
 - hodnocením žákovských portfolií.
- ✓ Žák 2. až 5. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřipustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
- ✓ Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky – současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.
- ✓ Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
- ✓ O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
- ✓ Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- ✓ Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.
- ✓ Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

- ✓ Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
 - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
 - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí
 - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
 - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
 - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
- ✓ Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

6.1.5 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

Komisionální zkouška

- ✓ Komisionální zkouška se koná v těchto případech:
 - má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
 - při konání opravné zkoušky.
- ✓ Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- ✓ Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené
- ✓ Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- ✓ Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- ✓ O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.
- ✓ Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- ✓ Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- ✓ Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

- ✓ Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

Opravná zkouška

- ✓ Opravné zkoušky konají:
 - žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
 - žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.
- ✓ Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.
- ✓ Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitelka školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- ✓ Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
- ✓ Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.
- ✓ Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)
Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětus prospěchem
Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)
Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- ✓ Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
- ✓ Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- ✓ Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
- ✓ Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
- ✓ Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

6.2 Autoevaluace školy

Vlastní hodnocení školy je zaměřeno na:

- a) cíle, které si škola stanovila záměru rozvoje
- b) posouzení, jakým způsobem škola tyto cíle plní
- c) oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření.

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Cíl autoevaluace:

Cílem bude zhodnocení kvality výchovy a vzdělávání, získání informací o naplňování stanovených cílů vzdělávání, získání podkladů pro plánování a řízení, ověřování účinnosti a platnosti vybraných evaluačních prostředků a nástrojů. Tyto informace jsou potřebné pro rozhodování o dalším vývoji školy, poskytují zpětnou vazbu, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění ŠVP ZV.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na dva roky.

Autoevaluace se stane nedílnou součástí našeho ŠVP.

Základní sledovanou časovou jednotkou budou 2 školní roky.

Sledovány a vyhodnocovány budou tyto oblasti:

1. Podmínky ke vzdělávání
2. Průběh vzdělávání
3. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů na vzdělávání
4. Výsledky vzdělávání žáků
5. Řízení školy, personální práce, kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků
6. Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům

Autoevaluace bude prováděna v následujících krocích:

1. Stanovení oblastí
2. Vytipování efektivních kritérií a sledovaných jevů
3. Zjišťování stavu
4. Vypracování evaluační zprávy
5. Stanovení úkolu a opatření ke zvyšování kvality

Pro přehlednost byly vytvořeny tabulky sledovaných oblastí v autoevaluaci školy.

6.2.1 Podmínky ke vzdělávání

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
materiálně technické podmínky	• zlepšování prostorových podmínek a vybavení školy a jejího okolí	• komunikace s partnery, pracovními týmem • pozorování	• průběžně • začátek a konec šk. roku
	• modernizace materiálně technického vybavení školy	• inventarizace • výroční zpráva • vlastní hodnocení školy	• 1 x ročně • 1 x ročně • 1 x za dva roky
	• odborné oblasti – revize BOZP, PO, apod., stav dokumentace	• revizní zprávy odborných firem a kontrolorů	• revize dle plánu
	• využívání nových trendů a pomůcek ve výuce	• výstavy, veletrhy, internet, semináře • hospitace • pozorování	• průběžně
personální podmínky	• vytváření podmínek pro profesní a osobnostní růst	• sebevzdělávání • metodické orgány • portfolia	• průběžně
školní vzdělávací program	• naplňování cílů školního vzdělávacího programu	• tematické plány • hospitační činnost • pedagogické rady • metodický orgán	• začátek šk. roku • plán hospitací • 4 x za rok • průběžně
klima školy	• zlepšování vztahů žák – učitel • zlepšování vztahů učitel žák • zlepšování vztahů mezi školou a partnery	• rozhovor • dotazník • pozorování • SWOT analýza • společné aktivity	• průběžně

6.2.2 Průběh vzdělávání

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
průběh výuky	- kvalita plánování a přípravy na výuku - úroveň zpracování tematických plánů	- hospitační činnost - kontrola - pracovní porady	- průběžně 1 x ročně - průběžně
	uplatňování metod práce směřující k dosahování klíčových kompetencí	hospitační činnost	průběžně
	- efektivita pedagogického procesu: - vytíženost žáků - přiměřená náročnost výuky	- hospitace - rozhovor	průběžně
	- respektování individuality žáka - podpora nadaných žáků	- plán IVP - rozhovory s rodiči - analýza tematických plánů	1 x ročně - průběžně
	změny ve vzdělávání směřující k rozvoji klíčových dovedností	- hospitace - tematické plány - pracovní porady	- průběžně 1 x ročně - průběžně
didaktická technika	využívání didaktické techniky, pomůcek, knihovny, počítačů ...	- hospitační činnost - dotazník	- průběžně 1 x ročně
EVVO	propagace zdravého životního stylu	- plán školní preventivní strategie - plán EVVO	1 x ročně

6.2.3 Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů na vzdělávání

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
vztah rodičů ke škole	• zlepšování spolupráce s rodiči	• třídní schůzky • SRPŠ • Rada školy • webové stránky	• průběžně
	• sestavování individuálních vzdělávacích plánů	• zpráva PPP, SPC • třídní schůzky • dokumentace žáka	• 1 x ročně • průběžně • 2 x ročně
podpora školy žákům	• zabezpečení vhodných kompenzačních pomůcek	• pozorování • vyjádření SPC a odborných lékařů	• průběžně
	• zvýšit zájem rodičů a veřejnosti o školu	• školní akce (akademie, výstavy, besídky..) • návštěvnost webových stránek školy • sponzorování školy	• průběžně
Rada školy	• funkční Rada školy	• zápisy z jednání	• 2 x ročně

6.2.4 Výsledky vzdělávání žáků

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
výsledky vzdělávání	rozvoj vědomostí žáků v průběhu školního roku	- testy - výstupní prověrky - přehledy klasifikace - portfolia	- průběžně - konec šk. roku 2 x za rok - průběžně
	schopnost žáků objektivně posoudit své vědomosti a dovednosti	- rozhovor - prezentace vlastních prací - skupinové hodnocení - portfolia - předprofesní příprava	průběžně
	změny vzdělávání směřující k rozvoji klíčových dovedností	- tematické plány - hospitační činnost	průběžně
chování žáků	účinnost výchovných opatření a zlepšování kázně žáků	- pedagogická dokumentace - přehledy absence - preventivní program - beseda s odborníky (HELP,..) - rozhovor - pedagogická rada	průběžně
profil absolventa školy	- úspěšnost přijetí žáka na střední školu - účast žáků na soutěžích	- výsledky přijímacího řízení - vedení statistiky soutěží	1 x ročně - průběžně

6.2.5 Řízení školy, personální práce, kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků	osobní a odborný růst zaměstnanců	- plán DVPP - hospitace	průběžně
	využívání poznatků DVPP ve výuce	- hospitace - pozorování - metodické orgány	průběžně
personální	kvalifikovanost pedagogického sboru	- výběrová řízení - doplňující studium	průběžně
řízení	posilování prvků demokracie při řízení školy	ankety, dotazníky	1 x za 2 roky
	hospitační činnost	- plán hospitací - zápis z hospitací - inspekční činnost	1 x ročně - průběžně
	úroveň řízení školy	- spolupráce s Radou školy - pedagogické rady - anketa – dotazník - vyhodnocování pozitiv a negativ	- průběžně 1 x za 2 roky
	strategické plánování	- diskuse - cíle školy	průběžně

6.2.6 Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
strategické plánování	• udržení a případné zlepšení podmínek ke vzdělávání na škole	•	
	• efektivita vynakládání finančních prostředků	• čerpání rozpočtu • rozborů hospodaření	
	• naplňování koncepčních záměrů školy v závislosti na rozpočtu	• ekonomická rozvaha • rozpočet školy	• 1 x ročně
	• zhodnocení hospodaření školy	• rozborů statistických výkazů • rozborů hospodaření	• průběžně • 1 x ročně